

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Aehrenthal vivmányai.

Budapest, augusztus 7.

Aehrenthal báró közös külügyminiszter már a múlt télen megígérte a magyar delegáció költségvetési albizottsága előtt, hogy rendeletet fog kibocsátani az iránt, hogy a követségek és a konzulátusok a magyarországi hatóságokkal és ügyfelekkel a jövőben kizárólag magyarul levelezzenek. Kellett, hogy megtegye ezt az ígéretet a külügyminiszter, mert akkor nagyon harcias volt a delegációban a hangulat s némelyek igen keményen számon kérték tőle azt, hogy külügyi szolgálatunk miatt tisztára osztrák jellegű s miért portálja kizárólag az osztrák érdekeket? Ez a kis mézes ígéret csillapító olaj volt a viharzó kedélyekre, hogy azon át biztos révbe csuszthasson a külügyi budget hajója.

Azóta eltelt jó egynéhány hónap, de Aehrenthal máig mélyen hallgatott a száján kisiklott ígéretéről. Most azonban, hogy újra közvetlenül a delegációk küszöbén állunk, eszébe jut, hogy immár mégis cselekedni kell valamit, s egy körlevél kibocsátásával próbálja leróni az avult adósságot.

Ez a körlevél furcsa csalafintasággal szerkesztődött meg s igen ravaszul óhajtja elérni azt, hogy a magyar kecske is jóllakjék, de az osztrák káposztában se történjék valamely különösebb kártevés.

A magyar levelezésről például ilyenformán intézkedik:

Mindenekelőtt különbséget tesz a a félhivatalosan és az egészen hivatalosan elintézendő megkeresések között. A félhivatalos akta elintézésének magyar nyelven kell történie — amennyiben az illető hatóságnál akad legalább egy magyarul is tudó főtisztviselő. Ha nem akad, természetesen marad minden a régiben, válaszolnak német nyelven az aktára s elküldik az illetékes magyar minisztériumnak, hogy fordíttassa le, ha jónak látja.

A hivatalos levelezés tekintetében még különösebben állunk. Itt a főtisztviselőn kívül még a hivatal vezetőjének is tudnia kell magyarul, hogy az elintézés magyar nyelven történhessék. (Vajjon hány olyan csoda-konzulátus akad e föld kerekén, ahol ennyire fényes arányban érvényesül a magyar paritás?) Ahol csak a hivatalfő tud magyarul, ott mindössze „lehetőleg“ lesz magyar a levelezés; ahol össze-vissza egy főtisztviselő érti a nyelvünket, ott csupán magyar fordítást mellékelnek a német mellé; végül, ahol, mint a legtöbb helyen, sült osztrák az egész tisztikar, ott végzik németül a maguk dolgát, úgy, ahogy eddig végezték.

Ilyen híresül intézte el Aehrenthal azt a kifejezett ígéretét, hogy kizárólag magyar lesz a magyar hatóságokkal való levelezés. A külügyminiszter szives körlevelében azonban akadnak egyéb nemzeti vivmányok is. Ilyen például a föliratvivmány, mely szerint a hivatalos iratok nyomtatott fölírása ezentul német

és magyar lesz, de a német és magyar nyelv helyett meg van engedve a francia, angol, spanyol nyelv használata is. Ott van azután a pecsétvivmány, amelyik abból áll, hogy a követségek és konzulátusok pecsétjén ezentul paritásos német-magyar fölírások lesznek; de csak akkor, hogyha a meglevő bronz pecsétnyomók — ötven-hatvan esztendő mulva — elkopnak, nehogy — amint ezt a körlevél nagy gyöngédséggel indokolja — ez a vivmány tulságosan sokba kerüljön az államnak. (Ez megható takarékoskodás a külügyminisztertől, mert ha ragyogó új pecsétnyomókkal szerelnék fel valamennyi külügyi hatóságunkat, ez összesen nem jelentene ezer korona pluszkiadást.)

A külügyminiszter tehát bőkezűen osztogatja egyik vivmányt a másik után, de amit ad az egyik kezével, azt zsonglőr-ügyességgel visszkapja a másikkal. Am legyen magyar levelezés ott, ahol a külügyi hatóságok tudnak magyarul. De, mert sehol sem tudnak magyarul, nincs magyar levelezés! A német felirat mellé jöjjön magyar felirat, de nehogy ez közjogi vivmánynak lássék, a felirat lehet francia, spanyol vagy kirgiz nyelvű is, ami világosan mutatja, hogy az érthetőség a fő és nem a paritás s a külügyi hatóságok — némi rosszakarattal — akkor helyettesíthetik franczia, spanyol vagy kirgiz-nyelvű felirattal a magyart, amikor akarják. A bélyegzők dolga pedig tiszta operett-komédia; olyan színezete van az egésznek, mintha

Karlsbadban.

Irta: Hevesi József.

(Utánnyomás tilos.)

Személyek:

Ella és Bella, egy budapesti színház shawgirlje.

ELSŐ JELENET.

Színhely: Karlsbad.

Reggel hét óra. A Mühlbrunn kolorádja alatt három libasor zárándokol a meleg vizet bugyogó forrás felé. Mindenkinek a kezében pohár. A zenekar egy Mendelssohn-féle szonátából játszik. A világ minden nyelvén beszélnek. Legtöbbit magyarul. A hosszú libasorban, mely tipegő lépésekkel tart a forráshoz, a véletlen összehozza Ellát és Bellát. A két szép leány a legkajánabb gyűlölettel van egymás iránt. Mind a ketten egész télen át versenyeztek egymással, hogy melyik kaparíthatja meg magának a fiatal Zsiga grófot. A legádázabb harc folyt közöttük. A győztes Ella lett. Zsiguska grófot ugyanis sikerült megszöktetnie Karlsbadba a saját automobiljában. Mikor Bella ennek híret vette, egy szép velencei tükröt csapott a földhöz. És a tükröcserepek között szent esküt tőn, hogy ezt visszafizeti Ellának. Nem volt nehéz megtudnia, hogy hova szöktek. Egy-kettőre csomagoltatott és utának utazott. Most véletlenül találkozta a Mühlbrunn mellett Ella és Bella. Ella, mikor megpillantotta Bellát, ösztönszerűleg nagyon

megijedt. Érezte, hogy veszedelem fenyegeti. Szerette volna elkerülni Bellát. De már késő volt. Bella megpillantotta és egyenesen feléje tartott.)

Bella (arcán a legédesebb öröm kifejezésével): No de ilyet, te itt vagy, édesem!

Ella (ölelésre tárja karjait): Bellám, milyen meglepetés!

Bella: Erre a kedves véletlenre igazán nem számítottam.

Ella: Ma reggel a balszemem viszkedett. Mindjárt sejtettem, hogy valami öröm vár reám! Mikor jöttél?

Bella: Mióta vagy itt?

Ella: Már vagy tíz nap óta! És te?

Bella: Tegnap délből érkeztem. Mit csinálsz itt?

Ella: Egyenesen Budapestről jöttél? Én kúrát tartok.

Bella: Az orvos sürgősen ide kergetett. Azt mondta, hogy nincs rendben a májam. Meg az epém sincs rendben.

Ella (magában): Azt elhiszem, hogy az epe előntött. (Fenn) Óh, akkor sárgábbnak kellene lenned!

Bella: Hogy érted ezt: sárgábbnak? Hát sárga vagyok én?

Ella: Ugy értem, hogy ha epebajod volna, akkor sárgaságodnak is kellene lenni. Óh, itt az ember egész doktor lesz. Minden embernek van itt valami nyavalyája és mindegyik elpanaszolja a másíknak. Én meg fogyni akarok itt. Elveszíteni néhány kilót.

Bella (gonyosan): Te? ... Fogyni? ... Ugyan miből? ... Hiszen ... hiszen ... alig van mit fogni rajtad!

Ella: Hogy érted ezt: mit fogni rajtam.

Bella (nevetve): Hiszen tudod! ... Télen mindig panaszkodtál, hogy fáj, ha megcsipnek.

Ella: Hja lelsem: az a télen volt. El sem képzeled, hogy az utóbbi napokban hogy meghíztam. Az a Zsiguczi egyre hizlalt ...

Bella (színelte meglepetéssel): Zsiguczi? A kis gróf?

Ella: Igen. (Félre) Most rogsz csak pukkadni! (Fenn) Mert hiszen ő is itt van. Együtt vagyunk.

Bella: No ez igazán nagyon kedves! Én persze nem tudok minderről semmit. Mert engem nagyon megfeszített a doktorom. „Siessen, siessen Karlsbadba és hozza rendbe az epéjét, meg a máját!“ Hát honnan tudjam én, hogy te is itt vagy, drágám, meg Zsiga gróf is?! Én még senkit sem láttam.

Ella: Igazán, nem láttál és nem tudtad?

Bella: Isten bizony. Azaz, hogy magyart láttam eleget. Komáromy doktornál voltam tegnap mindjárt megérkezésem után és az ő fogadószobájában minden előkelőbb magyar beteggel találkozok az ember, akik Karlsbadban keresnek gyógyulást. No meg aztán este az Elefánt előtt találkoztam a budapesti divat nagy költőjével, Berkovitsnéval. Persze, hogy csakhamar tájékoztatva voltam, hogy kik vannak itt. De arról, hogy te is itt vagy ...

mókázni akarna velünk a nagyhatalmu külügyminiszter.

Aehrenthal azonban nagyon optimista ember, hogyha azt hiszi, hogy ezzel most már teljesen rendezte az adósságát és nyugodtan nézhet a delegációs tárgyalások elé.

Nekünk a teljes és reális értékű paritáshoz van jogunk a külügyek terén s ezt a jogot nem lehet eljátszani semmiféle körirat-mókával. Nem is körirat, vagy egyéb miniszteri rendelet ennek az elintézési módja, amit az egyik miniszter kegyesen kiad, a másik pedig zordonul visszavon, hanem szentesített és becikkelyezett törvény, amin nincsen módja változtatni sem Aehrenthalnak, sem a minél előbbre remélt utódjainak.

Budapest, augusztus 7.

A miniszterelnök Bécsben. Wekerle Sándor miniszterelnök Ischlből visszajövet, ma reggel Bécsbe érkezett, ahol a magyar miniszteriumban szállt meg. Délelőtt fél tíz órakor Ottlyk István földművelésügyi államtitkár látogatását fogadta, tíz órakor pedig a külügyminiszterium palotájába ment és hosszabb beszélgetést folytatott báró Aehrenthal közös külügyminiszterrel, aki a Semmeringből Bécsbe jött. Pontban tíz órakor a két miniszter megbeszélésre ült össze, mely nagyon sokáig tartott. Már elmúlt egy óra, amikor Wekerle a külügyminiszteriumot elhagyta. A konferencián folyó ügyekről volt szó, melyek közt különösen a török események Boszniára való visszahatását nagyon behatóan megbeszéltek. Ezenfelül a két miniszter közös ügyekkel, köztük a hadi költségvetéssel foglalkozott.

Az értekezletről Wekerle gyalog ment a magyar miniszteriumba, hol a sajtó képviselőit fogadta. Más államférfiakkal Wekerle ezúttal nem értekezett. A hadi költségvetésre vonatkozó tárgyalásokat a mai konferencián nem fejezték be, hanem még egy újabb értekezlet lesz, melyen a hadügyminiszter részletes javaslatait behatóan megbeszéljük.

Az újságírók ama kérdésére, hogy szóba kerültek-e a mai konferencián a delegációs ügyek, Wekerle azt felelte, hogy ilyen ügyek általánosságban képeztek megbeszélés tárgyát, ami pedig a hadi költségvetést illeti, az már meg van állapítva, de mielőtt azt a delegációk elé terjesztjük, még egy konferenciát tartanak, hogy a hadügyminiszternek saját reszortjában tett javaslatait részletesen megbeszéljük.

Ella: Nem is sejtetted, ugy-e?

Bella: Fogalmam sem volt róla.

Ella (félre): Hogy hazudik! (Fenn) Zsiguzival jöttünk ide automobilon. Neki szénsavas fürdőt kell vennie. Fönn lakunk a Westendben, a Savoyban. (Félre) Ennek ugyan beadtam!

Bella: Milyen jó dolgod van neked! De én a te helyedben nem soványodnám. Majd megint panaszkodni fogsz a télen.

Ella: Óh, dehogya! Jót tesz nagyon ez a fogyás. Zsiguska is azt mondja. Remélem, hogy a te epéd is rendbe jön. Ámbár a sárga szín most nagyon divatos.

Bella: Óh, édesem, én csak az egészségemmel törődöm. Hopp, már itt is vagyunk. Csodálatos, hogy mind a kettőnknek a Mühlbrunnból kell innunk. Neked a kövérség ellen, nekem az epekőveim ellen.

Ella: Az ám! Pá édesem! Remélem, hogy gyakran látjuk egymást.

(Átadják poharaikat a vízmérő leánykáknak és elválnak.)

MÁSODIK JELENET.

(Két héttel később.)

Ella és Bella.

(Bella ezalatt módját ejtette, hogy Zsiga gróffal találkozott. Egy levelet juttatott el hozzá titokban, melyben közölte vele, hogy itt van és hogy sürgősen beszélni akar vele. A fiatal grófoeska, aki nagyon ingatag természetű és akinek Bella is nagyon tetszett, rögtön felelt a levélre. Készséggel fel-

Arra a kérdésre, hogy folytat-e most Bécsben egyéb megbeszéléseket, Wekerle ezt felelte:

— Hogyan. Hisz senki sincs itt! Délután visszautazom Budapestre.

A mai konferenciára vonatkozólag ezután Wekerle még megjegyezte:

— Minden második héten fel szoktam jönni Bécsbe. Mai itt tartózkodásomnak nem volt különös célja. Már hosszabb idő óta nem voltam itt és Aehrenthalal való beszélgetésemet természetesen felhasználtam arra, hogy az összes fontos ügyekről beható információt szerezzek.

Egy további kérdésre Wekerle azt felelte, hogy az összes folyó ügyeket megbeszéltek és mikor a tudósító közbevetette, hogy volt-e szó a török eseményeknek Boszniára való visszahatásáról, Wekerle azt felelte, hogy hiszen ez a folyó ügyek közé tartozik.

A tudósító ezután még arról érdeklődött, hogy várható-e közvetlen küszöbön álló határozatok abban a jelentésben, melyet erről a delegációk elé terjesztenek, mire Wekerle azt felelte, hogy nem, mert ilyen ügyek elintézésére a delegáció nem is illetékes. Ez a két kormány és a korona dolga.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma este 7 óra 10 perczkor a bécsi gyorsvonattal visszaérkezett a fővárosba.

Román képviselők beszámolója. A román képviselők, mint jelentették, legutóbb Aradon tartott értekezletükön elhatározták, hogy augusztus havában nagy népgyűlések keretében beszámolókat tartanak, amelyekben főképp az általános választójog dolgát fogják szónoki tenni. A beszámoló, illetve népgyűlések sorrendje a következő: Augusztus 9-én Mihályi Tivadar, a nemzetiségi klub elnöke tartja beszámolóját Nagylondán. A népgyűlésen Vlád Aurél is fel fog szólni. Augusztus 16-án Vajda Sándor Magyar-Igenben, Pop Cs. István Világoson, Suciu János Borosjenőn, Popovics György Lugoson és Lukács László Vaskón tartanak beszámolókat. Augusztus 19-én Goldis László Kuvinban, Lukács László Belényesen, Damján Vazul Brádban, Petrovics István Nagyzorlenczen, Maniu Gyula Alvinczon és Vlád Aurél Szászvároson tartanak beszámolókat. A beszámoló képviselőket mindig egy vagy két román képviselő fogja beszámoló utjában kísélni. A „Tribuna” azt írja, hogy ezekkel a beszámolókkal megkezdődött az általános választói jog érdekében indított nagy kampány.

Horvát állapotok. Zágrábból jelentik: Feltűnést kelt dr. Frank lapjának, a „Hrvatska Pravda”-nak cikke, melyben a lap formálisan báró Rauch mellett foglal állást. A többi között azt írja, hogy a bán mindent elkövet, hogy Horvátország hasznára lehessen és ha nem minden megy úgy, mint kellene, annak kizárólag az országgyűlés többségét képező horvát-szerb koalíció az oka. A horvát-szerb koalíció

kereste szállójában a másik divát és... ezentul nem tudott kibontakozni aranyhajának veszedelmes hálójából, ölelő habkariainak csábos érzéséből. Nem is ment többé vissza a Savoy-hotelbe, hanem ott maradt Bella kis villájában. Ella hasztalan zaklatta leveleivel. Egy sem jutott a kis gróf kezébe. Bella elsikkasztotta valamennyit. Ellenben a kis gróffal kifizettette a Savoy-hotel számláját és egy bucsu-levelet íratott Ellának, melyhez néhány bankjegy is volt mellékelve. „Menjen haza drágám, — írta vele — magának nem tesz jót Karlsbad. Nagyon is lesóvanyítja”. Ella azonban, aki csakhamar megorrintotta, hogy honnan fúj a szél, a viláért sem utazott volna el. Tudta, hogy minden attól függ, hogy alkalma legyen egyszer a kis gróffal beszélni. Akkor aztán majd visszahódítja ő a kis aranyhalacska. Eddig azonban sehogysem tudott Zsiga gróf közelébe férkőzni. Most két hét multával újra találkoznak a Mühlbrunn kolorádjá alatt a nagy nemzetközi libasorban. Most Bella ijedt meg ösztönszerűleg, mikor Ellát megpillantotta. Érezte, hogy veszedelem fenyegeti. Szerette volna elkerülni. De már késő volt. Ella megpillantotta és egyenesen feléje tartott.)

Ella (arcán a legédesebb örömmel): No, végre, hogy megint látlak! Hol bujkálsz te, édesem?

Bella (ölelésre tárja karjait): De hogy én téged mennyit kerestelek! Nem jársz már ide vizet inni?

Ella: Hogyne járnék! Most kell csak igazán

végrehajtó bizottsága a jövő hét közepén ülést tartani.

Aehrenthal és a magyar nyelv. A magyar delegáció költségvetési bizottságában a télen megígérte báró Aehrenthal közös külügyminiszter, hogy rendeletet fog kibocsátani aziránt, hogy a követéségek és konzulátusok a magyarországi hatóságokkal és ügyfelekkel a jövőben kizárólag magyarul levelezzenek. Mint Bécsből jelentik, a külügyminiszter a közelmúlt napokban ki is bocsátott egy körlevelet, amelyben ilyértelmű utasításokat ad külföldi képviseteinknek, ezeknek értékét azonban élénken jellemzi a körlevélnek ez a része:

A magyarországi feleltől magyar nyelven küldött megkeresésekre, amennyiben nem hivatalos, hanem csak félhivatalos elintézés kívánnak és amennyiben az illető hatóságnál van legalább egy magyarul is tudó főtisztviselő, az akta elintézésének magyar nyelven kell történnie és csupán néhány szóval kell röviden az elintézés módját németül is följegyezni a hivatal levéltára számára. A hitelesítések, láttaozások és utlevelek a lehetőségig mindenütt magyar nyelven állítandók ki a magyar felek részére.

A hivatalos levelezés tekintetében a követéséget és konzulátusokat a következő négy osztályba sorozza a külügyminiszter:

1. Ahol a hivatal feje magyarul tud és még egy magyarul tudó tisztviselő van kivülről, ott az elintézés és a válaszadás magyarul történik és a levéltár számára az elintézésről és a válaszról német fordítást készítenek.

2. Ahol csak a hivatalfő tud magyarul, ott a levelezés lehetőleg magyarul lesz, de meg van engedve a német nyelv használata is.

3. Ahol a hivatalfő nem tud magyarul, de van legalább egy magyarul értő tisztviselő, ott a magyar megkeresést németül intézik el, de a német szöveghez mellékelik annak magyar fordítását is.

4. Ahol sem a hivatalfő, sem a tisztviselők közül senki nem tud magyarul, ott a magyar megkeresést németül intézik el, de a választ nem a megkereső felé, hanem az illetékes magyar miniszteriumnak küldik el, mely a fordításról azután gondoskodni fog.

A követségi és konzuláti hivatalok pecsétjein az eddigi német szöveg mellett a magyar is mindenütt alkalmazandó. De amint a rendelet mondja, nehogy ez a reform az államnak nagyon sokba kerüljön (pedig csak néhány száz pecsétnyomóról van szó, ami legfeljebb pár ezer koronába kerül), a két nyelvű, német-magyar szövegű pecsétnyomókat csak fokozatosan fogják beszerezni, amikor majd a mai német, közjogellenes pecsétnyomók elkopnak.

A hivatalos iratok nyomtatott föliratai ezentul két nyelvűek, magyar és német nyelvűek lesznek, de a német-magyar nyelv helyett meg van engedve a francia, angol spanyol stb. nyelv használata is. Gumi-bélyegzőket ezentul csakis német és magyar szövegeket szabad használni. Az épületek és ajtók föliratai ezentul nem csupán német, hanem német és magyar nyelvűek lesznek.

Bella: Ugyan. Pedig szépen megfogytál.

Ella: Képzeld csak, kedvesem, Komáromy doktor — mert nekem is ő az orvosom — úgy találja, hogy az epém nincs rendben.

Bella (félre): Azt elhiszem, hogy az epe előtött. (Fenn) Óh, akkor sárgábbnak kellene lenned.

Ella: Hogy érted ezt: „sárgábbnak”? Hát sárga vagyok én?

Bella: Ugy értem, hogy ha epebajod volna, akkor sárgaságodnak is kellene lenni. Ámbár most a sárga szín nagyon divatos. Én ugyan már rendben vagyok a májammal, meg az epém-mel, de most meg fogyni akarok. Elveszteni néhány kilót!

Ella (gunyosan): No, neked van is miből.

Bella (pokoli kárörömmel): Ugy-e? Zsiguska is azt mondja. Hiszen tudod, hogy most ott lakik az én villámban.

Ella (meglepetést szinelve): Igen? Nem is tudtam. Én, édesem, most csak az egészségemmel törődöm. Hopp, már itt is vagyunk a forrásnál. Pá, édesem. Vigyázz, ne fogj nagyon hirtelen. Megárthat. Milyen különös, hogy egy kútnál a kövérség ellen, meg az epebaj ellen orvosságot talál az ember. Isten veled, drágám. Én sietek. Ott vár reám egy ur... Egy cseh gróf... Remélem, hogy gyakran látjuk egymást.

Bella: (Körültekint, de nem lát semmiféle várakozó cseh gróft. Átadják poharaikat a vízmérő leánykáknak és elválnak.)

Az új

akciószab

nak, mint

nemcsak a

mában, ha

szabadság

mélyreható

hogy Ma

kivitel

a magyar

torlással

a balká

hogy az u

trának, de

szak ilyen

azt mutat

kedéssel

szén haszn

A súly

a jelentés

Az osz

czadikán t

Magyarors

nyugate

magyar

tarifájá

dotta pedig

augusztus

forgalomb

díjazásab

Ezt a

gyar mezo

magyar ko

tétlenül,

torlásról. E

vasutak iga

vasutaknak

vonatkozó

a Magya

letre sz

mára uj

Ez az új ta

féphet élet

nosságra k

hogy a mi

legáláb

trák ipa

amennyi

tarifa a

Az új t

a magyar

trák árukra

mazni fog

az eddiginé

I. osztály

II. osztály

Vasár, d

Ócska v

Nyers v

Mezőgazo

Csomago

füllér, tonna

E szám

harcz fölér

Termés

részről tap

keznek vé

kereskedő

társaságok

límányokn

salát belfö

viteli czé

gyarország

megfelelő

leszállítás

társaságok

trák kivitel

Ez azonban

tékben fog

vasutak tör

Tehát r

osztrákok, M

a dunai hajó

Tarifa-háboru Magyarország és Ausztria között.

Budapest, augusztus 7.

Az új kiegyezés tízedik cikkelye teljes akciószabadságot enged úgy Magyarországnak, mint Ausztriának a vasúti tarifák terén, nemcsak a két államnak egymással való forgalmában, hanem a tranzit-forgalomban is. Ezt a szabadságot Ausztria arra használta fel, hogy mélyreható kormányzati intézkedéseket tett, hogy Magyarország mezőgazdasági kivitelét nyugat felé meggátolja és a magyar kormány ezzel szemben azzal a megtorlással él, hogy Ausztria elől elzárja a balkáni piacokat. Kétségtelen ugyan, hogy az új kiegyezés megadta ezt a jogot Ausztriának, de az is kétségtelen, hogy ennek a jognak ilyen módon való felhasználása világosan azt mutatja, hogy az osztrákok ezzel az intézkedéssel csak ártani akarnak nekünk, mert hiszen hasznuk ebből nincsen.

A súlyosnak látszó gazdasági háborúról ez a jelentés számol be:

Az osztrák kormány ez év június hó harminczadikán teljesen váratlanul fölmondotta Magyarországnak azt a szerződést, melyet a nyugateurópai államokba küldött magyarországi áruknak tranzit-tarifájára nézve kötött Ausztria. Fölmondotta pedig egy hónapra, úgy, hogy ez év augusztus elsején a magyar-osztrák tranzit-forgalomban Ausztria területén az új szállítási díjszabás már életbe lépett.

Ezt a merényletet, melyet Ausztria a magyar mezőgazdasági kivitel ellen elkövetett, a magyar kormány természetesen nem nézhette tétlenül, hanem azonnal gondoskodott a megtorlásról. Ennek következtében a magyar államvasutak igazgatósága is fölmondotta az osztrák vasutaknak az osztrák áruk tranzit-forgalmára vonatkozó vasúti szerződést és bejelentette, hogy a Magyarországon keresztül a keletre szállított osztrák áruk számára új tarifát fog megállapítani. Ez az új tarifa ugyancsak a jövő év első napján léphet életbe, de fontosabb tételei máris nyilvánosságra kerültek és Ausztria láthatja belőle, hogy a mi részünkről alkalmazandó megtorlás legalább is annyira sújtja az osztrák ipart és kereskedelmet, mint amennyire károsítja az új osztrák tarifa a magyar mezőgazdaságot.

Az új tarifa, melyet a magyar államvasutak a magyar állam területén keresztül szállított osztrák árukra a jövő év első napjától kezdve alkalmazni fognak, átlag 25—30 százalékkal nagyobb az eddiginél. Ime egy pár számadat:

	A magyar díjtétel eddig: a jövőben:	
I. osztályu áru	9	12
II. osztályu áru	7.5	9
Vasáru, darabonként	5.5	7.5
Ócska vas	2.75	3.25
Nyers vas	2.75	3.25
Mezőgazdasági gépek	6.5	7.5
Csomagolt áruk	13.5	18

Állár tonna-kilométerenként.

E számadatokból világos, hogy ez a tarifaharc fölért egy vámháborúval.

Természetes, hogy az osztrákok a magyar részről tapasztalt megtorlással szemben igyekeznek védekezni, amennyire csak tudnak. A kereskedő-körök igyekeznek az osztrák vasutársaságokat presszionálni, hogy a kiviteli szállítványoknál Magyarország felé csökkenték a saját belföldi tarifájukat, hogy ha az osztrák kiviteli czég a jövőben többet fog is fizetni a Magyarországon keresztül való szállításért, ezért megfelelő kárpótlást kapjon az osztrák tarifa leszállításában, vagyis hogy az osztrák vasutársaságok ezentúl olcsóbbért szállítsák az osztrák kiviteli árukat a magyar határig, mint eddig. Ez azonban nem fog, vagy csak igen kis mértékben fog sikerülni, mert különben az osztrák vasutak tönkremennének.

Tehát más védelemről is gondoskodnak az osztrákok. Mivel a Dunán szabadon hajózhatnak: a dunai hajózás fejlesztésével a Balkánra és Kis-

Ázsiába szánt áruk legnagyobb részét a Dunán akariák szállítani legalább is Belgrádig, vagy Viddinig. Ez azonban nehéz dolog lesz, mert a lassu vízi szállítás miatt az osztrák kivitelnek a versenyképessége rendkívül csökkenne. Gondoltak a trieszti utra is, de a tenger felől legfőbb Albániát és Görögországot lehetne megközelíteni, a sokkal fontosabb szerb, román és bolgár piacok pedig továbbra is elérhetetlenek maradnának. Nincs tehát más hátra, mint hogy új kiviteli utat teremtsenek Magyarország megkerülésével, Galiczián, Bukovinán és Románián keresztül a Balkánra. Ezt az itzkanii vonalat, melyet a németek is nagy szeretettel használnak, csak hogy elkerülhessenek bennünket, az osztrák kormány előreláthatólag oly olcsóvá fogja tenni, amely olcsóvá csak teheti.

A szenzációnak látszó hirre vonatkozólag politikai munkatársunknak alkalma volt ma este a legilletékesebb helyről tájékoztatót szerezni, ahol a következő felvilágosításokat kapta:

— A hír — bár nem új dologról szól — megfelel a valóságnak, azonban úgy a magyar, mint az osztrák kormányok részéről tett intézkedések legális alappal bírnak és ezekből tarifa-, vagy gazdasági háborúra következtetni legalább is túlzott dolog. A kereskedelemügyi kormány, midőn az osztrák tarifák felemeltettek, amíg az államvasutak vonalai megbirták a díjemeléseket, nem tett lépést, de midőn látta, hogy ezáltal a magyar kivitel szenved, szintén megtette a kellő intézkedéseket, amelyek megtételéhez a kiegyezési megállapodások alapján feltétlenül joga volt. Sem az osztrák, sem a magyar kormány rendelkezésében semmi meglepő nincs, éppen azon okból, mint főntebb említettük, hogy mindkét rendszabály a kiegyezésben gyökeredzik.

Igaz, hogy az osztrákokra nem bír nagyobb jelentőséggel a magyar kormány által a jövő év első napjától kezdve alkalmazandó magasabb tarifa, mert az osztrákoknak alkalmuk van a balkán piacokra Galiczián keresztül is eljuttatni áruikat. Csak hogy ez hosszadalmas, költséges és ennek következtében káros az osztrák kereskedelemre, amely legfőbb keleti piacáról, Szerbiától a tarifaelemelés folytán teljesen elűtöttik.

Kétséget nem szenved, hogy az osztrák agrár-körök nyomásának engedett az osztrák kormány, midőn a tranzit-tarifára vonatkozó megállapodást a magyar kormánynak fölmondotta. Fáj az osztrák agrár-köröknek, hogy a magyar gabona és liszt kedvezményes tarifa mellett kerül az osztrák piacokra s Ausztrián keresztül a nyugati államokba. Az „Oesterreichische Zentralstelle“ a kiegyezés megkötése óta a leghevesebb küzdelmet folytatja a magyar buza és liszt beözönlése ellen, úgy, hogy kétséget nem szenved az, miszerint az életbeléptetett rendszabály ennek az agitációnak az eredménye. A magyar közgazdasági életben vajmi kevés megrázkódtatást fog az előálló helyzet előidézni, sőt a magyar ipar és kereskedelem a balkán államokban nagy fogyasztó piacokat fog elhódítani Ausztria elől. Mert az bizonyos, hogy az osztrák tranzit-forgalom részére a keleti államok felé rendelkezésre álló víziut még tömegáruk szállításánál sem kelhet versenyre a gyors és pontos vasúti szállítással.

Ez a legilletékesebb helyről nyert felvilágosítás tehát megerősíti a hirt, de nyomban hozzászói, hogy az osztrák rendszabálynak reánk nem lesz nagy kihatása. A jövő fogja megmutatni, mennyire igazolódik be ez a vérmes reménykedés.

Politikai hangulatok.

1. Wekerle hazaérkezése.

Wekerle miniszterelnök, aki Ischlben járt és Bécs városát kétszer utba ejtette, hazajött. Mostani utjában nem volt vele a fia, mint a tavaly ilyenkor. A miniszterelnök nem kirándulást tett, hanem utazása elsősorú fontosságú politikai utazás volt. Hogy senki se kételkedhessék az ut jelentőségében, a miniszterelnök báró Aehrenthal külügyminiszterrel is konferált. Ezt a tényt nekünk különösen ki kell emelnünk, mert mi voltunk az egyedüliek, akik e rovatban, mindenféle más értesítés, hiradás és kombináció ellenére, Wekerle elutazása napján határozottan hangoztattuk, hogy a királyt nyári pihenője közben nem zavarnák államügyekkel, hacsak ezek között fontos külpolitikai kérdések nem igényelnék a konferenciákat. Máskülönb is elegendő lett volna figyelemmel kísérni a nagy európai eseményeket, hogy utmutatást szerezhessünk a felől, hogy ez idő szerint az uralkodó nem annyira a jövő évi költségvetés tételeire kíváncsi, mint inkább arra, hogy tanácsosai miképpen vélekednek a nagyhatalom biztosítására és megvédésére irányuló tervek felől. Mert kétségtelen, hogy a monarchia részére a fő-földiplomaták megállapítottak valamely tervet és — amint azt legutóbbi ismeretűnkben is hangsúlyoztuk — e tervek nem érnek semmit, ha a király országainak lakosságát képessé nem teszik, hogy az esetleges védelmi intézkedéseket a maga áldozatkészségével támogassa. Amennyiben tehát a mi részünkre fontos megoldandó problémák szóba kerültek, ezek összefüggésbe hozattak a monarchia nagyhatalmi állásának kérdésével. Egy-két hir, ami azóta felbukkant, megerősíti a feltevéseket. A király résztvesz az idej magyarországi hadgyakorlatokon s ezeken megjelenik mellette Ferencz Ferdinánd főherceg, a trón örököse. A hadgyakorlatokat katonai tanácskozások előzik meg, amelyeken azonban nemcsak a gyakorlatok technikájáról lesz szó, hanem legalább is oly mértékben a delegáció részére szánt hadügyminiszteri előterjesztésekről, ugyannyira, hogy körülbelül előbb határozzák meg a gyakorlatoknak az előterjesztések támogatására alkalmas tanulságait, mint ahogy a gyakorlatokat megtartanak. Egyben leginkább bizonyosak lehetünk: a hadügyi kiadások nem fognak csökkenni. A mi költségvetési előirányzatunk felsőbb vonatkozásban mindössze ezzel függhet össze, máskülönb részletes összeállítás csak augusztusban igényli a kormány tagjainak szorgalmasabb munkálkodását. Hogy a magyar világ jobb reménységgel tekintsen a jövő felé, hangulatkeltésre alkalmasnak találják ama külügyminisztériumi értesítést, mely a külügyi képviselőben a magyar kívánalmak részleges teljesítéséről szól. Am már első pillanatra megakadunk a pecsétnyomónál, amelyre magyar feliratot is ígérnek, de az ígért beváltásának a terminusát igen bizonytalanul állapítják meg arra az időre, amikor a mostani német-szövegű pecsétnyomók elkopnak. Aki tudja, hogy egy pecsétnyomó, a legbuzgóbb használat mellett is milyen hosszúéletű szokott lenni, az inkább kívánná, hogy a reformot a diplomáciai bogarak megdöglésével és a czopok elkopásával hozzák junktimba.

Az azonban mindegy. Ilyen dolgokban nem vagyunk túlságosan elkényeztetve s ha a külföldi konzulátusok magyar levelezését látni fogjuk, inkább várunk egy kicsit a pecsétnyomókra, avagy megvásároljuk az udvari muzeum részére akár tízszeres áron a régieket és bőven sza-

vazunk költséget ujkra. Csakhogy még a magyar levelezés se bizonyos, mert csak akkor következhetik el, amikor a külügyi képviselőben megfelelő számú magyar alkalmazott lesz. S az alkalmazottak hiánya nem csupán a külügyi politika hibájából keletkezik. Hanem ennek oka jórészt az is, hogy a magyar ifjuság nem igen megy a diplomáciai pályára. Idegenkedik tőle, éppugy, mint a tengerészettől, meg mindentől, ami azt a perspektívát nyitja meg előtte, hogy el kell hagynia a honi földet, hol a régi parancsolat szerint „élned, halmnod kell.” A hazafiság különös magyarázata marad nálunk folytonosan érvényben, hogy a hazát csak itthon lehet szolgálni és ez odáig terjed, hogy oly intézmények részére, amelyeknél a külföldön a magyarság lelkiismeretes és hazafias képviseletére lenne szükség, nem lehet arra képzett embereket tálni. Itt élnek, halmnod kell! A szózatnak immár azt az értelmet tulajdonítják, hogy inkább itthon élni egymást öklelve, akár szédelgésekkel, akár a munkátlannak züllő állapotában, erkölcstelen-ségben, avagy a hatalom kegyelemkenyerén és alamizsnájából, mintsem megszerezni a kvalifikációkat, melyekkel a külföldön becsületes erkölcsi és anyagi előnyöket lehetne szerezniök úgy a maguk, mint hazájuk javára. Inkább itthon kell pusztítani egymást. Dulakodni, hogy aki pénzzel bírja, kitorja birtokából a másikat. Aki nek nagyobb az összeköttetése, elvegye a gyámoltalanabb hivatalát, vállalatát, üzletét, keresetét. A rágalmak és gyalázatoságok sehol sem használhatók fel az érvényesülés céljaira annyira, mint minálunk, ahol becsületes munkával sokkal nehezebb az egzisztenciát biztosítani, mint a szituációk élelmes és ravasz kihasználásával s a békésen dolgozók helyzetének megromlásával. Minálunk fele annyi embernek se jut hivatal, mint amennyi rá lenne szorulva és tizszer annyian törekeshnek érte, mint amennyien megérdemlik. De újat tanulni és új tereumokon keresni a foglalkozást, nincs kedv. A hadviselés erényeiben nevelkedett nemzet ősi sajátságaiból megmaradt okvetlen az, hogy inkább ököllet akar helyet szerezni a zsufolt területen, semhogy maga alapozza meg a saját jólétét. Így aztán sokkal kényelmesebb kihirdetni, hogy aki külföldre megy, az hazaáruló, semmint a magyarság érdekeinek külföldön való szolgálására képesíteni magunkat.

E tények felől gondolkozva, eszünkbe kell, hogy jusson, mily kedvetlenség fogja el ilyenkor hazajövet Wekerlét, aki tudatában van a nagy feladatoknak s egyuttal legközvetlenebbül tapasztalhatja az itthoni kicsinyességeket, a tehetetlenséget, a komoly munkától való irtózást, gyengeséget és a maradásig számos veszedelmes következményeit.

S amikor most Wekerle hozzálát a jövő évi költségvetés összeállításához, kétségtelenül tudja, hogy a sok igényt, mely az új tételekhez fűződik, nem tudja kielégíteni és a hivatalokra, meg szinekurákra éhesek csoportja csak növekszik, de valamennyit jóllaktatni sohasem lesz lehetséges.

41. Cserépdarabok.

Abdul Hamid török szultán a konstantinápolyi ottomán-bank vezérigazgatójával, Deffez-vel beszélgetett az új alkotmányról és biztosította őt szándékainak őszinteségéről. S a szultán egyszer csak karonfogta az igazgatót s így szólott hozzá:

— Nemde ön ért engem? Azt akarom, hogy teljes bizalommal legyenek irántam tekintetben, hogy az alkotmányt fenntartom.

A második mondat egymagában valóban igen bizalomkeltő lett volna. Ha egy uralkodó így szól: „Azt akarom...” ez biztosíték. De egészen megváltozik az értelme, ha előbb a bankárt, akihöz szól, karonfogja és a fontos kijelentést ily karonfogás mellett eképpen kezdi:

— Nemde ön ért engem?
Uralkodóknak, akik népiüknek alkotmányt adnak, szükségük van ilyen hatalmasságokra, akikhez bizvást szólhatnak: „Nemde ön ért engem?”

Leginkább úgy hangzik a bevezetés után a kijelentés, hogy csak az tudja a való jelentőségét, aki érti őt. Uralkodók szándékait másképpen értik kiváló emberek, akiket ők karonfognak, mint a nép, melynek hangulata elől katonák sorfala zárja el a legfőbb hatalom gyakorlóját és tulajdonosát, valahányszor a nép kívánságai elementáris erővel törnének ki.

— Nemde ön ért engem? Csudálkozunk rajta, hogy ez a kifejezés nem egy udvari ebéd után a cercle alkalmával hangzott el.

Csakhogy éppen a török szultán az alkotmányosságban nem jutott el az udvari ebédéig.

Baloghy Ernő országgyűlési képviselő egy tárczacikket írt horvátországi és velencei utjáról. Velenceinek és a Lidonak a felfedezése és részletes leírása nem tulságosan fontos, hanem ahogy Baloghy Ernő magyar országgyűlési képviselő a horvátok magyarellenes és államfelforgató törekvéseiről ír, az figyelemre érdemes éppen azért, mert a mi parlamentünk egyik vezérszerepet játszó olyan tagja írja, aki külön ambíciójának vállalta a nemzetiségi kérdéssel való foglalkozást.

Tehát Baloghy Ernő tudja, hogy a horvátok teljes fanatizmussal és igazságukban való törhetlen meggyőződéssel hirdetik Magyarországtól való elszakadást s a többi forradalmi törekvéseket aképpen, hogy ebben az összes horvátok együtt éreznek és hozzá teszi Baloghy Ernő:

— E! Ezeknek a horvátoknak igazuk lehet!

Fenét! (Pardon) Istennyilát lehet igazuk. Nincs igazuk. Abszolote nincs igazuk. Hazája ellen vétkezik az a magyar ember, aki azt mondja, hogy igazuk van. Sőt Horvátországban kereshet mandátumot magának, ha ilyen meggyőződést vall és hirdet és Magyarországon nincs kerület, amelyik hasonló felfogással megbízólevelet adna neki, hogy a parlamentben képviselje.

Dehát Baloghy Ernő bizonyosan nem úgy gondolta. Ő csak tárczaszerűen, újságilag gondolta, hogy: „Ej!” Sőt utólag tán sajnálja, hogy még egyszer, vagy kétszer nem írta le ezt az „Ej!”-t így: „Ej... Ej... Ej! Ezeknek a horvátoknak igazuk lehet.”

Mivelhogy Baloghy Ernő újságba írt s egy-némely képviselői felfogás szerint, ami az újságban van, az hazugság. Hát még a tárcza! Ami a tárczában van, az ugyanezen felfogás szerint költött dolog és komoly számításba nem veendő.

Azonban fel kell világositanunk a képviselő-író kollégát, hogy téves felfogással gondolkozik. Ilyet az újságban nem szabad csinálni s ilyet a tárczába se szabad becslekedni.

Avagy, hogy maradjunk amellett, hogy a tisztelt képviselő uraknak nem muszáj tárczákat sem írni, hogyha nem tudnak írni. Valamint nem lett volna muszáj nekik vezércikkeket sem írni, mert azt se tudnak írni.

Budapest, augusztus 7.

Törvényjavaslat a viczinális vasutakról. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az alsóbbrendű vasutakról szóló törvényjavaslat előadói

tervezetét még augusztus első felében kívánta értekezleten tárgyalatni. Az érdekeltség körében számos oldalról nyilvánított óhajhoz képest azonban a miniszter az értekezlet megtartásának idejét szeptember második felére halasztotta.

A török események.

Budapest, augusztus 7.

Kiamil pasának nagyvezérré történt kinevezése ismét bizonyosága annak, hogy az ifju-törökök képviselik ma a hatalmat Törökországban. Kívánságaikat a szultán nem meri megtagadni, mert jól tudja, hogy a hadsereg ma az ő kezükben van és hogy ő csak addig ur a Yildizben, míg a komité akarja. Ily hatalom birtokában, nagy dicséret illeti az új-török bizottságot, hogy bámulatos önmérsékletet bír tanusítani. A nagy reformok keresztülvitele eddig ugyszólva teljesen simán, minden vérontás nélkül történik, amire kevés példa van a világtörténelemben. A központi bizottság éppen ma bocsat ki egy kiáltványt, melyben a lakosságot óva inti a tüntetésektől, melyek e napokban nagyon is gyakran megisméltődtek Konstantinápoly utczáin. Ezenkívül a központ tagjait szétküldi a vidékre, hogy ott szónoklataikkal felvilágosítsák a népet az alkotmány jelentőségéről és ily módon előkészítsék a választásokra.

Mai hireink a következők:

Az új kormány.

Tegnap délután a portán felolvasták a Hattí Humajunt, amelylyel Kaimil pasát nagyvezérré neveztek ki. A Hattí Humajun szövege a következő:

„Kiváló vezérem, Kaimil pasa! Szaid pasa lemondása folytán ezennel az irántam tanusított hűsége, továbbá képességeinek elismerésül a nagyvezéri méltóságot adományozom önnek. Dzsemal Eddin eiffendi megtartja a sejk-ül-izlam méltóságát. Azt óhajtjuk, hogy alkotmányunk értelmében megválassza a többi minisztert és azoknak kinevezését szentesítés végett élénk terjeszti. Tekintve, hogy az a legfőbb törekvésünk, hogy birodalmunk haladása és fejlődése biztosíttassék és összes alattvalóink boldogulása előmozdittassék, azt óhajtjuk, hogy fáradságait ennek a célnak szentelje. Vajha munkálkodását Isten támogatása kísérné.”

A Hattí Hamajun-nak azt a pontját, amely a kormányalakítást a nagyvezérré bizza, a régebbi Hattí Humajun helyreigazításának tekintik, amely tudvalevőleg a hadügyi és tengerészetiügyi miniszter kinevezését az uralkodónak tartotta fenn, ami pedig az alkotmány sérelmének tekintetű. A porta előtti teret és utcát hatalmas néptömeg töltötte meg, mely Kaimil pasát érkezésekor és távozásakor lelkesen éltezte. Az új Hattí Humajun értelmében a nagyvezér az új kormányt a következőképpen alakította meg: Hasszan Fehmi pasa igazságügy, Tevfik pasa külügy és Haki bég közoktatásügyi miniszter megmaradnak. Resid Akki pasá, szirászi váli, belügyminiszter, Redsi b pasa tábornagy, tripoliszi váli, hadügyminiszter. Mehmet Arid pasa altengernagy tengerészetiügyi miniszter, Tevfik pasa nagyvezéri államtitkár-helyettes, államtanács elnök. Ekrem bég államtanácsos vukuf-miniszter, Gabriel Muradunga eiffendi, aki örmény származású ember, kereskedelmi és közoktatásügyi miniszter és a görög születésű Mavrokarda eiffendi államtanácsos földmívelésügyi és bányaminiszter lesz.

Ezt a kabinetet az ifju-török bizottság követelési alapján alakították meg. Az új hadügyminiszter nagyon felvilágosult ember. Azelőtt monasztiri konzul volt, de 1902-ben az orosz konzul meggyilkolása után ártatlanul Tripoliszba száműzték. Miné hogy a porta elbocsátott kémei ó-török klubot alapítanak, Kiamil pasának az lesz az első gondja, hogy agitációjukat a fővárosban megakadályozza. A hangulatra vonatkozólag jellemző, hogy a Szamoszból visszaérkezett „Hiamidie” nevű czirkálóhajó a löszerek kiszolgáltatását megtagadta.

A nagyvezér a vilajetek hatóságaihoz körendeletet intézett, amelyben kineveztetését adja tudtukra és megjegyzi, hogy az alkotmány keresztülvitelének biztosítása és a parlament egybehívása ujból a szultán azt a szilárd szándékát bizonyítja, hogy összes alattvalóinak jólétére törekszik. Egyben az alkotmány és a törvények tiszteletére hívja fel a hatóságokat. Az osszajót kedvezően fogadta az új kormányt és különösen hangsúlyozza, hogy az új hatti

humajun
humajun
A Tan
program
nincs po
alatt elk
nyal an
mindenkor
Szmirnába
niszterek
n többiek
és módot
tehetséges
tarthatja

Az ifj
figyelemre
kossághoz,
A szul
az egész o
tizentöt na
zet nyelvi
séget tanu
tüntetések
kinek azt
től. A szul
dás bizotts
ról meg va
zt, hogy a
kodó és né
téka ennel
kormányt
denki bizal
nek, hogy
kezdve a
ladásán és
tétellel mu
sem avatk
ellen dolgo
nyal szeml
kül érijük
idegen cso
gyümölcsö
a bizottság
Nincs
működéséb
zése körül
ilyen irány
a komité u
azon rends
zonyos sze
minisztériu
törvénytele
senkinek s
büntetését
lyeket a r
dulhatnak.
delmessége
mány irán
megítélni.
hogy mind

A „Li
mátumot t
pontjai a
1. A s
testőrségét
2. Adj
3. A r
Ha a
vonakodik,
berté” hite
mid szultá
ifjutörökök
Drináp
a szultán
küldött, if
kényszerít
aztán egy
neki, amel
szól. Azt i
még mind
fognak vel
toztatja. E
nak vele
európai er
szonynyal

A szal
okan men
párt és a
kérdéseket

humajun jóvátette Szaid basának a régebbi iatti humajun 10-ik szakaszában elkövetett hibáját.

A Tanin reméli, hogy az új kormány közzevési programját. Tizennégy nap óta nincs kormány, nincs porta. Sokat kell dolgozni, hogy az ezen idő alatt elkövetett hibákat jóvátegyük. Az új kormány a nyugalom korszaka kezdődik. Kiamil basa mindenkor a szabadság fia volt s ezért száműzték Szmirnába. A hadügyi, tengerészeti és belügyi miniszterek személyével a lap meg van elégedve, de a többiekkel illetőleg reméli, hogy Kiamil basa utat és módot fog találni arra, hogy e tárgyakat fiatal és tehetséges erőkkel töltsse be. A minisztérium csak így tarthatja magát.

A központi bizottság kiáltványa.

Az ifju-török egyetértés és haladás bizottsága figyelemreméltó hosszu manifesztumot intéz a lakossághoz, amely a következőket tartalmazza:

A szultán szabadságot és alkotmányt adott, ami az egész országban hálát keltett a szultán iránt, amely tizenöt napig tartó tüntetésekben nyilvánult. A nemzet nyelvi és vallási különbség nélkül engedelmeséget tanúsít a szultán iránt. Ideje azonban, hogy e tüntetések véget érjenek, miért is a bizottság mindenkinek azt tanácsolja, hogy tartózkodjék a tüntetésektől. A szultán kijelentette, hogy az egyetértés és haladás bizottságának hűségéről és hazafias jó intenczióiról meg van győződve és uralkodói székéből kívánja azt, hogy a haza boldog és megelégedett legyen. Uralkodó és nép közt most nincs semmiféle áru. Bizonyítéka ennek az, hogy az ország becsületes és lojális kormányt kapott. Az új minisztérium megérdemli mindenki bizalmát és a bizottság azt tanácsolja a nemzetnek, hogy tiszta szívvel csatlakozzék hozzá. Mától kezdve a kormány megbízása keretében a haza haladásán és a reformok megvalósításán csak azon feltétellel munkálkodhatik, ha a lakosság semmiképpen sem avatkozik bele a kormány ügyeibe. A kormány ellen dolgozni jogtalanság volna a haza és a kormány nyal szemben. Az volt a célunk, hogy vérontás nélkül érjük el azt, amire törekedtünk és ezzel minden idegen csodálatát érdemeltük ki. Hogy a már megérett gyümölcsöket ismét el ne veszítsük, azt tanácsolja a bizottság, hogy egyetértésben munkálkodjunk.

Nincs joga a komiténak beavatkozni a kormány működésébe, vagy az egyes funkcionáriusok kinevezése körül közbenjárni. Hivatlan személyeket, akik ilyen irányban dolgoznak, a kormány üldözni fog és a komitét ugyanilyen irányban fog tenni lépéseket. Ami azon rendszabályokat illeti, melyek a régi regime bizonyos személyei ellen teendők, ezek az erre hivatott minisztériumban vizsgálat tárgyát képezik, amiért is törvénytelen beavatkozásoktól tartózkodni kell, mert senkinek sincs joga a nemzet nevében másnak megbüntetését követelni. Egyébként azok a vádak, amelyeket a régi regime ellen emelünk, magunk ellen fordulhatnak. Ez okokból a komitét tiszteletet és engedelmeséget ajánl a szultán iránt és bizalmat a kormány iránt, amelyet csak cselekedetei szerint lehet megítélni. Végül felszólítja a bizottság a lakosságot, hogy mindenki lásson saját dolga után.

Az ifjutörökök követelése.

A „Liberté” szerint az ifjutörök bizottság ultimátumot terjesztett a szultán elé, amelynek főbb pontjai a következők:

1. A szultán bocsássa el azonnal huszezer főnyi testőrségét.
2. Adjon általános választói jogot.
3. A miniszterek legyenek felelősek.

Ha a szultán ezen követeléseknek eleget tenni vonakodik, Resad herceget ülteti a trónra. A „Liberté” hiteles török forrásból jelenti, hogy Abdul Hamid szultán nagyon meg van ijedve és hajlandó az ifjutörökök kívánságának mindenben eleget tenni.

Drinápolyból érkezett magántudósítások szerint a szultán egy küldöttét, kit az angol nagykövethez küldött, ifjutörökök a pályaudvaron elfogták és kényszerítették, hogy a hűségüket tegye le. Erre aztán egy, a szultánhoz intézett levelet adtak át neki, amely levél nagyon is világos kifejezésekkel szól. Azt írják ebben a levélben a szultánnak, hogy még mindig gyanu terheli és kegyelem nélkül el fognak vele bánni, ha magatartását meg nem változtatja. Ezután különböző követeléseket támasztanak vele szemben, így többek közt azt, hogy az európai erkölcsöknek megfelelőleg, csak egy asz-szonnyal éljen.

A radikálisok túlzásai.

A szaloniki új-török-párt vezetőfőfiai közül igen okan mentek Konstantinápolyba, hogy az ifjutörök-párt és a Yildiz között még mindig fennálló vitás kérdéseket lehetőleg személyesen intézzék el. A sza-

lonikii vezető-párt ugyanis igen radikális álláspontot foglal el és összes követeléseinek érvényét akar szerezni. A konstantinápolyi párt nagy része ezzel szemben konzervatív és engedékenyebb a portával szemben. Konstantinápolyban mindenki a szultánt élte, a belvidéken is jórésben megbarátkoztak azzal a gondolattal, hogy Abdul Hamid marad; Szalonikiben azonban még mindig nem éltetik a szultánt. E két ellenkező áramlat természetesen békítőlag hat a párt eredményes tevékenységére.

A radikális-párt azonban néha tovább megy a felleténél és túlzásokba esik. Ilyen eset történt ma is. A konstantinápolyi örmény patriárkátus felszólította a szaloniki örmény egyházat, hogy az alkotmány helyreállítása alkalmából jövő vasárnap a szultán tiszteletére háláadó misét mondasson. Mídon ez az itteni új-török-párt radikális részének tudomására jutott, nyomban Konstantinápolyba sűrűnyöztettek az itteni örményekkel, tudatván a patriárkátussal, hogy a mise elrendelését vonja vissza, mert az alkotmány visszaállítása nem a szultán, hanem a hadsereg érdeme. Az ilyen kicsinyeskedés bizony nem illik az ilyen komoly és nagy feladatok megoldására predesztinált párthoz. Eltekintve attól, hogy az ilyen eljárásnak semminemű értelme sincs, csakis az ellentétek kiélesítését vonhatja maga után.

Ennél jóval fontosabb dolog a választási kérdés végleges eldöntése. Tudvalevő, hogy az 1876-iki alkotmány életbeléptével az akkori képviselőház a választási törvényvel is foglalkozott, sőt azt el is fogadta. Hogy azonban ez a javaslat törvényerőre is emelkedjék, ahhoz a szenátusnak hozzájárulása is szükséges volt. Tekintettel azonban arra, hogy az alkotmány időközben felfüggesztetett, még mielőtt a szenátus e törvényjavaslatot megszavazhatta volna, ez a választási törvényjavaslat tulajdonképpen nem emelkedett törvényerőre. A törvényjavaslat azonban most ismét megkerült. Míután pedig jelenleg még nincsen szenátus, a felsőházat most a minisztertanács fogja helyettesíteni.

A mai szelamlík.

A szelamlíkon, amelyet a Yildizben tartották, ma igen számosan vettek részt. A szultán megjelenése előtt a tömeg egy része behatolt a diplomaták páholyába, hogy jobban lássa az uralkodót. Az uttest mentén katonaság állott sorfalat. A szultánt a mesebe utazásakor, valamint visszatértekor lelkesen éltették.

A szelamlík után a diplomáciai kar együttes audiencián jelent meg a szultán előtt. Hír szerint ez alkalommal a szultán hivatalosan tudatta a diplomatákkal az alkotmány helyreállítását.

Újabb jelentések szerint a szelamlík után először a kormány tagjait fogadta a szultán, majd pedig a diplomáciai kart együttes kihallgatáson fogadta és ez alkalommal francia nyelven nyilatkozatot olvasott fel, amely az alkotmány helyreállítását notifikálja. A szultán egyben uralkodói szavára fogadja, hogy tisztelni fogja az alkotmányt és szigorúan a szerint fog cselekedni. Tevfik basa ezután a szultán beszédét lefordította francia nyelvre. A diplomáciai kar nevében Imperiali marquis olasz nagykövet, mint a diplomáciai kar itt időző tagjainak doyenje, francia nyelven válaszolt és megismételte a diplomáciai kar üdvözlését. A szultán köszönetet mondott és a megjelent nagykövettekkel és követekkel kezét fogott.

Ugy látszik, hogy a császári ház hercegei még nem bírnak valami nagy mozgási szabadsággal és e tekintetben az uralkodó akaratától függenek, mindazonáltal látogatókat fogadnak, sőt azt is beszélnek, hogy több bizottsági tag látogatását fogadják.

A szultán nem mond le.

A Neue Freie Presse konstantinápolyi tudósítójától ma a következő táviratot kapta:

Eppen most — délután 1 óra van — lovagol végig a városon dr. Riza Tewfik és Selim Sirri őrnagy, az ifjutörök bizottság tagjai, akiket nagy katonai őrség és száz meg száz kíváncsi kísér. Mind a ketten arra kérnek engem, hogy a leghatározottabban csáfoljam meg a szultán lemondásáról keringő alaptalan híreket. Riza közli velem a bizottság legközelebbi proklamációjának tartalmát, amelyben a komitét ismét biztosítja hűségéről a szultánt s örömmel konstatálja, hogy az engesztelődés politikáját a nép és a kormány egyaránt a magukévá tették s a nyugalmat sikerült helyreállítani. A reakció ki van zárva, az a föltevés pedig tarthatatlan, hogy háboru lesz,

hiszen a macedóniai bandák garázdálkodásai véget értek. Lehetséges, hogy itt-ott zendülés fog kitörni, mert a birodalom népeinek szenvedélyeit a szomszédos lálamokkal szemben nehéz fékmentartani.

A komitét küldöttséget választott, amely ország-szerre beszédeket fog intézni a néphez s mindenütt arra fogja inteni, hogy keresse az érintkezést a kormányval és ellenőrizze a rendőrség működését. Örömmel mondhatom — szolt hozzám dr. Riza Tewfik — hogy a súlyosabb büntettek száma az utolsó héten 92%-al csökkent.

Az üldözött kegyenczek.

Habid Melhamet, akit Adrianopolban menekülés közben feltartóztattak, ma titokban Konstantinápolyba hozták és a hadügyminisztérium fogházában zárták el. Valószínűleg még ma le fogják tartóztatni Resid Melhamet is, aki a palota rendőrségének főnöke volt.

Legújabb hírek.

Különböző lapok teljes meglepéssel szólnak az új kormányról és főleg Kiamil basáról, akinek tehetségében nagyon bizakodnak.

Lapjelentések szerint a kocsanai muteszariót törvény elé viszik, mert az alkotmányt nem proklamálta. Az erzerumi, trapezunti és bayruti válikat letették. Az Ikdam szerint Munir basa párisi nagykövetet is felmentették. Igen sok a régebbi rendszerhez hű államférfiut, így Rami basa volt tengerészetiügyi minisztert letartóztatták és a hadügyminisztériumra vitték, amit egyesek, tekintettel arra, hogy elfogató parancs nélkül történtek az elfogatások, alkotmányértésnek minősítenek. A párisi bizottsági tagok legközelebb Szalonikibe és onnan Konstantinápolyba jönnek.

Hivatalos lapjelentés szerint a császári hercegek, akik katonai ranggal bírnak, egy-egy fokkal előléptek.

Caillaux francia pénzügyminiszter jelentését sokan úgy magyarázzák, hogy az, tekintettel a tervbe vett török pénzügyi akciókra, tanulmányozni akarja a török pénzügyi viszonyokat.

A Petit Parisien jelentése szerint Izzet basa a Saghalien nevű francia gőzösön Marseillebe érkezett és onnan azonnal Párisba utazott. Izzet basát, bár arcát egészen simára borotválja, két, a hajón utazó török ember felismerte.

A koszovoi vilajet valija nem engedte meg néhány újságírónak, hogy Úszkübből beutazzák Serisovic, Sistina, Prizrend és Ipek vidékeit, mert ott forrongás van s idegenekre nézve nagy a veszedelem.

Hiresztelik, hogy két tekintélyes törzs, a Gosa és Salja néptörzsek ellenségesen állanak szemben s félt, hogy más törzsek is fegyveresen fognak Úszkübb ellen vonulni, mert megtudták, hogy az ifjutörök-bizottság néhány vezetőjüket halálra ítélte.

KÜLFÖLD.

Szerb kereskedelmi szerződés.

Belgrád, augusztus 7.

A skupstina ma folytatta a monarchiával kötött kereskedelmi szerződés tárgyalását. Radivojevic ifju-radikális problematikus értékűnek mondja a döntőbíráóság intézményét, valamint a huszvitelre vonatkozó jegyzéket. Az állategészségügyi ellenőrökre vonatkozó intézkedés sérti Szerbia méltóságát. A javaslat ellen foglal állást.

Novakovic Stojan, a haladópart vezére fontos kérdésnek tartja a szerződés létrejövételének megállapítását. Először a monarchia nagy követeléseire a szerbiai belviszállyok, a szerb kormányok változásai, továbbá a szerb kormány készültsége adott alkalmat. Szükséges lett volna, hogy nyilvános tarifa léptetessék életbe, amely esetben a szerződés nélküli állapot az osztrák és magyar kivitel kárára történt volna. Az ifju-radikális kormány idején hajlandók voltak Szerbiának megengedni az élmárhabevitelt. Nemzetközi jelentőségű kérdéseket mindig az összes pártok egyetértésével kell megoldani. A rossz szerződést nem lehet védelmezni. Szerbia agrár állam és így földolag lett volna a szerb kivitel biztosítása. A közgazdaság fejlődése a nép képességeitől, nem pedig egy kereskedelmi szerződéstől függ.

Popovic pénzügyminiszter válaszában ki-

fejt, hogy szerződési tervezetet nem lehetett elkészíteni, minthogy a szerződés tárgyalások alapján jött létre. A szerb ipar védelme tette szükségessé az új szerződést, mert a régi védelemre nem volt elegendő.

Gyorgyevics Ljuba nacionalista szerint a monarchia és Szerbia közt már régen diplomáciai harc folyik és ennek kimenetele döntő lesz Szerbia jövőjére nézve. Ha az élmarha-kivétel kedvezőbb, úgy magyarázza meg, mikor állították fel a szerb delegátusok a követelést.

Agatunovics nacionalista konstatálja, hogy a fél évvel ezelőtti ó-radikális részről indított emancipációra irányuló akció teljes kapitulációval végződött. A hus elvámolását szerb pénzügyőrök is eszközölheték volna, úgy amint ez a vasuti és postai forgalomban történik. A jegyzék értéktelenségét Kosuth miniszter szavai jellemzik, ki egy interpellációra válaszolva kijelentette, a magyar állatvédelem superlativusa a jegyzék azon rendelkezésében rejlik, hogy csak egy marhapestis-eset konstatáltassék Szerbiában és a husbehozatalt betiltják.

Popovics pénzügyminiszter: Hát előfordult valaha ily eset?

Agatunovics: Ha nem is fordult elő, jöhet egy nap, amikor szükségesnek fogják tartani, hogy ily esetről szóljanak. Az ipar tervezett védelme cél-talan. A midőn még idegen cukrot hoztak be, kilója 80 para volt, ma 90 esetleg 100 paráért veszüek.

Jankovics előadó kifejti: A szerződésnek az az előnye, hogy Szerbiát nyersterméneinek feldolgozására készíti. A cukor olcsóbb lesz, ha több gyárunk lesz. Szerbia nem hódol be.

Katic ifjuradikális hibáztatja, hogy míg a szerződést az osztrák és a magyar kereskedelmi miniszterek írták alá, a jegyzéket csak Aehrenthal külügyminiszter. A kapitulációért Pasics felelős. Fel kellett volna vennünk a vámháborút, amelyben pár év múlva mi győztünk volna. Reméli, hogy a javaslatot elvetik.

Samurovics haladóparti a magas vámokat hibáztatja. A rossz szerződés Pasics hibás politikájának folyománya. A monarchia megakadályozta a szerb élmarha-behozatalt, de Ruméliának ezt megengedi. A javaslatot elvetik. Legközelebbi ülés holnap.

Uralkodók találkozója. A „Daily Telegraph” kopenhágai tudósítója jelenti, hogy Vilmos császár a Keleti-tengeren nem hivatalosan találkozni fog Falieres elnökkel a revali látogatás után, a francia kormány azonban a közvéleményre való tekintettel udvariassan elhárította a találkozást eszméjét. Pichon külügyminiszter környezetéből arról értesül a „Depeche de Toulouse”, hogy a császár azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretne legközelebb Franciaországba utazni, de nem látogatná meg Páris. Revalban pontosan körvonalazták Franciaország marokkói politikáját a jövőben és a német birodalmi kormány nagy érdeklődéssel fogadta ezeket a nyilatkozatokat. Az idézett lap szerint Revalban a közeli Kelet égetően fontos ügyei is szóba kerültek. Eddig a német birodalmat és Ausztria-Magyarországot törökországi külön politikája visszatartotta attól, hogy az orosz-angol reformjavaslatot támogassa, amely egyáltalán nem lett tárgytalan az új fordulat következtében.

Argentína fegyverkezése. A Daily Mail jelenti Buenos-Ayresből, hogy legközelebb egy bizottság által kidolgozott tervet fognak a kongresszus elé terjeszteni azzal a javaslattal, hogy Argentína hét millió font sterlinget fordítson flottafegyverkezésekre. Jól értesült körökben azt hiszik, hogy mielőst a kongresszus ezt a tervet elfogadja és a flottaszaporítás költségeit megszavazza, Anglia közbenjárásával el fogják simítani az Argentína és Brazília közt felmerült konfliktust, anélkül, hogy az egész megszavazott összeget fel kellene használni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Az iskolai törvény végrehajtása. A fogarasmegyei taniállgyelző felhívta a megye román községeinek iskolásképeit, hogy az ülésekről szóló jegyzőkönyveket ezentúl magyar nyelven terjeszték fel

hozta. A román lapok kifogásolják ezt a rendeletet és azt mondják, hogy az ellenkezik az 1868-iki nemzetiségi törvény rendelkezéseivel.

Arad város közigazgatási bizottsága gróf Károlyi Gyula főispán elnöklésével ülést tartott. A pénzügyigazgató helyettese jelentette, hogy egyenes adóban 148.000, közvetett adókban 636.000 korona folyt be július havában. A városi főorvos jelentette azután, hogy a vörheny járványszerűleg lépett fel.

Közleg az élelmiszerdrágaság ellen. Közleg város képviselőtestülete tegnap tartott közgyűlésén kimondta a hatósági mérszártsék azonnali felállítását és elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz, kérve, hogy az új ipartörvénybe vegye fel a hus és kenyér árának hatósági limitálását. Ezt a határozatot pártolás végett a város az összes magyar városoknak beküldi.

A reakció Perzsiában.

Teherán, augusztus 8.

Röviddel a sah elleni merénylet után, a teheráni rendőrség három embert fogott el, kikről azt állította, hogy ők követték el a merényletet és hogy ők készítették a bombákat. Az elfogott emberek egyike Husszein agának, Teherán egyik leggazdagabb kereskedőjének alkalmazója volt. Misem természetesebb, minthogy a teheráni rendőrség Husszein agát is gyanúsította a merényletben való részvétellel. Mivel azonban az edjumenek és a parlament a három vádlottat ártatlannak találta, szabadon bocsátották őket és Husszein agának sem történt bántódása. A sahnak akkoriban nem volt hatalma s így kénytelen volt a parlament határozatát respektálni.

Időközben azután megtörtént az államesiny és a három vádlott iónak látta külföldre menekülni. Husszein aga azonban Teheránban maradt, de mivel nem érezte magát biztonságban, kihallgatásra ment a sahhoz és menlevelet kért tőle, ártatlanságát hangoztatva. A kért menlevelet meg is kapta a sahtól, de ennek dacára, három nap múlva letartóztatták. Husszein váltig erősítette ártatlanságát s mivel nem akart vallani, elrendelték a kínzást. Ennek aztán meglett az eredménye, amennyiben Husszein aga kijelentette, hogy ő tervezte az egész merényletet, de mivel mindent magára vállalt és nem nevezte meg társait, újból kintpadra vitték. A leghajmeresztőbb kínzásokot találták ki, míg végre a szegény Husszein aga a kintpadon lehelte ki a lelkét.

Ilyen esetek különben ma napirenden vannak Perzsiában. A sah most, hogy ismét birtokába jutott hatalmának, alaposan megakarja lelkéztetni népét. Eczébből a teheráni arzenálban nap-nap után készítik a felszereléseket a adsereg részére. A sah ugyanis elhatározta, hogy az összes városok helyőrségeit megerősíti. Eczébből tiszték járják be a vidéket s toboroznak legénységet a gyalogság és lovasság számára.

Nagyjában ugyan az országban csend honol, csak Siras, Hamadan és Tebriszben harcolnak még a különféle pártok. Tebriszben Rakim kán emberei már kirabolták a felvárost, mely még néhány hónap előtt Perzsia egyik legvirágzóbb helye volt.

Az új miniszteriumot a sah már kinevezte. Igazságügyminiszterre Musir Dorleht, a bahadori emirt hadügyminiszterre és Gharem Dorbát pénzügyminiszterre nevezte ki a sah. Ez utóbbinak első dolga volt eltörölni az összes hivatalokat.

— Már voltam pénzügyminiszter — mondta ismételtlen — és mindig e hivatalok nélkül végeztem teendőimet. Most sincs tehát szükségem rájuk.

Mondanunk sem kell, hogy ezek az emberek a sah régi konzervatív táborának emberei, kik most a legsötétebb reakciót terjesztik Perzsiában.

Zeppelin nem csügged.

— Nagy nemzeti gyűjtés az új léghajóra. —

Budapest, augusztus

Zeppelin nem csügged, sőt erélyesen hozzá látott, hogy tönkrement hajóit újjáépítse. Ebben hatalmasan támogatja a német nemzet áldozatkészsége. Máris több mint másfél millió koronát adtak össze az új léghajó költségeire s bizonyos, hogy a katasztrófa csak rövid halasztást jelent a kísérletek folytatásában.

Németországban az a vélemény, hogy a szerencsétlenség, mely Zeppelin léghajóját érte és évekig tartó fáradozásainak gyümölcsét egyetlen pillanatban megsemmisítette, azt a gyanut kelti, hogy a katasztrófa előkészített merényletnek a következménye volt. Akinek volt alkalma a Zeppelin-féle léghajó bonyolult gépezetében betekinteni, okvetlenül arra a meggyőződésre jut, hogy a motor gyújtókészülékével könnyelmű játékokat űztek és ez idézte elő a katasztrófát.

Zeppelinen már a legcsekélyebb nyoma sem látszik a levertségnek. A gróf állandóan jókedvű és élénken társalog környezetével. Megint serényen dolgozik. Legelőször is a III. számú modelljét akarja újból elkészíteni, hogy azzal kísérleteit tovább folytassa.

A szakértők nincsenek egy véleményen a katasztrófa okai felől. Nem lehetetlen, hogy a légköri villamos feszültség gyújtotta meg a léggömböt. A belügyminisztérium megbízta Linket, a frankfurti fizikai intézet igazgatóját, a vizsgálat vezetésével.

A hesseni pénzügyminiszter felvetette azt az eszmét, hogy a tartományi kormány állítson emlékoszlopot Oppenheim közelében azon a helyen Karlsfelden, ahol Zeppelin csütörtökön este léghajójával leszállott.

Zeppelin gróf léghajójára már 1,300.000 márkát jegyeztek. Ehhez járul a magángyűjtés eredménye, úgy, hogy most már együtt van az új léghajó építéséhez szükséges két millió.

A berlini börze elnöksége egy ívet tétetett ki, amelyen már eddig 90.000 márkát jegyeztek. A nagy bankok 10.000—10.000 márkát, a hannoveri kaucsukgyár 15.000 márkát jegyzett. A Bódeni-tavon közlekedő hajókon szintén gyűjtenek. Zeppelin maga kijelentette, hogy a magángyűjtés utján egybegyűlő összegeket nem fogadja el s legjobban szeretné, ha az állam tenné lehetővé az új léghajó építését. Félhivatalosan közlik, hogy Zeppelin gróf az állam részéről a legmesszebbmenő támogatásra számíthat. Reicke berlini polgármester értekezletet hívott egybe, amelyen arról fognak tanácskozni, hogy a német főváros mit tegyen Zeppelinért.

Zeppelin gróf Bülow birodalmi kancellártól a következő táviratot kapta:

„Épp most értesültem az Ön léghajójának megsemmisüléséről, de Önt ez a csapás nem fogja elbátortalanítani. A tapasztalat, melyet ennél a szerencsétlenségnél szerzett, közelebb fogja Önt vinni céljához. Én az Ön munkáját teljes erőmből támogatni fogom.

Bülow.”

Az osztrák-magyar léghajós osztály tisztjei Zeppelin grófhhoz a következő táviratot intézték:

„Fogadja kiváló sikeréhez lelkes szerencsekívánatunkat. A megrendítő katasztrófa, amelyet az elemek ellenállhatatlan ereje ejdített, ami szemünkben semmit sem bizonyít az ön gömbjének hasznavehetősége ellen. Adjon isten erőt, hogy a sorsnak ezt a csapását, mely öszinte részvételt tölt el bennünket is, kiheverje.”

Baden-Badenben egy ott fürdőző hölgy, aki ismeretlen kíván maradni, ötvenezer márkát ajánlott fel Zeppelinnek az új léghajó költségeire. A New-Yorker Staatszeitung adakozásra szólítja föl közönségét.

Zeppelin léghajójának katasztrófájáról a Daimler-társaság igazgatója Unter-Dürrheimban így nyilatkozik: Csak a mellső motor pusztult el egészen, amely 110 lóerejű volt s ez a baj is abból eredt, hogy a csavarok tengelye elolvadt, valószínűleg azért, mert nem volt eléggé olajozva. Az olaj ugyanis a magas légrétegekben a nagy hidegtől megsűrűsödött. Semmi esetre

sem a motortól gyulladt ki a léggömb, mert a ballon elülső csucsa 100 méternyire van a motortól s az elülső motor amúgy is le volt szerelve, alkatrészeit szabad mezőn a mi gyárunk gépészei szedték szét, hogy kijavítsák.

Egy részvénytársaság volt alakulóban, hogy Zeppelin új léghajóját finanszírozza, de a gróf visszautasította az ajánlatot.

A német flottaegyesület elnöksége felhívást intézett valamennyi vidéki fiókiához, hogy indítsák meg a gyűjtést az új léghajó építésének céljaira.

Zeppelin máris munkához látott. Legfőbb nyolcz hét múlva megkezdődik az 1907-ből való harmadik számú modell építése s aztán gyorsan fog menni a folszerelés. A munkát a régi léghajócsarnokban Manzeil mellett fogják végezni. A birodalmi szakértő-bizottság nevében és megbízásából már odaérkezett Lincke frankfurti igazgató, az ottani meteorológiai intézet vezetője.

A württembergi király tegnap este meglátogatta Zeppelint, hogy személyesen fejjeze ki neki részvétét.

Három millió.

Lehet, hogy csak jó ötlet az a hír, mely ma a fővárosban elterjedt, hogy Vanderbilt Gladys három millió koronát adományoz az Erzsébet-szanatóriumnak, de ötletnek mindenestre jó. Ebben az esetben természetesen nem lehetünk annyira elvontak, hogy ezt az ötletet magáért az ötletért szeressük, mert tagadhatatlan, hogy értéke ezerszeresen szökne fel, ha a valóságnak is megfelelne.

Magyarország az a fiely, melyet nem igen kényeztettek el nagyarányú adományokkal. Közintézményeink jórésze fillérekből, a szegény tömegek filléreiből rakódott össze és sok emlékszobor és portait díszíti nyilvános helyeinket és a hivatalos termek falait, melyeknek modelljei a fillérek százszorosával, vagy ezerszeresével érdemelte ki a nagy humanistáknak és filantropoknak kijáró hálás tiszteletet. Szó sincs róla, az adományok értékét nem mindig az adományok összege szabja meg, hanem igen gyakran az adományozó maga. Belső motívumok játszanak itt közre, melyek igen sok esetben dominálnak a külsőekkel szemben. A szegény ember öszekuporgatott fillérei, melyeket talán a gyomrától kell megvonni, erkölcsi szempontokból — amint azt már mondani szokás — nagyobb értéket képvisel, mint a dúsgazdag ezrei. Sajnos és való azonban, hogy éppen a közhumanizmusnak édes kevés haszna van az erkölcsiékből. A léte, a rugója, a fentartója a pénz, mely mellett az erkölcsi momentumok jóformán teljesen eltörpülnek.

Mondjuk, hogy ez az ötlet nem pusztán, légből kapott ötlet, hanem a ténynek megfelelő kommentálása egy nagyszerű, már a mi fogalmaink szerint nagyszerű, adományuk. Mondjuk, Vanderbilt Gladys tényleg három millió koronát adományozott közcélra. Kinek jutna itt észébe az erkölcsi háttérrel keresni? Kinek mi érdeke ebben az esetben az után érdeklődni, hogy hát mi célja is lehet ezzel az ideszakadt milliárdos asszonynak? Hogy vajon ez a három millió a magyar társaságba való beléptidij-e, vagy a humanizmus oltárára helyezett nemeszívű adomány? Azt hiszem, senkinek, aki a dolgokat a reális oldaláról tudja nézni.

Az eszköz ebben az esetben szentesíti a célt. S maga az eszköz mögött eltűnik az adományozó minden céljaival egyetemben. Vajha minden ember ilyen eszközzel dolgozhatna céljai eléréseért és vajha minden gazdag magyar tanulna ebből az akarnokságból. Az országnak legalább is lenne annyi haszna belőle, mint az illetőknek, a távollevőknek. Elvőgre, kinek fáj-

hat az, ha Vanderbilt Gladys ezért ér akkor, amikor a három milliója is ezért ér. És vajon mit változtatna a végeredményen, ha ki is kaparná a közkiváncsiság, hogy a milliárdos Lady nem annyira a szívével, mint inkább praktikus amerikai eszével adta óriási adományát.

Kérdezzük csak meg szegény tudósbetegeinket, mi éleszt bennük több reményt, a szeretettől csurgó szív két kraiczária, vagy a spekuláló, ordóra, nemességre és megymásra számító vagyon-óriások milliós adománya? Különösen itt, a mi tejjel, mézzel folyó Kanaánunkban, ahol a tejet is, meg a mézet is meg lehet venni annyival, amennyit jókedvünkben a muzsikusz cigány képére ragasztunk.

Ezért volna jó, ha ez az ötlet nem csak ötlet lenne. De ha már az, lenne a Vanderbilt Glodysé.

EGYHÁZAK.

— (A tiszántúli református püspök választás.) A tiszántúli református egyházkerületi püspöki állásra a szavazás eldöntöttnek tekinthető. Eddig 600-nál több szavazatot adtak le 788 közül. A szavazatok nagy része ösmeretes már. A jelöltek közt Dicsőfi József vezet 210 szavazattal; nyomban utána jön dr. Baltazár Dezső 203, Erőss Lajos 51, Dávidházi János 31 szavazattal. Ugy látszik, pótválasztásra kerül a sor, habár Dicsőfi Józsefnek még nagyszámú szavazatra van kilátása.

— (A községi és felekezeti tanítók évtődös pótléka.) A közoktatásügyi miniszter, rendeletet intézett a közigazgatási bizottságokhoz, amelyben a következőleg rendelkezik:

A községi és felekezeti elemi iskolai tanítók és tanítónők szolgálati idejének az évtődös pótlék szempontjából való beszámitását illetőleg az 1907. évi XVII. t.-cz. 3. szakasza az 1893. évi október hó 1-ét állapítja meg mint kezdő időpontot s így a jelzett naptól megszaktítás nélkül működő összes tanítók és tanítónők részére 1908. évi október hónap 1-től a III. évtődös pótlék esedékessé válik. Mivel pedig súlyt helyeznek arra, hogy az érdekeltek jogos illetményeiket — úgy, amint azt az 1907. évi XXVII. t.-cz. részükre biztosítja is — az esedékesség beálltával pontosan megkapják: Fölvonom a Bizottságot, szólítsa fel a törvényhatósága területén levő összes iskolafentartókat, hogy az igényjogosult tanítók III. évtődös korpótlékának kiszolgáltatásáról haladéktalanul gondoskodjanak és pedig olyképp, hogy amennyiben erre saját anyagi forrásaikból fedeztetel nem rendelkeznek, a megfelelő államsegély engedélyezéséért folyamodjanak. Ezen korpótlék-államsegély utalványozása körüli eljárás egyszerűsítése és gyorsítása, illetve a Bizottság megfelelő tájékoztatása céljából közlöm, hogy mindazon igényjogosult tanítókra (tanítónőkre) vonatkozólag, akik évtődös pótlék címén már élveznek államsegélyt, semmiféle okmány sem terjesztendő fel, hanem csupán az iskolaszékek az államsegélyt kérő folyamodványa mutatóndó be, amelyben az iskolaszék részéről igazolandó az a körülmény, hogy az illető igényjogosult tanító(nő) a kérelmezés idején a kérdéses iskolánál működik. A kérvényeket a Bizottság az 1907. évi XXVII. t.-cz. vonatkozó szakaszainak szemmel tartásával eszközölt tüzetes elbírálás után a mellékelt kimutatás felhasználásával adóhivatalok szerint csoportosítsa és a kimutatás egyes rovatainak pontos kitöltése mellett az esedékes korpótlékok utalványozása végett legkésőbb folyó évi augusztus hónap végéig hozzám, jelentése kíséretében terjeszse föl. Megjegyzem azonban, hogy oly tanítók, kiknek eddigi évtődös pótlékát az iskolafentartó fedezte és az államsegély csak ezuttal, t. i. a III. évtődös pótlék fedezésére kérelmeztek, ezen kimutatásba be nem foglalhatók.

— (Nagybeteg püspök.) Popea Miklós karánsebesi román püspök nagybetegen fekszik karánsebesi rezidenciájában. A nyolczvanháromeves püspök betegágyához sürgőnyileg hívták a rokonait

AZ EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 700. szám.

Mikor az udvarnál unatkoznak.

Toselliné — válik,

Toselliné — nem válik

Valahányszor egy főherceg, vagy főhercegnő főfrányát bonczolgatják, mindannyiszor az eszembe jut egy józsu gyermekmondás, amelyet III. Napolenról mesélnek. Josefa császárnő tudvalevőleg rendkívül gyengéd nagyanya volt s mi sem okozott neki nagyobb örömet, mintha leánya, Hortense, kis fiának minden kívánságát teljesíthette. Egyszer szabad volt a két kis fiúnak valami „nagyot“ kívánni. Az idősebb, aki érzékeny lelketű volt, édesanyja fényképével díszített órát kívánt magának. Mig az ifjabbik, a későbbi III. Napoleon, már akkor elárulta realista hajlamait s hogy már akkor nem a francia trónt kívánta magának, annak oka csak az lehetett, hogy volt valami, ami után gyermeteg lelke még jobban vágyott: „Je voudrais“ — tört ki belőle némi habozás után — „Je voudrais aller marcher dans la crotte avec les petits polissons“. Napközben, ha kikocsizott, lopva tekintett a díszes négyesfogatból, vagy ha a palota ablakaiból kinézett, akkor látta meg talán az utcza porában játszó gyerkőcöket. Ezekkel egyszer együtt játszani, porban, sárban lubiczkolni, képezte vágyainak netovábbját. Az udvar szürke kísértete, az unalom megközelítette az alig ötéves csöppséget s máris vágyott a korlátlan szabadság után s megrázta apró kezeivel aranykalitkája rácsait.

Kétségkívül feltehetjük, hogy alig van főherceg, vagy főhercegnő, akit legalább egyszer el ne fogott volna a vágy szabadulni az udvari czeremóniák sulya alól, — de kétség kívül feltehetjük azt is, hogy ugyan csak alig van közöttük egy is, aki szabadulva az arany kalitkából, utóbb ujra vissza ne vágyott volna abba. S azt hiszem, ha most megkérdeznék Tosellinét, a legtöbbet meghányt-vetett főhercegnőt, illetve trónörökösöt s ő szíve szerint választhatna, ő is azt mondaná, hogy kár volt ledobni a koronát — mely esés közben, mi tagadás benne, belehult a sárba.

Akkor, mikor a palotából kilépett, boldog volt talán, de csakhamar be kellett látnia, hogy az utcán sem csillog mindennél jobban az aranyszabadság s hogy ott van csak igazán kiteve a hétköznapi élet legdurvább viszontagságainak. Toselliné válik, Toselliné nem válik! Ebben a két formában variálják egy megtévedt nő élete egész tragikumát; akár boldog, akár boldogtalan maga választotta sorsában, mindenképpen sok vád, de csak kevés szimpátia kíséri útjában. Nem bírta tovább a „nyomorult, unalmas udvari életet“, ezzel mentette bukását egy több gyermekes anyát!

Hogy nem valami nagyon mulatságosak az udvarok, azt elhiszszük. Ugy látszik, az unalom menél feljebb száll, annál türelhetlenebb lesz, s mire elér a legmagasabb köröket, addigra valódi tizenötgye karátos unalomná válik. Egészen érthető, hogy néha végtelen vágy fogja el a szegény princzetek ebből a körből szabadulni. Kint birkoznak egymással az utcza gyermekei, — istenem, aki velük birkozhatik! Kint lobognak a kis leányok szoknyácskái amint ugrálnak, — istenem, aki velük ugrálhatna! Kifelé tör az ifju lélek a hercegi börtönből, ki, ki — akár az utcára, akár a sárba!

Éppen mert ezt a nagyon is emeberi vonást értjük, nem érezzük magunkat hivatottnak, hogy itélkezzünk az ismét boldogtalan, s talán ujabb unatkozó Toselliné felett. Ő ma már letört, legyőzött, s keserűbb könyveket nálánál alihá hullatott még bűnbánó Magdolna! De nem volt egy jó tanácsadója, aki estében feltartóztatta volna őt? S ami a legszomorubb ennél az esésnél, akárhogy forgatjuk is azt, mentséget nem igen találunk számára. Ha csak az erkölcsöt sértette volna meg, hogy egy magasabb természetű törvény parancsát kövesse, megjárná még, de éppen a természet törvénye ellen vétett, mikor kicsiny gyermekeit az anyától rabolta meg.

Végül a sokat emlegetett „udvari unalom“ védelmére is fel lehet hozni egyet-mást. Első sorban azt, hogy a polgári körökben is ismerik e szürke szörnyeteket. Ma már talán belátja szegény Lujza, hogy a polgári és udvari unalom között nem nagy a különbség, ikertestvérek ők. De mig emez a nagy bőségben, tunya semmittevésben kényelmesen el-

terpeszkedhetik, addig amaz, szükös viszonyok között, legnagyobb ellensége, „a munka” oldalán csak tengődhetik.

Különbözik pedig ma már elég hathatós eszközökkel harcolnak a legfelsőbb körökben is unalom öfensége ellen. Néha oly fecsegővé válnak a esendes udvarok, hogy sok minden kiszivárog, amit talán jobb volna nem tudni, mert így meglehetősen nehéz feladat azt elhinni, hogy ott, ahol ennyi szabadságot élveznek, az unalom elviselhetetlen. Akaratlanul is azt kell hinni, hogy nem annyira unatkoznak, mint inkább a tiltott gyümölcs után vágyanak. De azt talán nem tudják, hogy ez a gyümölcs a polgári körökben is tiltott — s mire egyik-másik ennek tudatára ébred, addigra, sajnos, már késő.

Azelőtt is voltak botrányok, történetek botlások, de míg máskor a vádolt tagadni, vagy legalább megtehetődni szokott, addig most, örömteljesen beismerő marttyrokkal találkozunk. Egy sem ismeri el, hogy vétkezett, mind csak „lerázta magáról a béklyót”. Kérdés nélkül nyilatkoznak, kikürtölnek mindent s szinte kényszerítik a világot esetüknek zájós, nyilvános letárgyalására. Ezelőtt nem lehetett volna elég süri fátyolt találni az ilyesmik eltakarásához. Most hirtelen megváltozott minden; a leginkább eltitkolandót újra verik, a legkényesebb pikantériákra villamos fényt vetitnek. Ma már alig védekeznek, mert amit tettek, azt joguk volt tenni, — nem, majdnem kötelességük volt. Ibsent citálják, Nietzsche idézik s mind a többieket. Az „egyénséget” nem szabad elnyomni, „ki kell élni” magunkat, előítéletek a „modern” embert nem korlátozhatják, hisz észlelések volnánk, vagy mi!

Majd ha azok, kik bílszke mozdulattal hajítják el maguktól a koronát, a munkában keresnek kárpótlást, akkor hihető lesz, hogy cselekedetükben komoly szándék vezeti őket, nem pedig csak pillanatnyi szeszély. De egyelőre csak akkor dobják el a koronát, mikor — unatkoznak

Mars.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú lényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományalhoz híven, eddigi irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzívitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonyzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a nap események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Mire jók a hadgyakorlatok.

Szeptember 15-én megkezdődnek Dunántúl a nagy hadgyakorlatok. Részt fog venni bennük a király és kritikai szemmel bírálni fogják a fegyvertényeket az idegen nagyhatalmasságok katonái kiküldöttei.

Nem vagyok katonai szaktekintély, tehát nem is igen érteném ezt a nagyszerű színjátékot, még ha végignézhethém is. De hát nem is nézhetem végig, mert nekem, az adózó polgárnak csak az a jogom van meg, hogy a csillogó hadijátékok milliós költségeinek egy pár koronányi atomját kiizzadhassam. Már annak a nagyszerű látványosságnak, amikor a keservesen kiszukolt koronáimat vakpatronként a levegőbe puffogtatják, tanuja nem lehetek. Nem bizony!

Mert a császármanőverek terrénuma „tabu”. A spektakulumot látni istenkísértés, arról kritikát mondani, vagy pláne az újságba írni felőle, az egyenesen „Hochverrat!” . . . Árulás! . . .

Kérem! Ne tessék most engem mindjárt agyon dorongolni a ezinismusomért. Szinte halom, hogy zudul reám valamennyi dríllt-kóstolt, katonaviselt, sőt tartalékos hadnagy ur olvasóm:

— Hát hogyné volna árulás! Persze, hogy az! Ha ön kiírja az újságba, hogy ez vagy az a taktikai operáció nem sikerült, ez vagy az a rendszerű fegyver, az új ágyú s a gépkarabin nem vált be, ez vagy az a generális ur számár, ez vagy az a főherceg ur, mint született generalissimusz ügyetlen . . . Hát nem lenne ez szörnyűség?! Hiszen ezzel a saját gyöngeségünket kiáltanók világgá. Ezekről a pikantériákról már holnapután valamennyi külföldi hatalmasság hadvezetősége értesülve lenne.

Mit akar ön?! Végtromlásba dönteni a monarchiát? Ugyan kérem! Bizza ezt csak maga a jó hivatalos könyvatosra. Tökéletesen elég az a nyilvánosságnak, amit ő kiír az újságba.

. . . Hát legyen! Nem firtatom tovább ezt a kérdést, mert látom, hogy nem értek hozzá. Csúpan csak egyetlenegy tiszteletteljes kérdést engedjenek még meg.

— Ugyan kérem, mit gondolnak önök, a külföldi attachék számára is Sturm bácsi csinálja a tudósítást?

Mert ezen fordul a dolog. Én megértem azt, hogy nekünk itthon nem szabad megtudni semmit a császármanőverek eredményei felől. Végre ezek a tapasztalatok lehetnek csakugyan fontos honvédelmi államtitkok, amiket sem a sajtó, sem egyesek indiszkréziójának nem szabad kiszolgáltatni. Ebből a szempontból megértem, hogy a hadvezetőség bölcs következetességgel távol

tart a próbaharczértől minden illetéktelen ténnyezőt; belátom azt is, hogy e fontos államérdek címén a legfőbb hadur magának tartja fenn a kritika jogát, elvonván a hadsereg szakszerű ellenőrzését a parlament nyilvánossága alól.

De, ha mindez kell, ha mindez az idegen hatalmasságok informáltságát akarja megakadályozni, mi a csudának hívják akkor oda éppen azoknak a szakértőit, akik elől titkolóznak?

És éppen csak azokat!
A nagygyakorlatokat senki fiának nem szabad végignéznie, nem is szólva a laptudósítóról, nehogy indiszkrézió történjék. Ellenben a legfőbb hadur főhadiszállása csak úgy hemzseg az idegen katonai attachéktól.

Hát ennek a logikáját én nem értem. Ebbe az egy kérdésbe bele fogok örülni, mert vérig marcangolom az agyvelőmet és nem találok rá feleletet.

— Miért . . . miért szabad az orosz hadi attachénak mindent látni, aki egyenesen Szentpétervárra fog róla siffrizott jelentést küldeni és miért nem szabad nekem, aki csak az Egyetértésbe írnám ki, hogy a csapatok kinézésével a felség meg van elégedve.

Miért?! . . . Miért?! . . .

Ki felel erre?

Egyetlen egy reménységem van még. Talán megtalálom a feleletet a Schwitter generális ur taktikájában.

Mert abban minden benne van, amit nem lehet megérteni. (—vay.)

NAPIREND. Napár. Szombat, augusztus 8. — Róm. kat.: Czirkék mp. VI. — Prot.: Karabó. — Görög-orosz: jul. 26. Hermolans. — Zsidó: Ab. 11. — A nap két reggel 4 óra 47 perczkor, nyugszik este 7 óra 28 perczkor. — A hold két délután 4 óra 28 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.

A Király-színház megnyitó előadása.

Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Rálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 97. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigó-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenrubázati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Személyi hír. Gróf Ná k ó Sándor fiúmei kormányzó Ischlbe érkezett és a Kreuz-szállodában vett lakást.

— A német császár és az angol király. Vilmos császárnak Edvárd királyival való találkozására vonatkozólag eddig a következő intézkedések történtek. Vilmos császár e hó 9-én a Cronberg mellett levő Friedrichshof-kastélyba érkezik. Edvárd király augusztus 11-én délelőtt érkezik oda és a pályaudvaron Vilmos császár és Frigyes Károly hesseni herceg fogadják és Friedrichshof-kastélyba kísérik, ahol ugyanazokat a szobákat hozták rendbe részére, amelyekben két esztendő előtt lakott. A délután folyamán Vilmos császár és Edvárd király automobilon kirándulnak a közelben levő Saalburghoz. Utközben a két uralkodó Homburgban megáll és megnézik Erzsébet tartományi grófnő szobrát. Este Edvárd király tovább utazik Ischlbe.

— Kossuthi Ferenc pöstyéni kurája. Kossuthi Ferenc kereskedelmi miniszter orvosa, dr. Fodor Kálmán közegészségügyi tanácsos rendeletére tegnap reggel kezdte meg kuráját az új Ferencz József-fürdőben. A miniszter husz perczig tartó iszapgyógyulás után 28 fokos kádfürdőt vesz s ezután otthon egy órát pihen. A miniszter a fürdő jó hatásáról és a fürdő berendezéséről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik.

— **A spanyol királyi pár bécsi utazása.** Az eddigi megállapodások értelmében a spanyol királyi pár szeptember 25-én érkezik királyunk látogatására Bécsbe és valószínűleg Mária Krisztina anyakirályné is velük jön. A királyi pár a Burgban fog lakni, míg az anyakirályné Frigyes főherceg palotájában fog megszállni. A Burgban, ahol a királyi párnak egy egész külön épületrész fog rendelkezésére állni, a tartózkodás legfőbb négy napra fog terjedni. Minthogy a királyi pár mindenestre tovább marad Bécsben, azért a Burgból majd szintén Frigyes főherceg palotájába fog költözni. A látogatás tartama alatt a Burgban nagyobb udvari ebédek és a színházban ünnepi előadások lesznek. Azonkívül tervben van véve egy vadászati kirándulás Frigyes főherceg hirtokaira, még pedig vagy a morvaországi Seelowitzba, vagy a mosonmegyei Féltonyba. A spanyol nagykövet, Casa-Calva márki, aki jelenleg Salzburgban tartózkodik és onnan naponta automobilon Reichenhallba megy, ahol kurát tart, körülbelül két hét múlva visszatér Bécsbe és csak a királyi pár elutazása után megy néhány havi szabadságra Párisba.

— **Izgalom a fürstenriedi parkban.** Abban az épületben, ahol az elméjében elborult Ottó bajor királyt őrzik, ritkán zavarja meg valami a nyugalmat. Minden nap egyforma ottan. A személyzet jár-kel; végzi teendőit hallgatagon. Idegent egyáltalában nem bocsátanak be. Tegnap mégis megzavarta ott valaki a nyugalmat. Egy rongyos ruhába öltözött embert fogtak el, de még eddig nem tudták a személyazonosságát megállapítani. Azon a padon aludt, amelyen Ottó király séta után pihenni szokott. Az udvari eselődés felkeltette és megkötözve az őrségre vitte, onnan pedig Münchenbe szállították erős fedezet alatt. A titokzatos ember olaszul és franciául beszél. Valószínűleg éjjel átmászott a park magas-kökerítésén. Talán maga sem tudta, hová került. Részeg koldus lehetett. Nem valószínű, hogy bünyös szándék vezérelte.

— **A spanyol belügyminisztert megsebesítették.** Nagy feltűnést kelt egész Spanyolországban, hogy a spanyol belügyminiszter ellen merényletet követtek el. Nemrég a minisztériumból elbocsátottak egy hivatalnokot. Ez az ember, mikor a miniszter a házából kilépett, hogy hivatalába menjen, nagy gipszdarabot dobott, amely a minisztert lábán találta. A merénylet letartóztatták. A miniszter sebe jelentéktelen.

— **Mezőssy államtitkár Győrött.** Mezőssy Béla földmivélségi államtitkár a nyári szünetét hivatalában való állandó szorgos munkássága mellett főleg arra használja fel, hogy több vidéki városban látogatást tegyen és a reszortját érdeklő dolgokban a helyszínen személyes tapasztalatokat gyűjtsön. A lefolyt hetek alatt az ország különböző vidékein megfordult és a mezőgazdaságot, különösen pedig az állattenyésztést érdeklő kérdéseket behatóan tanulmányozta. Mint értesülünk, Mezőssy államtitkár legutóbb Győrött járt, ahol Sulyok Géza főállatorvos kalauzolás mellett az új állatvásártér szemlélte meg. Ezen a vásártéren ugyanis a földmivélségi minisztérium intézkedésére új beosztások történtek és ezen intézkedések sikere iránt érdeklődött az államtitkár. A szemle folyamán meggyőződött, hogy az állatvásártér új beosztása állategészségügyi, forgalmi és közigazdasági szempontból előnyösnek bizonyult. Az államtitkár aznap visszautazott Budapestre.

— **A nagybeteg Rudini márki állapotáról** tegnap este a következő bulletint adták ki: Rudini állapota igen komoly. Tartani lehet attól, hogy a katasztrófa rövid idő múlva bekövetkezik.

A ma délután négy órakor kiadott orvosi jelentés szerint Rudini márki agóniában fekszik. Csak a családja és a lelkes haldokló körül vannak. Rudini tegnap este beszélt utóljára, amikor is magához szólította fiait, megcsókolta őket és meghatva áldását adta rájuk. Azon hír, hogy Rudini halálán van, városzerte nagy fájdalmat és részvétet kelt.

— **Író a vonat alatt.** Troján János, ismert osztrák író a sorkovi állomáson a vonatba való beszállásnál elesett és a kerek alá került. Troján súlyosan megsebesült s bal lábának egy részét amputálni kellett. A sebesült író, aki most hetvenöt éves, az operációt jól kibírta s néhány hét alatt valószínűleg ismét felépül.

— **Károly király beteg.** Bukarestben napok óta híresztelik, hogy Károly király egészségi állapota rosszra fordult és a király ágyban fekvő beteg. Valószínűnek tartják, hogy a nagy hadgyakorlatok el fognak maradni.

— **A király a tapolezaiaknak.** A király a tapolezai tüzkárosultak részére négyezer korona segélyt adományozott magánpénztárából.

— **Darányi miniszter Tapolezán.** Darányi Ignác földmivélségi miniszter ma délelőtt tíz órakor a vidék nagybirtokosai kíséretében Tapolezára érkezett és azonnal a tüzvész színhelyére ment kíséretével. A miniszter igen melegen érdeklődött a károsultaktól, hogy mennyiben voltak biztosítva s mily nagy károkat szenvedtek, biztosítván őket, hogy tőle telhetőleg, ahol csak lehet, segítségükre lesz. A miniszter érdeklődése és jóakarata a károsultakra igen jó hatással volt.

— **Két csendes bucsu.** Nagyboldogasszonynapján, augusztus 15-én védőszentjének nevenapján tartják meg a budavári koronázó Mátyás-templom bucsuját. A bucsu egyházi része már előző nap délután 5 órakor megkezdődik: letenyével. Nagyboldogasszonynapján délelőtt 10 órakor ünnepes zenés mise lesz és délután 6 órakor ünnepes letenyével zárják be a bucsut. Ugyancsak Nagyboldogasszonynapján tartják meg a főváros legcsendesebb bucsuját: a belvárosit, amikor délelőtt 10 órakor a főplébániatemplomban ünnepi zenés mise lesz.

— **Aranymisés pap.** A laics Károly mezőkeresztesi plébános tegnap tartotta aranymiséjét a nagyvárad Szent Vincze-intézetben; ez ünnepes alkalommal Fetsner Antal felszentelt püspök volt a manuduktora. Az agy lelkész ötven éve szentelte pappá a várad székelyházban néhai Szaniszló püspök. Az aranymisés pap több, mint két évtizedig Magyarországon lelkészkedett s immár husz éve, hogy Mezőkeresztesen hirdeti az igét.

— **Kitüntetés.** A király Friedfield Ödönnek sok évi hű szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet, Cserevka Gusztáv postatakarékpénztári számvizsgálónak saját kérésére történt nyugdíjazása alkalmából pedig buzgó szolgálata elismerésül a számtanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A hadsereg ellen.** A prágai cseh nacionalista-párt vezetői ellen megindították a bünyítő eljárást a Pilsenben legutóbb tartott hadseregellenes gyűlés miatt. Azok ellen is kiterjesztették az eljárást, akik jelen voltak az antimilitarista gyűlésen.

— **Ünnepelt pénzügyigazgató.** Mauks Endre sátorlajuhelyi pénzügyigazgató tiszteletére, akit Pozsonyba helyeztek át, fényes bankettet rendeztek, melyen a megye előkelőségei nagy számban jelentek meg.

— **Erichsennek és társainak éhhalála.** Arról a kegyetlenül tragikus végzetről, amely Erichsen Mylius sarkutazót és társait utólte, már adtunk hírt. Most az expedíció tagjainak megrendítő tragédiájáról ezek a tudósítók érkeznek Kopenhágából: A grönlandi expedíció vezetője, Erichsen, aki kísérőivel meghalt, egy fölfedező útja alkalmával jéghegyre jutott, amely elvált a szárazföldtől. A fölfedezők éhség-halált szenvedtek. Erichsen kíséretében volt egy hölgy is, aki szintén meghalt. A velük levő eszkimóknak még sikerült a szárazföldre jutni és ott hírt adni a katasztrófáról, de nemsokára ő is meghalt. Erichsen Mylius felfedezései az utóbbi években tudományos körökben nagy feltűnést keltettek. A még fiatal tudós már 1903-ban nagy felfedező utat tett Grönlandon át. Akkoriban Knud Rasmussen és gróf Moltke festő kísérték el északi útjában. Erichsen Mylius főleg az eszkimók között végzett kutatásokat 1903-ban és igen gazdag eredménynyel tért onnan vissza. Az expedíció rendkívül nehéz körülmények között folyt le és az utnak nagy részét szánon tették meg. Gróf Moltke utközben megbetegedett, úgy hogy Upernivikbe kellett szállítani. De ennél sokkal szerencsétlenebb kimenetelű Erichsen Myliusnak mostani legutóbbi expedíciója, mely a tudós felfedezőnek és két társának életébe került.

— **Tanárok kinevezése és áthelyezése.** A válás- és közoktatásügyi miniszter Varga Dénes, Pap Domokos, Major Sándor és dr. Kemény Gábor tordai unitárius gimnáziumi r. tanárokat a tordai állami főgimnáziumhoz, Demeter Dezső tordai unitárius gimnáziumi r. tanárt a nagybányai állami főgimnáziumhoz r. tanárokká nevezte ki, továbbá a tordai állami főgimnáziumhoz áthelyezte Barabás Jenő székelyudvarhelyi és Lőrinczy Gyula egri állami főreálisko-

lai és Jánky László újvidéki kir. kat. főgimnáziumi r. tanárokat.

— **A düsseldorfi sakkturna.** (Kiküldött tudósítónk távirati jelentése.) A mai ötödik fordulón Marshall Bardeleben (vezérszel), Salve Treybalt (spanyol játszma), Przpiorka Fritzet, Sviderszky Johnt (bécsi játszma) győzte le.

Eldöntetlen eredményel végződött Jakob—dr. Bródy (francia), Johner—Gotschall játéka.

A függőben maradt közül Bardeleben Fritzet, John Treybalt győzte le.

A verseny eddigi eredménye: Spielmann 4½, Marshall 4, Mieses, Salve, Wolf 3, Bródy, Gotschall, John, Johner 2½, Bardeleben, Jakob, Fritz 1.

Az A) főversenyben Gajdos megverte Buscht.

— **Jubiláns tanítók.** Rakitta Samu ruttkai állami iskolai igazgató és Brix Sándor ottani tanító harmincz éves jubileuma alkalmából a kultuszminiszter elismerő leiratot intézett a két jubilánshoz, melyben buzgó és hazafias pánszlávellenes működésükért a legmelegebb elismerését fejezi ki.

— **A déllivasutak mozgalmá.** A déllivasutak magyar vonalainak magyar alkalmazottai között már hazamosabb idő óta nyugtalan hangulat észlelhető. A déllivasutak magyarországi üzletigazgatósága a Vasutas Szövetségnek az alkalmazottaknak fizetésrendezési ügyekben még öt hónappal ezelőtt előterjesztett memorandumára ugyanis mindeddig egyáltalán semmiféle választ nem adott. A Vasutas Szövetség elnöke, gróf Batthyány Tivadar, valamint a szövetség központi vezetősége már hónapok óta élénk tárgyalásokat folytat e kérdésben a déllivasutak budapesti és bécsi igazgatóságaival. Maga a személyzet legutóbb Nagykanizsán tartott felette igazgató lefolyású értekezletet, melyen állást foglal előadott kérelmei mellett. Gróf Batthyány Tivadar szövetségi elnök a napokban ismét érintkezésbe lépett Bécsben a déllivasut vezérigazgatójával, Éger udvari tanácsossal és lovag Brahm helyettes vezérigazgatóval. Hosszabb és beható tanácskozás után gróf Batthyány Tivadar buzgósága folytán kedvezőbb fordulatot nyert a tárgyalás. A déllivasut vezetősége ugyanis ez alkalommal kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy a kérdéses emlékiratra a szövetség elnökségének három héten belül, tehát legkésőbb augusztus hó 18-ig elküldi válaszáat. E válasz, melyet a déllivasut magyar alkalmazottai bizonyára a legnagyobb érdeklődéssel várnak, értesülésünk szerint nincsen még véglegesen megállapítva, azonban a kérelmek egy része előreláthatólag azonnal teljesítve lesz. Egy másik részre nézve a végleges döntés némi halasztást fog szenvedni, egyes pontok pedig aligha számíthatnak kedvező elintézésre.

— **A bóráldozatai.** A Kvarnerón nagy bóráldozás, amelynek több emberélet is áldozatul esett. A magyar-horvát hajóstársaság Zagreb nevű gőzcsónakának parancsnoka utjáról visszatérve jelentette, hogy Gelsa kikötője előtt a dalmát partok mentén egy felborult bárkát talált. A kis vitorlást a heves bóráldozás feltepte és a bentülők — hat ember — a tengerbe estek. Négyen, két öreg férfi és két gyermek hiába küzdöttek a felborult hullámokkal, az ár elsodorta őket. Egy asszony és gyermeke a felborult bárkába kapaszkodva tartották fenn magukat. A hajó parancsnoka mentőcsónakot küldött a hajótöröttekért, amely a szerencsétlenül jártakat a fedélzetre hozta. Már teljesen erőtlenné voltak és csak hosszú idő múlva sikerült életet önteni beléjük. Elmondták, hogy a katasztrófa reggel négy órakor történt és azóta dobálta őket a vihar a bárka roncsaihoz kapaszkodva, úgy, hogy több, mint fél napig voltak a hullámok játékszere. A hajó a gelsai kikötőben tette őket partra. A többieknek nyoma veszett. Kerzából is a bóráldozásról érkezik hír. A nagy szélvész mindent elsöpört és sok kárt tett a kertekben és gyümölcsösökben.

— **Szerencsétlenül járt turisták.** Dr. Klapesz Brunó bécsi turista — mint egy Gossauból érkezett távirat jelenti — a Dakstein vidékén szerencsétlenül járt. Tegnap ugyanis azt jelentették Gossauba, hogy két turista, aki a Daksteinra akart felmászni, eltévedt. Mentőexpedíciót küldtek ki, amely az egyik turistát összezuozott fejével, holtan találta meg. A másik turistát eddig nem találták meg. A bécsi rendőrség megindította a nyomozást, de eddig nem tudta az állítólagos Klapesz Brunó kiletét megállapítani.

— **Üldözik a rétsági rablókat.** A rétsági váres rablótámadás dolgában még mindig nincs semmi pozitív eredmény. Nyomoznak mindenfelé, a legkisebb gyanus körülménynek is nagy gonddal és buzgósággal járnak utána, de eddig teljesen eredménytelenül. Arra nézve, hogy hol buikálhatnak a rablók, csak föltevések vannak. A nyomozásból a közönség is kivész a maga részét. Alig mulik el nap, hogy levélben, följelentésben ne értesitenék a csendőrséget és a rendőrséget valami olyan körülményről, amely esetleg nyomra vezethetne. Akadnak olyanok is, akik szinte teljes bizonyossággal meggyanusitanak egyes embereket. A gyanu azonban utólag a vizsgálat során még eddig mindig alaptalannak bizonyult. Most Újpest környékén keresi a rendőrség a rablókat, természetesen ismét följelentés alapján. Fekete Lajosnak, az István-tér 10. száma alatt levő korcsmájában ugyanis betért három parasztember. Egy ideig idogáltak, azután amikor fizetésre került a sor, megkérték a korcsmárost, hogy váltson föl nekik néhány huszkoronás bankjegyet. A korcsmáros teljesítette kérésüket, de fölűnt neki, hogy a parasztembereknek van a kifizetésre elegendő apró pénzüik, mégis váltanak. Megjegyzést is tett erre, de vendégek azt válaszolták, hogy azért váltanak, mert szénát adtak el, bankót kaptak érte s most nem tudnak osztokódni. A korcsmáros mégis gyanakodott, gyanuja még erősödött, amikor kitekintve látta, hogy a parasztlak gyalogszerrel vannak, szekeriük, amin az eladott szénát hozhatták volna, nincs. A parasztemberek hamarosan távoztak. A korcsmáros pedig, aki a vácz-rétsági haramiákat vélte vendégeiben, kiállt a korcsma elé és utánok nézett. Véletlenül arra jött kerékpáron egy újpesti uri ember. Ennek elmondta a korcsmáros, hogy mi mindent látott, mire az ur ember kerékpáron utána eredt a parasztembereknek, akik szép csöndesen a Károlyi-major felé ballagtak. Közben azonban észrevették, hogy valaki nyomukba jár. Erre futásnak eredtek és sikerült is eltűnniök üldözőjük szeme elől. Az újpesti uriember erre a kapitányságra sietett s ott elmondta az egész dolgot. Megindult a kutatás. A főkapitányságról jött rendeltre tüzént negyven rendőr és tizenkét detektív ment ki a környékre. Különösen a megyeri erdőket kutatják át, de még eddig nem tudtak eredményt elérni. A gyanus emberek közül az egyik körülbelül harminczöt éves, középtermetű, sovány, barna arcu és barna bajszu ember s parasztruhát visel; a másik zömök, középtermetű, pirospozsgás arcu, szőke haja, kék posztó ruhája van; a harmadik egészen fiatal tizenhatszáz-husz év körül levő parasztsuhancz, alacsony, vézna termetű.

— **Az Országos Vasutas Szövetség.** Az Országos Vasutas Szövetség munkásügyi bizottsága értekezletet tartott Osváth István elnöklésével. Az értekezleten megjelentek Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek a máv. műhelyi munkások munkaidéjének félórai megrövidítésére vonatkozó kiadott rendeletét tárgyalták, amelyet azonban eddig nem léptettek életbe. A pénzügyminiszter ugyanis tiltakozott a rendelet életbeléptetése ellen, mert ha a máv. munkások részére megadják a fél órával rövidebb munkaidőt, ugyanezt követelnék az állami vasműveknél alkalmazott munkások is, ami pedig az államkincstárra évi öt milliónyi többlet kiadást róna. Az értekezleten felszólalók mindannyian megegyeztek abban, hogy a máv. igazgatóságtól a leghatározottabban kell kérelmezni a miniszteri rendelet végrehajtását, magától a minisztertől pedig, hogy a már kiadott rendeletének érvényt is szerezzon. Az értekezlet végül a következő határozatot hozta: A Vasutas Szövetség kebelében működő középponti munkás-bizottság augusztus hónap 6-án tartott értekezletén egyhangulag elhatározta, hogy a műhelyi munkások részére a kereskedelemügyi miniszter által rendeltetileg engedelmzett kilencz és fél órai munkaidő életbeléptetését újólag a leghatározottabban kérik. A vidéki kerületek műhelyeiben levő tagtársait hasonló állásfoglalásra hívja föl, aminek megtörténte után gróf Batthyány Tivadar szövetségi elnök vezetésével kiüldöttségileg keresi föl Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, kiadott rendeletének mielőbbi foganatosítása végett.

— **Öngyilkos vasuti irodafőnök.** A ussenek Károly déli vasuti irodafőnök, pillanatnyi elmezavarban Erden agyonlőtte magát. Temetése holnap, szombaton, délután lesz.

— **Öngyilkos kereskedő.** Poller János szombathelyi lőnevi kereskedő tegnap öngyilkossági kísérletet követett el. Tettének oka, hogy váltói jótállások anyagi zavarba döntötték. Az öngyilkosjelölt pisztolylyal lőtt a szájába. Állapota válságos.

— **A san-franciskói rendőrség és a szociálisták.** San-Franciskóban hónapok óta hadilábon áll a szociálista-párt a rendőrséggel. A háborúskodás oka az Unió alkotmányának a gyűlékezés és a szólás szabadságáról szóló rendelkezése, amely minden amerikai polgárnak teljes jogot ad a gyűlékezéshez és a beszédhez. A san-franciskói rendőrség ugyanis, bár elismeri ezt az alkotmányadta jogot, mégis korlátozza a szociálisták gyűléseit, mert azt mondja, hogy a városi szabályrendelet föltelekhez köti a jogok gyakorlását s a városi szabályrendeletet akkor is meg kell tartani, ha ellenkezik az alkotmánnyal. A rendőrség minden városban elrendelte, hogy az utcákon csak akkor lehet gyűlést tartani, ha előbb bejelentik a rendőrségnek. Ez nem tetszett ugyan a szociálistáknak, de azért megadták magukat. Az őszszel azonban fordulat történt. Néhány nyugati város rendőrsége rövidebb pórázra kezdte fogni a szociálistákat, korlátozta a szónokok számát és megtiltotta nekik, hogy éppen a legkedveltebb helyeken gyűlést tartsanak. Husz szociálistát bezártak, mert ellenkeztek a rendőrség tilalmával s ezt a husz embert most minden reggel kiterelik száz csavargóval és tolvajjal együtt követ törni az országútra. Közülük volt nemrég egy belga zongoraművész is, akit erkölcstelenségért zártak be s utóbb mint csavargót, még félesztendőre elítélték. A nők osztályán van hat szociálista asszony, aki nem engedelmkedett a rendőrség parancsának; az egyik lengyel grófnő, a másik pap, a harmadik egy egyetemi tanár leánya, három pedig gazdag özvegy.

— **Tengerbe esett utas.** Tegnap este az Abbázából Fiuméba jövő Ante Starcevicus nevű hajóról egy utas a tengerbe esett. A torpedógyár kis gözcsonnaka mentette ki és parira vitte. Még eddig nem sikerült megállapítani, hogy véletlen balesetről van-e szó, vagy pedig öngyilkossági szándékkal ugrott az illető a tengerbe.

— **A száguldó halál.** Megint nagyarányu automobil-szerencsétlenségéről hoz hirt a táviró San-Franciskóból. A katasztrófa San-Franciskó közelében történt és öt ember halálával végződött. Mac Cormick asszony és Klára nevű 18 éves leánya, továbbá O'Brien asszony és két fia: a felnőtt Ira és egy kis fiu életüket veszítették. Az automobil féke hirtelen megtagadta a szolgálatot, minek következtében az automobil mély árokba zuhant. Két másik ember, aki szintén az automobilon volt, egészen sértetlenül maradt. Az automobilist Mac Cormick kisasszony vezette és amikor egy lejtős uton az automobil nagyon gyorsan ment, fékezni akart, de ugyanebben a pillanatban a fék eltört, mire az automobil óriási sebességgel száguldott tovább a lejtőn. Mac Cormick asszony és leánya, valamint a kis O'Brien fiu azonnal meghaltak, O'Brien asszony és idősebb fia pedig kevés idővel ezután.

— **Tűzkatasztrófák.** Hetek óta alig mulik el nap, hogy nagy tűzkatasztrófákról ne érkeznének jelentések. Csak magában Vas megyében tegnap négy nagy tüzeset volt. Kám község egészen leégett. — Pelsőpályon. Szigethy Sándor földbirtos majorja kigyuladt és leégett majdnem az egész falu. — Káld községben a tűz négy házat hamvasztott el. Nagyasszonyfán pedig hét ház égett le. Hajduböszörményből azt jelentik, hogy id. Papp Mihály birtosknak a határban levő nagypródi tanyáján cséplés közben háromszáz kereszt buzáját pusztította el a tűz. A tűz keletkezésének okát nem tudják. Azt hiszik, hogy a gépből kipattanó szikrától gyuladtak meg a kersztek. — A donauessingeni nagy tűzvészről lapunk mai számában már megemlékeztünk. Ma egy távirat érkezett, mely azt jelenti, hogy a nagy tűzvész, amely a város házainak felét elpusztította, egy özvegyasszony házában keletkezett, ahol a gyermekek gyujtóval játszadoztak. A bírósági épületben valamennyi akta elégett és még a telekkönyvet sem sikerült megmenteni. A lakosság nagyon le van sujtva. Fürstenberg hercege összes épületeit a hajléktalanok rendelkezésére bocsátotta. Egy másik verzió szerint a tűz egy szénával telt fészkerben magától keletkezett.

— **Gyilkos gyermek.** Nikulaj Droc, tíz éves gyermek Rassinán tegnap egy öreg parasztot, névszerint Baila Jánost egy ostorral megütött és mikor a paraszta a gyermeket szidta, az Flóbert-fegyverével Bailára lőtt, aki holtan rogyott össze.

— **Szerelmi dráma.** Véres szerelmi dráma történt az éjtel a Vörösmarty-utca 12. száma alatt levő rosszhírű házban. Papp János tizenhatszáz éves fiatalember rálött Dukay Mariska huszonnégy éves leányra, aki a mulatóhely legkedveltebb csillaga volt. A revolvergolyó a leánynak balszeme alatt furódott a fejébe s amikor a Rókus-kórházba vitték, haldokolt már. A fiatal legény az utóbbi időben sűrűn eljárta a mulatóhelyre, mert halálosan beleszeretett a festettarczu leányba. Amikor szerelmet vallott neki, a leány hitgetni kezdte, mivel észrevette, hogy Pappnak egy kis pénze van, amihez örökség után jutott. Az egész összeget ráköltötte a leányra. Tegnap aztán megtudta Dukay Mariska, hogy az örökség egészen elfogyott. Amikor Papp beállított hozzá, nagyon hidegen fogadta s megmondta neki, hogy nem lehet a felesége, mert a nyomorúságba nem tud beletörődni s úgy is megcsalná, jobb lesz hát, ha szépen elválnak s többé nem alkalmatlanokdók nála. Papp erre elhalmozta szemrehányásokkal s egyre hevesebb lett a czivódás. Végre előrántotta revolverét s rálött a leányra. A mulatóhelyen tartózkodók ijedten rohantak be hozzájuk a szobába. Dukay Mariska eszméletlen állapotban, véres fővel hevert a kopott pamlogon, a legény pedig sirva fakadt s csöndesen várta, hogy a rendőrök elvigyék. A főkapitányságon kihallgatás után letartóztatták. A leány aligha épül föl sebéből.

— **A kuruzslás hialottja.** Egyáltalában nem ritkán fordul elő, de azért mindig megrendítő, hogy emberek, ahelyett, hogy orvosok segítségét vennék igénybe, kuruzslókhöz fordulnak s életükkel fizetnek érte. A legújabb eset Sároshalmán történt. Csincsák Pálné ottani jó módu asszonynak veszélyes daganata támadt a lábán, mely miatt a lábát amputálni kellett volna. Csincsákné hallani sem akart a műtétről s egy kuruzslóhoz fordult, aki Madarászpusztán lakott. A kuruzsló bicskával kétszer a láb daganatba metszett olyan ügyetlenül, hogy a czombütoeret is átvágta. Csincsákné fél óra alatt elvérzett. A kuruzsló elmenekült és a csendőrség most keresi.

— **Pestis Odessában.** Hivatalos megállapítás szerint az e hó 1-én Jaffából Odessába érkezett gözös utasai között egy pestis-gyanus tünetek között megbetegedett. A beteget, egy Jeruzsálemből visszatérő zarándok nőt, elkülönítették, a hajó többi utasait pedig három napra orvosrendészeti felügyelet alá vették. A gözöst és az azon szállított csomagokat és árukat fertőtlenítették. A beteg nő a javulás útján van.

— **Átszállított vashid.** Györött a Rábeczának, mely eddig a püspökvár alatt a Rábával együtt ümölt a Dunába, új medret ástak, a régi medret betöltették és így a Rábecza felett volt vashidat is az új Rábecza-meder fölé kellett áthelyezni. Ez az áthelyezési munkálat a maga nemében első volt a kontinensen. Elhatározták, hogy a hatalmas vashidat, mely 42 méter hosszú és 1600 mm. súlyu, egy darabban helyeztetik át a több kilométerre lévő új helyre. A munkálat kivitelével a vállalat a győri vaggongyár hidépítési osztályát bízta meg és a vaggongyár a megbízást teljes sikerrel végre is hajtotta. A hatalmas vashidat előbb két méter magasságra a levegőbe emelték, majd az e célra készített két hajón lévő nagy ípiramisra helyezték és a még meglévő Rábecza-medren, a Rábán és a Dunán át az új Rábecza-meder fölé vitték. A hid megindítását több ezer ember nézte és Györött oly nagy volt az érdeklődés a páratlan technikai munka iránt, hogy intelligens emberek egész sora beállt a hidvontató munkások közé, hogy a munkálatoknak részese lehessen. A legnehezebb része volt az átvitelnek, midőn a vashidat a szó szoros értelmében átusztatták a dunai fahidon. A hid ma már új helyén van és a napokban átadják a forgalomnak. A munkálatokat vezető főmérnökök: Martin János Tamás és Langer Károly tiszteleére a város közönsége társasvacsorát rendez.

— **Házasságok.** Mészáros Alajos, a budapesti Nemzeti Színház tagja eljegyezte Berki Katót, a kolozsvári Nemzeti Színház tagját.

Berohn Lujza és Gábor Géza mérnök jegyesek.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórás ékszertelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhethők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Sztrájkmozgalom a dohánygyárban.** A dohánygyári munkások között az utóbbi időkben nagy az elégtelenség az alacsony munkabérek és csekély kereset miatt. A ferencvárosi dohánygyár szivarelőkészítő-osztályának munkásnői tegnap már abba is akarták hagyni a munkát s ezt küldöttség útján be is jelentették az igazgatónak, ki azonban ígéretet tett a munkásnőknek, hogy a béreket fel fogják emelni s a munkásnők megnyugodtak az ígéretben. Ma a szivarcsomagoló-osztály munkásnőinek küldöttsége adott át egy memorandumot az igazgatóságnak. Azt kérik, hogy új bérszabályzatot léptessenek életbe, amely szerint a munkásnők napi három koronát kereshetnének. A dohányvágó-munkások, akik szakmájukban dolgoznak, métermázsánként négy fillér bérjavítást kérnek. Az igazgató kijelentette, hogy ezen követelést túlzottnak tartja. A szertári munkások a napibér helyett heti huszonkét koronát követelnek. A készletraktári munkások 24—26 korona hetibért kértek, amit az igazgatóság meg is ígért. Ha három héten belül a memorandumra kedvező választ nem kapnak, akkor az egész gyár munkássága sztrájkba lép. A munkások azt is követelik, hogy beírassák őket a balesetbiztosító pénztárba, mert most, ha baleset éri őket, nem kapnak semmit. Mozgolódnak a dohánygyári fellgyelők is, akik e hó végén országos kongresszust is tartanak Budapesten.

— **Egy újságíró emlékezéseiből.** Nemrégiben hunyt el David Christie Murray, az ismert angol író és újságíró, akinek most, halála után jelent meg egy érdekes könyve „Emlékezések” címmel. Hivatása folytán számos hírneves közéleti és politikai nagysággal volt érintkezése és ezért életpályájára való emlékezései különös fontosságot s jelentőséget nyernek. Bárha Murray, a nagy regényíró, Dickens élete utolsó szakában már Londonban tartózkodott, személyes ismerőse nem volt. Egy különös véletlen folytán mégis találkozott vele. Murray egy időben minden nap egy fotografus-üzlet előtt haladt el, melynek kirakatát szokása szerint sokáig nézegette. Egy alkalommal megpillantotta a fényképek közt Dickens arcképét és amint a képet nézegette, észreveszi, hogy a háta mögött áll a kép eredetije, a nagy regényíró. Murray zavarba jött. Dickens mosolygott és továbbment. Ez volt egyetlen találkozásuk Dickenssel. — Carlyle néhány adomával szerepel Murray könyvében. Carlyle egy csendes német városkát választott üdülési helyül két barátja ajánlatára, akiknek falusi házában lakott. Alig tartózkodott pár napig a falusi házában, féktelen dühre gerjedve rohant egyik barátjához: „Mit, ezt nevezitek ti nyaralásnak? Ezt nevezitek falusi csöndnek? Hajnalban három órakor irtóztatón kukorékolnak a kakasok, egy órával később bögnök a tehének, majd következnek a kutyaugatás! Iszonyul!” Ugyanekkor egy német herceg igen hízog levélben biztosította a nagy angol bölcsészt elismeréséről, szelleme iránti hódolatáról és kifejezte abbéli vágyát, hogy szeretne vele ismeretséget kötni. Carlyle roppant megörült és nem várva be a herceg kilátásba helyezett látogatását, maga indult a herceg kastélyába. Ott az udvarmester feltartóztatta, nem akarták a herceg elé bocsátani, mert lehetetlen rossz ruhába volt öltözve, fején pedig rongyos szalmakalap volt, egyszersmind egyetlen kalapja. A kritikus pillanatban megjelent a herceg és az udvarmester legnagyobb csodálatára, keblére ölelte a gyanus öltözékű idegent. — Murray egy alkalommal meglátogatta Gladstone-t. Sokáig elbeszélgettek, majd, amidőn az író távozott, kikísérte az előszobába és előzékenyen segített neki felöltője felvevésében. Megjegyzendő, hogy Murraynak ez a felöltője teveszörből volt szöve, medvebőr-béllel és Bulgáriában vette. Gladstone meglepődve nézte a különös ruhadarabot és így szólt: „Ej, édes Murray, beh furcsa kabátja van magának! Hol vette?” — „Ezt Bulgáriában vásároltam.” „Nos — felelt Gladstone — már hallottam balkáni borzalmakról. De ez az első odaváló borzalom, amelyet a sját szememmel láttam.”

— **A lágymányosi téli kikötő.** Az államilag létesítendő lágymányosi téli kikötő céljaira szükséges partterületek használati átengedése tárgyában legközelebb értekezlet lesz a földmivelésügyi miniszteriumban Ottlik Iván államtitkár elnöklésével. A tanács erre az értekezletre a főváros képviseletében Kun Gyula és Melly Béla tanácsnokokat, Melha Kálmán tiszti főügyészt és Heuffel Adolf középítési igazgatót küldte ki.

— **A vasutasokért.** A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzemeltetősége tervbe vette árva ház építését a vasuti alkalmazottak árva részére s e célra már a telek helyét is kijelölte. Az üzemeltetőség és az építési bizottság a terv megvalósításának támogatására felkéri a kereskedelemügyi minisztériumot.

— **Uj csendőrállomás.** A horvát hatóságok elhatározták, hogy a Susakon lévő Brajdica- és Delta-telepeken, hol az államvasutak rakodó pályaudvara is van, az állandó falopások megakadályozására csendőrséget létesítenek. Hat csendőrből álló csendőrszaksz már megkezdte működését nappali és éjjeli őrséggel. A csendőrség kirendelésével az államvasutak és a fakereskedőknek régen hangoztatott panaszát orvosolják, mert évenként ezekre menő kárt szenvedtek a falopások miatt.

— **Rálött az ügyvédjére.** Kecskeméten Virányi Lajos ügyvédet ma délben a nyílt utcán Dukai György kliense lelötte. A golyó az ügyvéd nyakán hatolt keresztül. Dukai ellen Virányi ügyvéd árverést tüzetett ki és amiatt volt elkeseredve. A sérelés könnyű. A merénylőt elfogták.

— **Imádott Blankám!** Schvarcz Henrik marosvásárhelyi nagykereskedő tizenhét éves érettségizett fia a hidvégi malom mellett szívenlőtte magát és meghalt. A fiatal ember holtteste mellett egy brassói leány arcképét találták a következő felirással: Imádott Blankám! Néhány perc múlva már mint halott küldöm e kis emléket. Mióta ismerlek, mindig imádtalak. Adja a Mindenható, hogy boldog légy.

— **Szerelmi dráma Lissabonban.** Lissabonban középkorba illő családi botrány izgatja a lakosságot. Gróf Margalhé, aki az agyonlött király legkedvesebb kamarása volt s Portugália legrégibb családjainak egyikéből való, vagy három évvel ezelőtt egy gazdag bankár gyönyörű leányát vette feleségül. Egy ideig a családi boldogság teljes volt s a királyi pár is gyakran meglátogatta fényes kastélyában a fiatal grófi párt. A házasságból fiu származott s mert ez nem hajszálnyira hasonlított a grófra, a férjnek kínzó féltékenysége vett erőt. Különösen egy gárdista tisztre gyanakodott. Nemsokára föltűnt, hogy a grófné gyermekével együtt Lissabonból nyomtalanul eltűnt. Ez már mult szeptember hónapban történt, amikor a kis fiu még csak négy hónapos volt. Gróf Margalhé ezt az eltűnést azzal magyarázta, hogy felesége a gyermekkel együtt egy vidéki kastélyba vonult vissza. Eleinte elhitték, de később a gyuanu mind erősebb lett, most a rendőrség házkutatást tartott a grófnak lissaboni palotájában. Apró, piszkos szobában meg is találták elzárva a szerencsétlen grófnét kis fiával együtt. A tizenegy hónap alatti teljesen megöszült, szépségének örökre vége s olyan összefüggéstelen feleleteket adott, hogy az orvosok gyógyíthatatlan örültnék tartják. Csak azt remélik, hogy a kis fiut sikerül majd talpra állítaniok. Manuel király a gróft nyomban megfosztotta kamarási méltóságától s természetesen a látogatás is abba maradt, amelyre Amália anyakirálynéval együtt készült a féltékeny grófnak pompás kastélyába.

— **Életuntak.** Ma délelőtt két uriaszony lett öngyilkossá a fővárosban. Az egyik Svoboda Istvánné, született Renner Mária, egy nyugalmazott főgimnáziumi tanár felesége. Az ötvenkilenc éves uriaszony, amíg hozzátartozói távol voltak, kezei fölvtárga az ereket s amire észrevették, már elvérzett. A matróna hátgerincszorvadásban szenvedett s roppant fájdalmi elől menekült a halálba. Bevitték a törvényszéki orvostani intézet boncolótermébe.

— **A második öngyilkos** Neumann Miksáné, született Glötnér Janka, huszonkét esztendőss asszony, aki föbelötte magát a Hungária-fürdőben. A Rókus-kórházba szállították. Tettének okát semmi áron nem akarta elárulni.

— **Örületben.** Érden Aussenek Károly déli vasuti irodafőnök pillanatnyi elmezavarásban agyonlőtte magát. Temetése holnap, szombaton délután lesz Érden.

— **Leégett község.** Vezekény pozsonymegyei községben tegnap délután tűz támadt, mely csakhamar 46 lakóházat a melléképületekkel együtt elpusztított. Sok család teljesen tönkrement. A károsult lakosság még a tavalyi tűzvész által okozott károkat sem heverte ki s most újabb csapás érte. A tűzvész által okozott kár mintegy 350.000 korona. A tüzet gyufával játszó gyermekek okozták.

— **Nagy tüzek.** Vas megyében tegnap négy nagy tüzeset volt. Kám község egészen leégett. Felsőpályon, Szigethy Sándor földbirtokos majorja ki-gyuladt és leégett majdnem az egész falu. Káld községben a tűz négy házat hamvasztott el. Nagyszászonyán pedig hét ház égett le.

— **Halálozások.** Faragó Lipót okleveles mérnök, miniszteri osztálytanácsos, az Országos Vízépítési Igazgatóság kiváló tagja, ma ötvennegyedik évében elhunyt. A magyar mérnöki kar egyik legkiválóbb tagját, az Országos Vízépítési Igazgatóság pedig egyik legteljesítményesebb és legbuzgóbb tisztviselőjét veszttete el benne. Munkássága legfelső helyről a Ferencz József-rend lovagkeresztjének és a III. oszt. vaskorona-rend adományozásával nyert kitüntetéssel.

Hajnal Ede magy. kir. államvasuti főellenőr, a szegedi vasuti központi hivatalban ötvennégy éves korában meghalt.

Barátosi Tóth Zsigmond nyugalmazott jószágigazgató folyó hó 5-én este 9 órakor életének nyolcvankettedik évében Kolozsváron elhunyt.

Augenfeld Albert fővárosi polgár nyolcvanhárom éves korában meghalt. Az elhunytban, kinek temetése ma délután nagy részvét mellett ment végbe, Augenfeld Izidor, a Magyar Hitelbank helyettes-igazgatója, Augenfeld Lajos kereskedelmi tanácsos és Augenfeld Ödön tőzsdelügynök atyjukat gyászolják.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Zászlók,** czímerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Igyék** naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént. Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

x **Fürdőélet.** Bártfafürdő látogatottsága ez idényben tetemesen fokozódott, az eddigi fürdővendégek száma több mint 5000. Aki két év előtt járt Bártfafürdőn, az ma alig ismerne rá, olyan előnyösen változott. Bártfafürdő Európának legkimagaslóbb kárpázi klimatikus gyógyhelye. Internacionális közönségünk láthatjuk, hogy e fürdő az egész világon ismeretes, mert a vendégek jórésze angol, francia, német, olasz és amerikai. A modern világfürdő szakszerű vezetését az előzékeny fürdőigazgató, Max Jánosnak köszönheti, ki fáradságot nem ismerő szorgalmával egyedül arra törekszik, hogy a fürdővendég kellemesen érezze magát és mindenféle szorakozásról gondoskodik. Mindezekhez hozzájárul az olcsó és figyelmes kiszolgálás. Bártfafürdőn olyan olcsó az élet, hogy a fürdővendégek önként hosszabbítják meg az otttartózkodást. Budapestről jelenleg 700 fürdővendég van együtt a legelőkelőbb társaságból. Az időjárás nagyon kedvező. Az idény szokott élénkséggel folyik. Aki csak egyszer is megfordult Bártfafürdőn, érezte annak balszamos levegőjét, tapasztalta a szembeelő figyelmet s része volt a szokatlan olcsóságban, az Bártfafürdőt minden évben felkeresi. Az igazgatóság legfőbb törekvését siker koronázta, szállodai vendéglőit olyan kezeknek adta bérbe, ki nem kimélt semmiféle költséget és a legjobb szakácsokat szerződtette. A kontinens legelőkelőbb szállodáiban sem lehet olyan olcsón étkezni, mint a Bártfafürdői Royal-étteremben, hol Stasser bérlő figyelmessége szembe-tűnt. Itt a legkisebb vendéglő árainál is olcsóbban lehet étkezni. A fürdő villanyvilágítással van berendezve, modernül, a legkényesebb igényeknek megfelelően. Bártfafürdőn a beteg meggyógyul, az egészséges pedig kellemesen tölti a nyarat.

x **Gyors- és teher-áru felvételi hely Budapest-Lipótvárosban.** A székesfővárosi közönség nagy része nem bír tudomással arról, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága már évekkor ezelőtt „Budapest-lipótvárosi városi iroda” czimen irodát rendezett be a Lipótvárosban — Arany János-utca 21. szám alatt — ahol a vasuton elszállítandó gyors- és teher-árak 1000 kgm. súlyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási bevények) szolgáltatnak ki.

Terjedelmes, tűzveszélyes és oly árú, melyeknek vasuton való szállítása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alól ki vannak zárva.

Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és délután 2 órától 6 óráig vannak megállapítva, a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva.

Az ezen városi irodában feladott árúknak az illető pályaudvarokra való kifuvarozásáért következő illetékek számíthatnak fel: a) gyorsárúkért: 10 kgm. súlyig 30 fill., 10—50 kgm-ig 60 fillér, minden további 50 kgm-ért 50 fillér; b) teherárúkért: 50 kgm-ig 60 fillér, minden további megkezdett 50 kgm-ért 40 fillér. Kivánatra a szállítványok csekély díjazásért a székesfőváros IV—IX. kerületéből a lakásokról ezen városi felvételi irodába is elszállíthatnak.

x **Jardin de Paris.** Amit művészi tökély dolgában el sem tudunk volna képzelni, az valóra vált. Az igazgatóság augusztus 1-től olyan kabaret-műsört állított össze, amilyen még sohasem létezett. Csupa elsőrangú művészi erő, mely az előadó-művészet terén valóságos remekel. Akármilyen remek is ez a műsor, egy nőt különösen ki kell emelnünk. Zinner Constanza a neve. Valóságos csodaműsorral rendelkezik. Olyannal, amit itt még nem is hallottunk. Egy német Yvette Gilbert. A közönség valóságos tómból, ha hallja. Elképzelhetetlen, hogy milyen egyszerű hatást tesz egyszerű és keresetlen beszédével. Megnyerő és kedves színpadi alak, aki pár rövid nap alatt olyan nevet szerzett magának a modern kabaret-művészet terén, amit sohasem gondoltunk volna.

x **Dr. Hönig Izsó** elektroterapeutai és Röntgen-intézet (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hystéria), csuszosok, köszvényesek, szívbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábadban, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Gyors- és teherárak házhoz szállítása.** A magyar kir. államvasutak a vasúti üzletszabályzat 68. §-a alapján már éveket ezelőt rendszeresítette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárakat a címzeteknek saját szerződött fuvarosával házhoz szállítja, ha a címzett a Duna balpartján a IV–IX. kerületben, továbbá a Mexikói-, Erzsébet-királyné-, Hajtsár- és Egressy-ut által határolt városrészen, vagy a Tisztviselő-telepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárakat is, melyeknek elvámolása a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokat is ezen megbízottja által állítja ki.

Utánvéttel terített. Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly áruk, melyeknek összszülya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval köztendő előzetes egyezség alapján szállíthatnak házhoz.

Jogában áll ezenkívül mindenkinek, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által e célból szerződött fuvarozónak közbenjárását kizáró utasítást adhasson. Ez utasítás az illető állomáson még az áru megérkezése előtt írásban nyújtandó be.

A házhoz való elszállítási díjak a következők: a) gyorsárúkért: 10 kg. súlyig 40 fillér, 10–25 kg.-ig 60 fillér, 25 kg.-on felül 50 kg.-ig 70 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 60 fillér; b) teherárúkért: 50 kg. súlyig 60 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 50 fillér; c) adóköteles tárgyak megadóztatásáért: 50 kg. súlyig terjedő áruknál fuvarlevelenként 30 fillér, 50 kg.-on felül terjedő áruknál fuvarlevelenként 50 fillér.

Az áruk házhoz szállítása esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs s ha a címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható s az árut ott át is veszi, csak a fuvarlevélben felszámított összeg szedetik be. Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve, még a címzettnak kézbesítendő vámnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetítési illetékek is megfizetendők. A szállítmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állítani, mely e célra neki kijelöltetett. Ha címzett az áru befuvarozása idején lakásán nincs, a másodsor, esetleg többször is megkísérelt kézbesítésért külön illeték nem számítható fel. Ha címzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyre küldi, a visszavétel, újra való elhozatal, vagy más helyre való szállításért a díjszabásszerű illeték újból felszámítható. Esetleges panaszok a budapest-jobbparti üzletvezetőséghez juttatandók.

Nyilt - tér

(E rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. HARMAT GYULA

Tüdőbajosok rendelő-intézet

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérköpés, tüdőgyulladás, káros eredményű gyógyításnak inhalációs útján és szóróanyagok alkalmazásával.
Közzététel 11-12 és 2-4-ig.

Vakhit és vakbuzgóság.

— A csodák és babonák. —

Az elhanyagolt föld csak gazt terem; a műveletlen lélek sem hozhat nemesebb terményeket. A lelki gaz legkiválóbb fajtája: a vakhit, amelynek maszlagos gyümölcse: a vakbuzgóság.

Olyan sokoldalú szerepet játszottak már ezek az ember szellemi életében és századok hosszú során át oly mélyen bevésődtek magán- és nyilvános életünk egynemely intézményeibe, hogy valóban megérdemlik, ha kissé behatóbb vizsgálatra méltatjuk keletkezésüket. Mert valamint a lángész működését kiváló érdeklődéssel szoktuk kísérni, úgy a lelki vakoskodás tünetmennyéinek tanulmányozása is tanulságot rejt magában a gondolkodni szerető olvasóra nézve.

Ezzel a közleményünkkel nem az a célunk, hogy a babonás maximáknak egy újabb lajstromát mutassuk föl, hanem hogy az emberi fantáziának e korszak-szüllöttéi a lélektan és természettudomány szempontjából vegyünk vizsgálat alá.

Vessünk rövid pillantást a tudomány világánál a lelki élet titkos mihelyébe, ahol megfogamzik a vakhit, hogy mint romboló vakbuzgóság lépjen ki az élet szinterére. És miután keletkezésének módját fölismertük, a lélektan és természettudomány segítségével mutassuk ki a lélekjelenések képtelenségét s az ugynevezett „csodák” fizikai és erkölcsi lehetetlenségét.

Mindezeket pedig nem azért fogjuk bonczoló-kés alá, mintha föltennők, hogy mai napság művelt ember hitelt adna a természetfölötti meséknek. Éppen nem. A legtöbb kabátos ember ma már egyet mosolyog az efféle történetek hallatán; pusztá vakhitnek, babonának tekinti a hazajáró lelkekről és gonosz szellemekről szóló meséket. De leginkább csak azért, mert látja, hogy az értelmiség színe-java teljességgel nem hisz bennök — míg a vakhit alapatlanságát és a természetfölötti erők létezésének lehetetlenségét „helyesen” megokolni csak kevesen tudják.

A fölvilágosodott korszak: a lélekjelenések és több efféle badarságok fölött már rég kimondta ítéletét. De minthogy az emberi féktelen képzelem e csodaszüllöttéi bizonyos összefüggésben vannak a természettudomány legújabb vívmányaival és nagyrészt előidézték a természettörvények változhatatlanságáról szóló tan megállapítását: úgy hiszem, nem lesz fölösleges munka, ha a lélek- és természetannak jelen tárgyunkra vonatkozó pontjait szellőztetjük.

Érzékeink által észreveszszük a körülöttünk levő testeket és azok külső tulajdonságait; míg a gondolkodó tehetség által azoknak benső természetét tanuljuk megismerni. Ott áll például egy sokféle részekből összeállított ipartermek; megnézzem és látom, hogy az egy gép. De a gép tulajdonképpen rendelkezését, működésének törvényeit csupán látó-érzékeléssel nem, hanem gondolkodó tehetségem hozzájárulásával fogom csak megismerni. E kettő, az érzéki észrevétel és a gondolkodás, együttesen teszi az elmét.

Az elmének ikertestvére a képzelem (fantázia). Amit érzékeink észrevesznek (azaz a gondolatérővel közölnek), azt a képzelem tetszése szerint átalakíthatja. Tudva azt, hogy lovak vannak, igen könnyen képzelhetek magamnak szárnyas lovakat, emberek-ből óriásokat, bár előlük a valóságban sohasem léteztek.

Sajátságos hatással van a képzelem az ember szellemi és testi életére egyaránt. Így például a gyászos események pusztá hallása vagy olvasása könyvre fakasztja az embert, a kísérteties mesék borzadást okoznak a gyermekben stb. Szellemi szempontból tekintve: előmozdítja a szenvedélyességet, megvesztegeti az ésszt és vakhitet, vakbuzgóságot, sőt elmeháborodást is szül. Általában semmi sem hamisítja meg annyira a gondolkodást, mint a féktelen képzelem. Álszínben mutatja érzéki fel fogásunk képeit, idegen részeket told hozzá, vagy a különböző tárgyakat összekegyíti. Ennek a féktelen képzelemnek a látéka okozza, hogy a kísértetek létezéséről való hír annyira megrögzött a tudatlan közönségnél.

Ennek tulajdoníthatjuk az óriásokról, a hétfeji sárkányokról és több efféle agrémekről keletkezett meséket. Ellenben, ha a képzelem karöltve jár a gondolkodó tehetséggel, igen sok jeles és üdvös dolgot képes létrehozni. Ekkor a művészet ápoló anyjává lesz, mert új és természetes képekkel gazdagítja elmenket; neki köszönhetjük a megszámlálhatatlan találmányokat és felfedezéseket, valamint az emberi szellem nemes, nagy tetteit.

Ha meggyőződésünket és akaratunkat nem a gondolkodás és képzelem együttes és arányos összműködése, azaz nem a higgadt, tisztán látó ész, hanem a féktelenül való képzelem vezérli: akkor szellemünk oly kórságba esik, amelynek ábránd a neve. Az ábrándozó nagyon hajlandó a vakhirre, azért készségesen hisz a csodákban, a tulvilági szellemek és egyéb természetfölötti erők létezésében. Ha a vakhit tettekre buzdítja, akkor az ilyen ember vakbuzgó, rajongó (fanatikus), mert olyan dolgokat akar véghezvinni, amik lehetetlenek, mint a lélekidőzés, jóvendülés, bübájós bot által való kincskeresés, luczszék stb. Ábrándozásra olyan emberek hajlandók, kikben a képzelem és a gondolkodó-erő között való egyensúly felbomlott s ennél fogva náluk a képzele-erő uralkodik a gondolat-erő felett, az észtehetség rovására. Az ilyen egyének rendszeren félreismerik más színben látják, vagyis egyoldalulag fogják föl az élet egynemely kérdéseit.

Az ész-erő gyengeségének kúriorrása majdnem kizárólag: az ismeretek hiányában és a gondolkodó-erő fejletlenségében (mint a gyermekeknél), vagy elhanyagolásában (mint a köznépnél), szóval: tudatlanságban rejlik. Innen van a gyermek és a szellemi művelődésre nem sokat tartó falusi köznép könnyen-hívósága. A csodaregétet, ha még oly képtelenek is, minők a tündérekéről és a boszorkányokról szóló mesék: mindig gyönyörrel hallgatják a gyermekszobák és kunyhók lakói.

Es ez igen természetes. Az efféle mesék, éppen csodaszerűségükben fogva mozgásba hozzák a fizikailag és szellemileg kiskoru ember indulatait, ezek pedig — ha nagy mértékben és rögtön fölbeszertetnek — a szabad eszmélést egy ideig megátolják. A váratlan, rendkívüli dolgok meglepik az értelmet; az ember eltelik csodálkozással és ugyszólva „eláll az esze”. Ki nem tudja, hogy a félelem, ijedtség, rémület: az elmét megzavarják? A félelem mindig mozgásba hozza a gyermek kedélyét, valahányszor kísértetekről, vagy zsványok borzasztó tetteiről hall mesélni. A csodálkozás, félelem, öröm, harag, boszorkodás mindmennyi indulatok, amelyek élénk hatnak az értelmileg gyöngy ember kedélyére. Fél és örvend a mesekedvelő; a borzasztó eszményi elbeszélése remegést, de titkos gyönyört is okoz neki — az ellentéteket összekötő természet szeszélye ez. Mindezekhez hozzájárul még az is, hogy a tündéregék és egyéb mesés históriák a gondolkodó-erőt igen csekély mértékben foglalkoztatják, minél fogva megértésükre, felfogásukra a legesekélyebb fejtezős sem kívántatik.

Egészen másképp áll a dolog a hasznos, a tanulmányos, vagy a műköltészet körébe vágó olvasmányokkal. Ezeknek a megértésére igenis megkívántatnak bizonyos foku előismeretek s a gondolkodó-erőt is többé-kevésbé igénybe veszik. De éppen ezért csak nehezen törnek utat a nép közé, mert gyakorlatlan, gyenge gondolkodó-ereje nem bírja felfogni, megemészteni a realisabb, komoly eszméket. Az egyszerű ember testének legnagyobb megerőltetésével inkább órákig dolgozik, semhogy néhány percnyi gondolkodást szentelne valamely új találmány megismerésére, még ha éppen az ő szakmájába vágó legcélszerűbb találmányról volna is szó.

Innen van az a csökönyös ragaszkodás a régihez, az apáról fiura szállott babonás eszmejárásához, elavult és sok tekintetben káros szokásokhoz. Ha az apja meg a nagyapja el tudott lenni a régi mellett, miért ne elégedjék meg azzal ő is? Ha ősei hittek a hazajáró lelkekben és egyéb babonában, már miért akarjon ő okosabb lenni őseinek? ... Az ilyen és ehhez hasonló maximákból áll rendszeren a tudatlan ember egész életfilozófiája.

Aktuális

és érdekes képek egész
halmazát közli az

EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

Kilencedikén

jelenik meg a legkö-
zelebbi szám, telve
ismeretterjesztő érde-
kes közleményekkel.

Szenzáció

regényének A REICH-
STADTI HERCZEG EM-
LÉKIRATAINAK 7-ik
folytatását tartalmazza

Soron kívül

fizessen elő az
EGYETÉRTÉS
politikai napilapra —
ingyen kapja meg ezt
a magyar sajtóban
páratlan kedvezményt

Előfizetési ár a régi:
Negyedévre 7 kor.

Régi magyar színészek vándorlásai.

— Egressy Gábor feljegyzései nyomán. —

II.

Mai számunkban egész 1826-ig részleteztük a régi magyar színészmuzsa vándorlását.

1827-ben Kolozsvárról a Kilényi igazgatása alatt egy nagyobb szintársulat indult ki, mely kedvező fogadtatás és nagy jövedelmek mellett tette meg vándorútját Szeged, Szabadka, Pécs, Székesfehérvár, Debreczen és Nagyvárad érintésével Miskolczig. Miskolcban újabb jeles tagokkal gyarapodott, ugyannyira, hogy Miskolcra már Megyeri, Szentpétery, Szilágyi, Udvarhelyi, Pálfi, Szerdahelyi József és a nagytehetségű Hajnis karmester, társigazgatók egyesülésével érkezett meg s rendkívül lelkes fogadtatásban részesült.

E társulathoz tartoztak: Egressy Gábor, Telepi György, Láng, Bartha, László, Éder, Latabár, Kubai, Szákfi, Király, Egri, Morvai, Mátéfi, Ujfalusi, Váradi Károly, Szerédi, Demián s Szöllösi tánczmester. Déryné, aki már akkor országszerte oly ünnepeket volt, hogy a német lapok általában „magyar Cataláni”-nak nevezték; velük volt még: Kántorné, született Eberhardt Anna, a legnagyobb magyar tragikai művésznő, Borsos Klára, Kovácsné, Csávási Mari, Éder Lujza, Mátéfiné, Ujfalusiné, Sáska Biri, Szentpétery Zsuzsika (később Egressy Gáborné), Telepiné Bohus Jozefa, Páliné Botos Karolina, Székely Zsuzsi, Bartháné Meszlényi Anna, Kapocsányi Mari, Révész Eszti, Kulcsár Ilona, Kubainé, Éder Antónia, Várhegyi Pepi, Udvarhelyi Juhász Juli, Vincze Juliska.

E társulat egy évi együttműködése után Kassára ment, hol még a következő tagokkal gyarapodott: Komáromi Samu (hasonló nevű pályatársaitól „nagy” előnévvel megkülönböztetve), Megyeri hírnevével vetélkedő, valóban nagy színészi tehetség, Lendvay Márton és neje, született Hivatal Anna, Egressy Béni, Zánosy, Hubenay Ferencz, Lőrinczi, Marosi, Lipsey Klára, Komlósi, Komlósiné és leányai: Ida és Paulina, Hazslényiné, Magda Lujza, Veres Jolán, Uhlíchné, Uhlích tánczmester.

Ez a szintársulat volt az ezideig megsokasodott magyar színészet legelőkelőbb, legművészebb gárdája.

A kassai közönség le társulatnak kitünő drámai és énekes előadásait páratlan lelkesedéssel és oly rendkívüli tetszéssel fogadta, hogy az európai műveltséggel bíró nagy művészbíró: báró Berzeviczy Vincze közbejöttével, aki a város és a megye felkérésére a színigazgatás élére állott, négy éven át a legfényesebb művészi sikereket érte el s tagjait úgy a saját, mint a megye tetemes pénzáldozata mellett a lehető legjobb anyagi helyzetbe juttatta. Ennek méltánylásául: a Magyar Tudományos Akadémia Berzeviczyt azzal tüntette ki, hogy őt „a nemzeti színészet ügyében kifejtett érdemei” czimén, 1832-ben „örökös” tagjai sorába iktatta.

A színészek az időbeli nagy buzgalomát s pályájuk iránti határtalan lelkesedését semmi sem jellemzi hibében, mint az, hogy a kassai szintársulat minden tagja, kivétel nélkül, kötelezte magát arra, hogy szükség esetén úgy a drámai, mint az operai előadásokban, hármind, habár néma-szerepben is, részt vesz, vagyis színpadi kifejezéssel élve: statisztáskodik!

Ekkép a kassai szintársulat hírneve, dícsősége országszerte ismertté lett s mint a legkitünőbb a hazában, 1833-ban, — a nagy regenerátor: Gróf Széchenyi István ösztönzésére — a fővárosban alakult színi-bizottság — névszerint: báró Wesselényi, Fáy András, Döbrentey, Horváth, Kisfaludy, Vörösmarty, Bajza, Csathó, gróf Dessewffy, Jakab István és Toldy Ferencz felhívása folytán — Pestre hozott s itt, a Nemzeti Színház felépültével, véglegesen állandósított.

Miskolcot ez idő alatt felváltva kisebb-nagyobb társulatok látogatták: a többek közt: Vanda, Ujfalusi, Balla, Czelesztin, Tóth István, Kilényi, Pázmán, Latabár igazgatók vezetése alatt.

De miután 1843-ban a Miskolcot pusztító nagy tüzvész a színházat is elhamvasztotta: Borsodmegye

hü maradt hazafias intenciójához s a színészet állandósítása czéljából egy díszes új színház építését határozta el. Ezt részvények kibocsátása által, — melyekből száz váltóforinttal atyám is két részvény tulajdonosa lett — csakhamar meg is valósította.

A máig fennálló monumentális színház 1857-ben a Latabár igazgatása alatti legjobb vidéki szintársulattal — Egressy és J. Laborfalvi Róza nemzeti színházi tagok közreműködésével — ünnepélyesen megnyitott.

Az Erdélyből kirajzott vándortársulatok tehát, előkelő tagjainak példás, önfeláldozó vezetése mellett, működési körüket évről-évre mindjobban kiterjesztették s a közönség fokozatos meghódításával, várost város után nyertek meg; a német színészet pedig — egy-két korcs helyet kivéve — mindenütt kiszorították.

Amde, hogy hazafias működésüket sikerrel végzhessék: nemcsak átutazólag, hanem állandóan el kellett látniok magyar színészekkel az elfoglalt részeket.

A törzstársulatok több részre oszlottak; ezeknek csaknem minden egyes tagja igazgatást vállalt s az általános érdeklődés folytán, mind sürűbben jelentkező új tagokkal, mind több és több társulattá alakultak; s a színpártoló egyesületek védhajza alatt a nemzeti lelkesedés emelte színliázakban országszerte biztos, kedvelt otthonokra lettek.

A tizenkilencedik század első felében, Erdély nagyobb városain kívül, Debreczent, Nagyváradot, Miskolcot, Egert, Kassát, Szegedet, Szabadkát, Székesfehérvárt, Győrt, Pápát, Komáromot, sőt a kisebb városokat is, már különálló magyar szintársulatok tartották megszállva.

Ez a félszázad volt, 1849-ig, a legintelligensebb s a magyar színművészetért önzetlenül buzgólkodó, legideálisabb színészek és színigazgatók korszaka.

A szabadságharc lezajlása után a honfikebleket a vérpad iszonya, a rabság terhe nyomasztotta s a színi pályára, valamint a színigazgatásra képebb vállalkozók kedvét a teljes lehangoltság zsúbasztotta.

A jók elszóródtak, szárnyaszegetté, hangtalanná lettek...

Tróink lelkét a zsarnokhatalom lenyitgözte... Nem volt mit — és kinek irni... A költészet csak szabad nép közt szabad hazában virul... „Nincs Kaledónián nép, ki felgyuladjon!...” Kesergő Arany.

A letarolt, a parlagon maradt versenypályát dudva verte föl...

A magyar színpad egy évtizeden keresztül lelketlen üzerek közpredája, léha szórakoztatás tanyája s a felszínre került undorító salak lerakódó helye lett.

Megtörtént, hogy — vértannink utolsó sóhaja még alig szállt el, már akadtt vidéki színigazgató, aki oda-vetemedett, hogy magyar színészeivel német nyelvű előadások megtartása által akart tömjénezni a bevonuló hóhérok elé!!!...

Es közfelyeinkben felbujánzott — hazai történetünk e leggyászosabb korszakában — a tingli-tangli... A beszállingózott német színészek — mint hullák helyül — a cseli bérenczek inváziójával töltötték meg színházainkat, az elkorcsosító férczművek s az idegennotás trágár bohózatok előadásával. A magyar Thália templomait: bűvészek, akrobaták produkciói, szívet és lelkét megrontó káprázatok éktelenítették, csufolták meg!... Sőt — ó tempora, ó mores!... a nemzet első színházába is befészkelte magát csalafinta kupléival, az érzéki vágyaknak hódoló idegen operette maszlagos kultusza!...

Hanem el is árasztotta az országot e műsorhoz illő, minden rendű és rangú vállalkozók serege: volt fedrász, csizmadia, szabó, borbély, pipacsináló, bukkott tánczmester s mindenféle kétes egzisztenciájú, önkéntesen és önkénytelenül átvedlett vándor igazgató!...

Minden nemesebb szórakozás békót viselt. Csupán a lélekvásárlásnak volt megadva a teljes szabadság.

Ez az évtized volt a magyar színészet legszomorubb, legkétségbeesettebb korszaka.

Majd, a hatvanas évek közeledtével fölillant a jobb jövő reményének egy-egy csillama. Szívós fajunk életképes vére újra fölpezsdült... „Idnemé-

§ Letartóztatott házasságszédelgő. Ez év tavaszán felkerült a fővárosba Gruzsnár Sándor asztalossegéd s itt munka nélkül urasan akart megélni. A kisebb kávéházakban és mulatóhelyeken ismeretségeket kötött több szakácsnővel és varróleánnyal, akinek udvarolni kezdett. Egy-két találkozás után már szerelmet vallott s házassági ígérettel állott elő. A férjhezmenésre vágyó szakácsnők és varrónők örömmel fogadták ezt a kijelentést s készséggel adták át a leendő férjnek megtakarított pénzüket és ékszereiket, hogy önálló üzletet nyithasson. Gruzsnár az átvett pénzt rendszeresen eldorbézolta. A kifosztott s faképnél hagyott menyasszonyjelöltek feljelentésére a szélhámos házasságszédelgőt épp abban a pillanatban tartóztatták le a keleti pályaudvaron, amidőn egy újabb menyasszonyával Szabadkára akart utazni, hogy ott 2400 korona hozományt vegyen fel. A letartóztatott szélhámost a vádtanács ma kilencz rendbeli csalás büntette czimén vád alá helyezte.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szén-savas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kisülés egész napon át. — Kivételre prospektus!

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsábkák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősrövidítés (Tuberculosis).
Szívbetegségek.
Véreredő, almeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygasavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagszerebajok (Elhízás, cukorbetegség, vörösvérsejtszegénység).
Bőr-bajok. Bőrviszketés.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

EGYESÜLETEK.

(—) Az „Eötvös-alap“ (Országos Tanítói Segélyegyesület) folyó évi augusztus hó 22-én, szombaton reggel 8 órakor tartja Budapestben, a Vármegyeház közgyűlési termében (IV., Semmelweis-utca 6. sz., vagy Városház-utca 7. sz.) országos esztöbizzott-sági s folytatódólagosan tíz órakor rendez közgyűlést.

(—) A finn női képviselők üdvözlője. Abból az alkalomból, hogy újabban 25 nőt választottak meg Finnországban képviselőnek, a Feministák Egyesülete szívélyes hangú átiratban üdvözölte a finn asszonyokat, akik megleghangú levélben köszönik meg e figyelmet. A köszönő levél azt a reményét fejezi ki, hogy a magyar férfiak hamarosan követik majd a finn férfiak dicsőséges példáját és hogy amikor a választójogot demokratikus alapra helyezik, nem feledkeznek majd meg asszonyokról, akik a gond és a bánat napjaiban is hűséges társaik, úgy hogy a jogkiterjesztés napjaiban is megérdemlik részüket.

(—) Uj tüdőbeteg-szanatórium. Egy újonnan létesítendő tüdőbeteg-szanatórium, az „Augusztus-i tüdőbeteg-szanatórium“ javára e hó 8-án, szombaton este félkilencz órakor tánczezal egybekötött zártkörű nyári ünnepélyt rendez a Budagyöngye-vendéglő összes helyiségeiben (Zugliget-Hüvösvölgy villamos vonal) az „Egyetértés Társaság“. Az ünnepély iránt, amelyen a fényesnek ígérkező tánczmulatság mellett a vendégek különféle szórakoztatásáról fognak gondoskodni, igen nagy érdeklődés nyilvánul. A rendezőbizottság élén Sándor Pál országgyűlési képviselő, díszelnök, dr. Hódy Lajos tb. elnök és dr. Szalay József vigalmi bizottsági elnök állanak.

(—) A Magyarországi Gyógyszerészegylet augusztus 10-én, délelőtt kilencz órakor a pestmegyei székház tanácskozó termében tartja rendkívüli közgyűlést. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Jegyzőkönyvhiteljesítők kijelölése. A belügyminiszter által véleményezés végett leküldött gyógyszerészeti törvényjavaslat-tervezet tárgyalása. Esetleges indítványok tárgyalása, amelyek az alapszabályok 18. §.

e) pontja értelmében legalább hat nappal a közgyűlés előtt az igazgatósághoz nyújtandók be.

(—) A „Budapest-Zugligeti Egyesület“ a zugligeti Fácán-telepen és a vendéglő összes helyiségeiben, augusztus 16-án, vasárnap délután három órakor a szegény iskolásgyermekek javára és a szegények istápolására nagyszabású nyári ünnepélyt rendez. Az ünnepély hangversenyén előkelő művészek és művésznők fognak közreműködni. A nagy kártyatombolán számos és értékes tárgyat fognak ki-sorsolni. Világposta, virágcsata, hölgy-szépségverseny és különféle mutatványok és végül tánczmulatság reggelig. Az ünnepélyt kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

SPORT.

( ) Uj világrekord. Walker, a délafrikai tünneményes sprinter, Londonban megjavította a 100 yardos síkfutás világrekordját, melyet eddig 9¹/₂ mp-es idejükkel Duffey és Kelly tartottak, Walker 9¹/₂ mp. alatt futotta meg a 100 yardot. A délafrikai futó az olimpiai versenyen a 100 méteres síkfutást nyerte meg 10¹/₂ mp. alatt, maga mögött hagyván Amerika legkiválóbb sprintereit.

( ) Anglia uszóbajnoksága. Tegnap dőlt el Anglia 1 angol mértföldes (1609 méter) uszóbajnoksága, melyet Beaurepaire nyert meg Battersby és Taylor, az olimpiai bajnok előtt. A verseny eredménye a következő: 1. Beaurepaire 25 perc 15 kétötöd mp. Tizenöt yardal nyerve. 2. Battersby 25 perc 29 mp. 3. Taylor 25 perc 48 mp. Az angol rekordot erre a távra Billington tartja 24 perc 42 háromötöd mp.-zes idejével.

( ) Elmaradt atlétikai verseny Bécsben. A bécsi császárbajnoksági bizottság a jubileumi ünnepségek sorozatába augusztus 7., 8. és 9-ikére nagyméretű nemzetközi atlétikai versenyt illesztett. Mint Bécsből értesülünk, ez a már kiírt verseny elmarad és helyette a Wiener Sport-Club tartja meg vasárnap kisebbszerű atlétikai viadalát.

( ) Az óbudai klubközi versenye. A III. ker. Torna- és Vívó-Egylet és az Óbudai Torna-Egylet f. hó 23-án délután 3 és fél órakor az O. T. E. pályáján (III. Calvin-utca 4.) klubközi atlétikai versenyt rendeznek. A verseny iránt, melynek feltételei: 60 m., 100 m., 800 m., 1500 m. síkfutás, súlydobás, gerelyvetés, távolugrás, helyből távolugrás és magasugrás, csapatverseny; az egész kerületben nagy az érdeklődés, mert ez az első alkalom, hogy a két testvérgylet versenyző gárdája az atlétika terén találkozik egymással. A verseny pointversenyyel van összekötve, melyre az egyletek elnökei értékes tiszteletdíjat ajánlottak.

( ) Motor- és kerékpárversen. Augusztus 9-én, vasárnap délután fél 5 órakor tartja meg a Sport-Világ szerkesztősége nyári meetingjének IV-ik és utolsó versenyt a Thököly-uti millenáris versenypályán. Ami sportélvezet csak kínálkozik, azt mind kiaknázhajta a versenyek szemlélésére megjelenő közönség, már annál inkább is, mert a belépő-díjak olcsóságánál fogva ez a sportesemény mindenki részére hozzáférhetővé van téve. A tribünekre — a már ismételt tapasztalt tolongás elkerülhetése végett — 60 filléres belépő-jegyek szolgálnak, míg a Stefánia-uti állóhelyre a közönséget ingyen bocsátják be s ott csakis a 20 filléres program megváltása kötelező. A verseny rendezősége, tekintettel a motoros versenygépek technikai szerkezetének különféléseire, a motorversenyeket két részre osztotta. A 10 kilométeres versenyben csakis egyhengereű tura-motorok fognak indulni, míg a kéthengereű motorok 5000 méteres távon, egy hármas-matchben fognak mérkőzni, melyre a Sport-Világ szerkesztősége külön díjat tűzött ki. A motorok ilyen czélszerű beosztása mellett a versenyek jellege teljesen nyílt és izgalmas, kemény küzdelmek várhatók. Budapest székesfőváros bajnokságára 13 oly versenyző nevezett, kik valamennyien nyertek már klasszikus első díjakat, vagy bajnokságot.

( ) Uszóbajnokság. A „Balaton“ Uszók Egyesülete augusztus 9-én délelőtt fél 11 órakor az összekötő vasúti hid alatti földnyelv végétől Budafokig házi hosszútávuszó bajnokságot rendez. A verseny egybe van kötve titkos handicappal, melynek győztese és második helyezette ezüst érmet kap, ezenkívül e versenyben először résztvevők közül, ugyancsak a 25 éven felüliek közül elsőnek beérkező ezüst éremmel díjaztatik.

( ) A lövészeti látogató közönség figyelmébe ajánljuk, hogy a versenytéri belépti-jegyeket — a jegypénztárnaknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogramokon megjelölt dohánnyűzsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltása meg. Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti-jegyeket látogatón viselje, hogy az ellenőrség felszólításait megelőzhesse.

( ) Az első nap nevezése. Az első napi Dunai díjra 10, az 1600 méteres handicapra 23, a nyeretlen kétévesek versenyére 19, a kétévesek eladóversenyére 19, a Welter-handicapra 25, a háromévesek eladóversenyére 13 nevezés érkezett. Ily módon az első napon szép sport ígérkezik.

( ) A Magyar Turfkrónika augusztusi kiadása, amelyet Örsi Kornél szerkeszt, ma jelent meg; a könyvecske izléses keretben tartalmazza az idei versenyévad összes versenyeinek eredményét. A Magyar Turfkrónika ára 1 kor. 50 fillér s kapható a „Magyar Turf“ kiadóhivatalában.

KÖZGAZDASÁG.

Zárt betét a postatakarékpénztárnál.

Budapest, augusztus 7.

Pár hónap előtt a postatakarékpénztár igen üdvös és életrevaló eszmét valósított meg: a biztositási, hivatalos nevén zárt betéti intézményt. Ez ügykör létesítése már eredménye annak az üdvös rendszernek, mely az új vezetőséggel együtt bevonult e hatalmas intézetbe. A zárt betét alapcélja: takarékosághoz való szoktatás. A tőke a befizető elől előre kikötött föltétel, vagy föltételek bekövetkezéséig elvonatik — s annak fölmondása csak a könyvecske váltásával kikötött föltétel teljesedésével válik lehetségessé. Eme föltételek lehetnek nagyjában: határidőhöz kötés, katonaság, férjhezmenés, előre kikötött tőke-magasság elérése stb. A zárt betét nyilvánítás azonban három évnél rövidebb nem lehet. Az e módon befizetett tőke a nyitott tőkénél mindenkor ½%-al magasabb kamatot hoz.

Bár az intézmény meghonosítása óta szép számban történnék már ilyen alaku befizetések, mindazonáltal megállapítható, hogy a közönség körében még sem mutatkozik hajlandóság az ügynek olymértű felkarolására, aminőt ez méltán megérdemelne. Ennek több oka van. Ezek között első sorban áll, hogy abban a rétegben, mely a postatakarék törzsbetevő állagát képezi, ez új intézmény még jórészt ismeretlen. Megérdemli pedig az ügy, hogy a legnagyobb propagandával terjesztessék ott, hol a nép a napilapokat csak hirtől ismeri. Különösen szükséges és mint népjóléti intézmény egyenesen megköveteli, hogy a postatakarék a rendelkezésére álló összes eszközökkel világosítsa fel a népet e rendszer hasznáról; de érdeke és kötelessége az államnak is, hogy ez intézményt pártolja és terjeszse. A közigazgatási hatóságoknak kellene a népet felvilágosítani. Falusi, községi jegyzők, tanítók, postamesterek közvetlen érintkezve a néppel, legalkalmasabbak az intézmény előnyeinek megmagyarázására. Népszerű nyelven irt iratoknak száz és százezer példányban való terjesztése szintén szolgálja az ügyet. Az 1907. év folyamán a ki nem egyenlített betétkönyvek tétele száma 41 ezer volt, az év végén 649 ezer könyvecske volt forgalomban. Első sorban azon könyvtulajdonosok lennének alaposan tájékozottandók, akik betéteiket nem márholnapra, hanem állandó kamatoztatásra helyezik el. 10—15 ezerre rug ezeknek a száma, kiknek igen tekintélyes hányada örömmel alakíttatná át betétiét zárttá — ha tudomással bírna annak mibenlétéről.

Érthető, hogy a biztosítási ügynökök a legnagyobb energiával dolgoznak a zárt betét-intézmény ellen. Pedig okuk nincs rá. A községi, falusi nép ugyanis igénybe veszi a biztosítás minden faját — de az életbiztosítás éppen nincs elterjedve. De még ha ez az állami intézet konkurrencziát csinálna is a biztosító intézeteknek, még ebben az esetben is csak jó célú szolgál, mert ily czélú egészséges versenynek mindenkor a fél látja hasznát, másodszor pedig az igen nagy részben külföldi, vagy legalább is külföldi pénzzel dolgozó biztosítási társaságok terjedését gátolja. Fel kell igenis világosítani a népet, hogy a zárt betétnél a kamatjövdelem, illetve a kamat tökécsítése által a határidőhöz kötött betét lejártakor sokkal nagyobb összegre rug, mint a hivatásos biztosítónál a kikötött időben kapni remélt összeg, hogy nem fenyegeti a betevőt az a veszély, hogy járulékbefizetés esetleges elmulasztása esetén — mint a biztosítók nagy részénél —

már befizetett tőkéje odavész, hogy az állam minden krajczárért teljes garanciát vállal.

A zártta nyilvánítás nemcsak betétkönyvecskére, hanem az ugynevezett értékpapír-járadék-könyvecskére is kiterjed. Mig az előbbinek terjesztésére a nép közt kell utat nyitni, ez utóbbi a közeposztály jólétét van hivatva előmozdítani. Az 1907. év végén 1700 járadék-könyvecske volt forgalomban; az intézet ugyanez évben 521 ezer korona névértékű oly értékpapír vételére kapott megbízást, melyet letétben hagytak s a tulajdonos csak a szelvény-jövedelmét élvezi. Az elhelyezők közt első sorban legnagyobb százalékban a hivatalnok-osztály, másodsorban nők (foglalkozás megjelölése nélkül) vannak képviselve. A zártta nyilvánítás itt is egy előre kikötött feltétel teljesedésbe menéséig terjed, épp úgy, mint a betétkönyvecskéknél. A zártta nyilvánítás a szelvény-kamatra is vonatkozhatik. A közönségre nézve a zárt járadék-biztosítás igazán áldást jelent. Értékpapírjait nem áldozhatja fel lelketlen kufárok csábitásainak, vagy szeszélyes játékszenvedélyének s e mellett — mint főképp állami járadék-papír — elég magas és biztos kamatjövédelmet biztosít. Ez ág kultiválása üzleti szempontból magának az intézetnek is igen előnyére lenne. Alkalom lenne a szoroson vett banküzletnek az értékpapírokra vonatkozó minden ágát az intézet ügykörébe felvenni. Az osztrák postatakarékpénztár nyíltan kimondva foglalkozik az összes szoroson vett banküzlettel s ebből nyereségének nagyobb hányada kerül ki, mint a főüzletnek, a betéti üzletnek elért nyeresége.

A nyomasztó lethargiából ébredni kezdő üzleti szellemnek a közönség érdekében való kamatoztatása igazolni fogja a postatakarékpénztárba helyezett bizalmat, melynek élén gyakorlati közgazdászaink egyik legkitünőbbje, Halász Sándor áll, kinek egész eddigi működése biztató jel arra, hogy a postatakarékpénztár ezzel az új intézménnyel nem áll meg az üdvös reformok után.

L. B.

A tőzsdéjatekről.

Budapest, augusztus 7.

A zugbankárok ellen tett bünygyi feljelentések és ezzel kapcsolatban néhány ember megkárosodása általános felűnést keltett, ami természetesen első sorban a bizományosokat érdekli közelről annál is inkább, mert a leleplezések hatása alatt a közönség köréből egyre-másra kapják igazolását annak, mennyire csapann a bizalom velük szemben. Pedig amennyire elítélendő a zugbankárok üzletviteli módja, annyira igaz, hogy végre is mindenki ki van téve a veszteség eshetőségének s az, akinek esetleg egész vagyona eluszik a helytelen spekuláció következtében, természetesen mindenkiben hajlandó szélhámost és csalót látni, akinek bármiféle szerepe volt vagyona elpusztulásában, még ha napnál világosabb is, hogy egyedül a játékszenvedély juttatta tönkre. A károsultak bizony nagyban hozzájárulnak saját veszteségük okozásához. A károsult emiatt t. i. leginkább — majdnem kizárólagosan — annak tulajdoníthatják veszteségeiket, hogy játéktudatlanságukat ezek a bankárok teljesen kihasználják oly módon, hogy megvétetnek feleikkel valamely értékpapírt, kiváltképp olyat, mely leginkább van kitéve árhullámzásnak. Az ügylet megkötésénél természetesen azt mondja a bankár, hogy az általa ajánlott részvény a legrövidebb időn belül — általa elvénél fogva el nem árulható okokból — rohamosan emelkedni fog. A fél beugrik. Megbizást ad a bankárnak, hogy az ajánlott részvényekből 100 darabot vásároljon számára. Biztosítékul leteszi a 100 darab részvény árának 5%-át, amit a bizományos feltétlenül elegendőnek tart. Tegyük most fel, hogy a 100 darab részvény ára 45.000 korona, ennek 5%-a tehát 2250 korona. Néhány nap múlva esik a papír ára — teszem fel — csak 22.50 koronával darabonként. A 2250 korona máris oda van. A megbízott újból kér 2250 koronát (vagyis 5%) biztosítékot, amit a fél azonban nem tud, vagy nem akar megadni.

Most két eset állhat elő. Az egyik az, hogy vagy tényleg (effektív) megvétetnek a részvények s akkor a bankár csak a jutalékot, a kamatkülönbözöt stb. vágja zsebre, vagy pedig in sich játszott és akkor

az 5%-ot, vagyis 2250 koronát és a jutalékot számítja fel, mely utóbbit esetleg nagylelkűen el is engedi, hogy máskor is legyen szerencséje a károsulthoz. Nyer az üzletben nyolcz nap alatt 2250 koronát, ami elég jó üzlet.

Tájékoztatjuk tehát az összes játszani kívánó laikus közönséget, hogy hasonló ballépések elkerülése végett csakis a bankoknál vagy bizományosoknál iátszzék, hol legalább 20% fedezetet kívánunk, mert majdnem az összes szolid fővárosi bankok és bankbizományosok ennyit követelnek. Ily fedezet mellett senki sem veszíthet oly könnyen ezeket. Mert ha valaki pl. 100 darab részvényt vesz saját információja alapján egy korrekt banknál (mely tartózkodik értékpapírajánlástól), úgy köteles a részvények 20%-át biztosítékul letenni. Ha már most, az előbbi esetet véve alapul, a papír nyolcz nap alatt 22.50 koronával visszamegy, még mindig van 12% fedezete a félnek és ez elegendő addig, míg újra felszökik az árfolyama. Ha azonban ezen hanyatlott árfolyam egy ideig még fennáll, úgy ráér az 5% hiányt részletekben is befizetni a bankba és nem szenved ily nagy veszteséget, vagyis nem kénytelen a papírokat eladatni. A másik és erősen hangsúlyozott figyelmeztető szónk pedig az, hogy ne játszzék a tőzsdén olyan ember, aki nem ért hozzá, meg akinek egyéb dolga is akadhat.

A mezőgazdasági helyzet. Alig van ma közérdekűbb és fontosabb kérdés annál, hogy miként áll az ország termése most a cséplés után s hogy a rendkívül szeszélyes augusztusi időjárás milyen hatással van a kapásokra és a takarmányfélékre. Az alábbiakban közöljük olvasóink tájékoztatására az OMGE. gabonaárjegyző irodájához beérkezett jelentéseket:

A r a d. A cséplés folyamatban van, a hordás már a legtöbb helyen befejeztetett. A terméseredmények a már előbb jelzett átlagoknak megfelelnek. Kukorica és répa, valamint a dohány az utóbbi esők folytán sokat javultak. — B a j a. Az időjárás többnyire hűvös, a cséplési munka sürgősen folyik, eredménye általában kielégítő. Tengeri és kerti vetemények sokat javultak, gyümölcs, dinnye sok és olesó, mint talán sohasem. — B a l a s s a g y a r m a t. A cséplés általában folyamatban van. Folyók mentén a sarjukaszálást megkezdtek, mert a fű a szárazságban vénülni kezd. Kapásokra az eső nagyon kívánatos. — D e b r e c z e n. Az időjárás kedvező a cséplésre. Dohány, szőlő, tengeri szépen fejlődik. — G y ő r. Még mindig tart a szárazság, szántani nem lehet. Kukoriczából különösen a homokosabb talajokban igen csekély termést várhatunk, a takarmányok pedig az idén silányabbak, mint valaha. — K a p o s v á r. Időjárás száraz és meleg. Az aratás mindenhol befejeződött. A cséplések folynak. A búzák igen jó minőséget adnak. Jó esőzésre szükség volna. — K a s s a. A cséplést megkezdtek, mennyiségben kiadó az élet, csak a minőség rosszabbodott. — L é v a. Az időjárás kellemes és mindenre kedvező. A cséplési munkálatok folyamatban vannak, a gabonatermés jó közepes volt, minősége kitünő. A kedvező időjárás után a kapásnövények is sokat javultak és jó termést ígérnek, a későbbi takarmányfélék is sokat javultak. — M i s k o l c z. Időjárás nem túlságosan meleg; kevés szél, eső nincs. A kukorica nem csözik. Takarmány minél kevesebb lesz. A termés a tavalyinál gyengébb, sőt üszkös búzák is vannak. Az árpa meglehetősen jó. — N a g y b e c s k e r e k. Egész héten keresztül száraz és hideg volt az időjárás. A szőlőtermés nagyon jó lesz. A cséplések is befejeztek. A kukorica szépen fejlődik s nagyon szép termésre van kilátás. — N a g y k i k i n d a. Kiadás esőnk még mindig nem volt, a vetett takarmányok nem fejlődtek, a réten kaszálni való fű alig van. A szántás is nehezen eszközölhető. — N a g y s z e n t m i k l ó s. Az időjárás mérsékelt meleg, közben hűvös, legtöbbnyire azonban szeles. A cséplés javában folyik, váltakozó hozammal fizet, a buza 7—10 métermázsát holdanként. A tengeri szép, de esőt kíván. — N y i r e g y h á z a. Nappal mérsékelt meleg csapadék nélkül, míg este, főleg éjjel s reggel hideg az idő, mely a gyümölcs és szőlő kifejlődésére kedvezőtlen. A tavaszias általában a kapások jók, dohány nagyon különböző, sarjura kevés a kilátás. — N y i t r a. Az időjárás a mai napig hűvös, szeles volt, kevés esővel. Ma megint meleg, nyári nap van. A cséplési munkálatok a nagyobb uradalmak kivételével mindenütt befejezést nyertek. — S o p r o n. Az időjárás száraz, hűvös. A kapások szépen állanak. A takarmánytermés silány, sarju nem lesz. Szőlők szépen állanak és jó terméskilátás van. — S z a t m á r. A cséplés mindenfelé megindult s az eddigi eredmények általában jobbák a remélnél, mert kat. holdanként 7.5 és 8 métermázsza között ingadozik az átlagos buzatermés, rozs kevesebb. A zab még nem került gépre, de ez is középtermést ígér. Tengeri általában

jó, de miután piacra igen kevés kerül, az ára nem esik. — T e m e s v á r. Az időjárás változatlan meleg és néha borús. — V e r s e c z. A csépléssel készek vagyunk. A tengeri szépen fejlődik. A szőlők szépen mutatkoznak, úgy, hogy kiváló szüretet várhatunk. — Z a l a e g e r s z e g. A szárazság egyre tart. A takarmányhiány nagy. A szőlők, amelyek rendkívül szépen állanak, fejlődésükben a szárazság miatt szintén megakadtak. — Z e n t a. A cséplés végét járja; a belső földeken termett buza 6—7 métermázsza, a tanyai földeken 5 métermázsza holdanként. Árpa átlag 7—8 métermázsza, zab 3 métermázsza holdanként. Zab minősége rossz. Takarmány nagyon kevés van. Tengeri lassan fejlődik, a kilátás gyenge.

Nem kisebb érdekességgel bírnak most a vidéki piacok gabonaárjegyzései. Az augusztus 6-án jegyzett árakat egyes vidékek szerint csoportosítva, az alábbiakban közöljük:

	Buza	Ros	Árpa	Zab	Tengeri
Arad	21.60	17.—	14.—	15.—	14.20
Baja	22.—	18.20	15.20	15.—	14.90
Balassagyarmat	20.50	18.—	18.40	16.50	15.—
Debreczen	22.—	16.60	14.—	16.—	15.60
Eszék	—	—	—	—	—
Győr	22.80	18.90	17.—	16.80	—
Kassa	21.60	17.—	15.—	15.—	16.—
Léva	21.80	18.40	16.40	16.—	17.20
Losonc	22.—	18.—	18.—	17.50	17.—
Miskolcz	22.—	20.—	13.80	17.—	17.—
Nagybecskerek	21.40	18.—	13.80	15.—	15.—
Nagykanizsa	22.—	18.—	15.80	15.90	16.10
Nagyszentmiklós	23.20	18.20	13.—	14.—	14.—
Nagyvárad	21.20	17.—	14.—	16.—	16.—
Nyiregyháza	21.20	18.—	14.40	15.80	15.80
Nyitra	22.10	19.40	18.—	17.—	15.60
Pancsova	21.60	—	14.40	15.—	14.40
Sátoraljaihely	22.20	18.—	14.60	15.60	17.60
Sopron	22.90	19.10	17.40	16.80	—
Szatmár	21.—	16.40	14.40	15.—	13.50
Szolnok	22.60	14.—	16.—	15.90	14.30
Temesvár	21.40	—	14.—	15.—	14.20
Uj-Arad	21.—	17.—	14.—	15.—	11.60
Versecz	20.90	17.—	14.—	14.50	14.50
Zalaegerszeg	21.60	18.—	16.—	16.—	14.40
Zenta	21.60	19.—	13.60	15.20	14.20

Nemzetközi fényképészeti kiállítás Kievdn. Az orosz császári technikai egyesület folyó év december havában nemzetközi fényképészeti kiállítást rendez, melyen a fényképészet mai állását fogja bemutatni s a tudomány, a technika és a grafikai művészet vele kapcsolatos ágait is ismertetni fogja. A kiállításon a fényképek előállításához szolgáló műszerek és a fényképészeti laboratóriumok berendezéséhez tartozó összes segédeszközök, ugyszintén a fotografiai vagy fotomechanikai uton előállított képek, heliogravurok, fénynyomatok stb. külön osztályokban fognak bemutatni. A kiállítás négy főcsoportra oszlik: Műfényképészet. Ez három alcsoportra oszlik, ugymint: 1. Tájképek, arczképek és genreképek. 2. Felvételek természetes színekkel. 3. Diapozitívák. Az összes felvételek keretekbe foglalandók. Tudományos fényképészet. Ide tartoznak a mikrografiai és asztrofotografiai felvételek, bírósági fényképfelvételek, építészeti, etnografiai stb. felvételek. Fényképészeti uton előállított képek. Fényképészeti ipar. Ez két alcsoportból áll, ugymint: 1. Fényképészeti eszközök, segédeszközök, laboratóriumi edények stb. 2. Fényképészeti anyagok, lemezek, papírok, vegyszerek stb. A fényképészeti műtermek tulajdonosai és az ipari cégek a fali területű négyzetméterenkint 2 rubelt, a padlóterületért pedig négyzetméterenkint 10 rubelt fizetnek. A műkedvelők s az állami és tudományos intézetek nem fizetnek térdíjat.

Helyiérdekű vasutak előmunkálatai. A magyar h. é. vasutak részvénytársaság engedélyt kapott, hogy a budapest—esztergom—füzitői h. é. vasut Óbuda állomásától Úröm, Borosjenő és Csobánka községek érintésével Pilisszentkereszt községig vezető h. é. vasutvonalra az előmunkálatokat eszközölje. Halm Ervin zombori lakos pedig előmunkálati engedélyt kapott egy Kecskemét alsópályaudvarától kiágazólag Majsza állomásig tervezett h. é. vasutra. A kereskedelmi miniszter most mindkét lejáró előmunkálati engedélyt egy-egy további évre meghosszabbította.

A borközpontok ügye állandóan foglalkoztatja a közvéleményt, bár ma már Sztterényi József államtitkár tegnapi kijelentései után általános megnyugvás észlelhető a termelők és a kereskedők között egyaránt. Ma aztán egyik lapársunk ismét előveszi a „szenzáció!” és közöl egy szerződés-tervezetet, amelyet úgy ad le, mintha azt a kormány terjesztette volna javaslatképpen az Országos Ipartanács elé. A szenzáció azonban nem sült el, hanem

helyette a tervezetet a rendes tanács előtervezetével szemben — ha később a napig sem úgy áll, a marák kül

Uj olá
tiségű kép
tevékeny
keken. Egy
intézeteket
politikai t
nádi „Vult
igazgatósá
a felügyel
János orsz

Egy L
lésiyi m
mellett Sz
fekvő gróf
legközelebb
lására Es
ségek kisc
sek megtét
niszter me
felügyelő,
ságában m
birtokosság
létesítette.

Állami
ter a pénz
egyvetértl
halmi me
Lajos, Sch
sági szesz
ben megha
szabított
schek Ján
részére az
zott állami
Fleischer
ugyanott i
szére a fe
március 1
lyezte.

A taka
zott legelő
földművelés
tott ki, am
díjtalan gy
kincstári e
gyűjthet e
bizonyos e
kihirdetett
gyűjthető s
rakás tiltva
foku legelő
megfelelő r
Épp ez okb
dósihatók.
Ma már jel
niszter sz
lékre. Sajn
ketten az o
rosi illeté
mányfűlét.
mat indított
vámot, ame
A kérés me
talál.

Szövetk
ügyi minisz
szövetkezet
gyasztási és
megyei kra
segélyben r
rendes ügy
ki s mind a
van a helyi
A győri
cipészkiáll
állítási bizo
reskedelmi

helyette az sült ki, hogy azt a bizonyos szerződés-tervezetet maga a szóban forgó cég készítette s az a rendes hivatalos eljárás során mint ilyen — nem pedig mint a korinány javaslat — került az Ipar-tanács elé. Az illető cég ugyanis kész szerződés-tervezetet mutatott be kérése kapcsán a kereskedelemügyi minisztériumnak, ez küldetett szét az Ipar-tanács állandó bizottsága tagjainak előzetes tanulmányozás végett és pedig az ügy jelentőségére való tekintettel — nem mint rendesen szokás, bő kivonat-ban — hanem szószéri szövegében. Az egész kérdésben a kereskedelemügyi minisztérium még a mai napig sem foglalt érdemleges állást. Szóval, a dolog úgy áll, amint azt Sztérynyi államtitkár a kamarák küldöttsége előtt tegnap kijelentette.

Uj oláh pénzintézet. A mi kedves oláh nemzetiségű képviselőink a parlamenti szünet alatt erősen tevékenykednek Erdélyrészen az oláhok-lakta vidékeken. Egyre-másra alakítják a kisebb-nagyobb pénzintézeteket, természetesen nem minden nemzetiségi politikai tendencia nélkül. Legújabb alkotásuk a tasnádi „Vulturul” Gazdasági Hitelintézet R.-T. Az igazgatóság tagjai között van dr. Pop C. István, a felügyelő-bizottság tagjai között pedig dr. Suciu János országgyűlési képviselők.

Egy Lónyay-birtok parcellázása. A földmivé-
lésügyi miniszter közreműködésével és támogatása mellett Szabolcs megye Eszény község határában fekvő gróf Lónyay-féle 1300 magyar holdas birtok legközelebb parcellázásra kerül. A parcellák vásárlására Eszény, Ágtelek és Szalóka községek kigazdái jelentkeztek. Az előleges intézkedések megtételére Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter megbízásából Kanizsay Tibor állattenyésztési felügyelő, Evva István mándoki főszolgabíró társaságában megjelent a helyszínen s a megtartott köz-birtokossági gyűlésen az előzetes megállapodásokat létesítette.

Állami kedvezmények. A földmivélsügyi miniszter a pénzügyi és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértéssel báró Harkányi János harangodi és jalahalmi mezőgazdasági szeszifüzdője részére, Katscher Lajos, Schlesinger Ignác nagyemőkei mezőgazdasági szeszifüzdője részére az 1899. évi XLIX. t.-czikkben meghatározott állami kedvezményeket meghosszabbította; továbbá Rába László nyirgebei, Tomaszek János szucsányi mezőgazdasági szeszifüzdője részére az 1899. évi XLIX. t.-czikkben meghatározott állami kedvezményeket megadta és König János, Fleischer Mihály és társai nagydisznói lakosok ugyanott üzemben tartott gyapjufonó ipartelepe részére a fenti állami kedvezményeket az 1905. évi márczius 1-ső napjától számítandó öt évre engedélyezte.

A takarmányhiány. Az ideai szárazság által okozott legelő és takarmányhiányra való tekintettel a földmivélsügyi miniszter most egy rendeletet bocsátott ki, amelyben az erdei alom és lombtakarmány díjtalan gyűjtését megengedi. A rendelet szerint a kincstári erdőkben hatósági engedély nélkül bárki gyűjthet erdei almot és lombtakarmányt, hetenként bizonyos előre meghatározott s megfelelő módon kihirdetett napon és helyeken. Az alom csak késsel gyűjthető s gyűjtés közben a dohányzás vagy tüzrakás tiltva van. Oly községek lakosainak, kik nagyfokú legelőhiányban szenvednek, a kincstári erdők megfelelő részein a legeltetést is meg lehet engedni. Épp ez okból ez évben az erdei tisztások be sem erdősíthetők. A fűszedés csak sarlóval engedtetik meg. Ma már jelentettük azt is, hogy a kereskedelmi miniszter szállítási kedvezményt adott a takarmányfél-
lékre. Sajnos, a törvényhatóságok egy része érzék-
telen az országos védekezéssel szemben, mert a vá-
rosi illetékekkel sujtják a vasuton importált takar-
mányféléit. Ezért a szegedi gazdák most mozgalmat indítottak, hogy a város engedje el a kövezet-
vámot, amely waggonként kb. 12 koronát tett ki. A kérés méltányos s hiszszük, hogy meghallgatásra talál.

Szövetkezetek támogatása. Darányi földmivéls-
ügyi miniszter a csongrádvármegyei mindszenti hitel-
szövetkezetet, a kolozsvármegyei magyar-fenesi fo-
gyasztási és értékesítő szövetkezetet és szilágyvár-
megyei krasznai hitelszövetkezetet megfelelő állam-
segélyben részesítette. Mind a három szövetkezet
rendes ügykezelése, körültekintő vezetése által tűnik
ki s mind a háromnak a működése jótékony hatással
van a helyi forgalmi életre.

A győri czipészkiállítás és kongresszus. A győri
czipészkiállítás előkészületei serényen folynak. A ki-
állítási bizottság már meghívta Kossuth Ferencz ke-
reskedelmi minisztert, Sztérynyi József államtitkárt,

az Országos Iparegyesületet, a hazai összes kereske-
delmi és iparkamarákat, a Technológiai iparmuzeu-
mot, az Országos Központi hitelszövetkezetet, a Czi-
pésziparosok és Czipőkereskedők Országos szövetség-
ét, Győr sz. kir. város tanácsát, Győrvármegye al-
ispánját, a győri fa- és fémipari szakiskola igazgató-
ságát stb. A kiállításra már tömegesen érkeznek a
szébbnél-szebb, művészi kivitelű kiállítási tárgyak,
amely a magyar czipészipar rohamos haladásáról,
versenyképességéről tanuskodnak, úgy hogy a kiál-
lítás sikere már minden tekintetben biztosítottak lát-
szik.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület most
tartotta meg rendes igazgató-választmányi ülését
báró Sztójanovits György egyesületi elnök el-
nöklelte alatt. Az igazgató-választmány az elnöki je-
lentést az egyesület 1907. évi működéséről egyhangu-
lag tudomásul vette. A Délmagyarországi Mezőgaz-
dák Szövetkezetével az együttműködés feltételeire
főrtént megállapodást elfogadta. Továbbá elhatározta,
hogy a folyó évben az elmúlt évekhez hasonlóan bar-
omfivásárral egybekötött baromfikiállítást rendez,
melyen az egész ország tenyésztői is résztvehetnek.

A viczinális értekezlet elhalasztott. Kossuth
Ferencz kereskedelemügyi miniszter az alsóbbrendű
vasutakról szóló törvényjavaslatnak előadói terveze-
tét még ez év augusztus havának első felében kívánta
tárgyaltatni az értekezleten. Az érdekeltség körében
számos oldalról nyilvánított óhajhoz képest azonban
a miniszter az értekezlet megtartásának idejét sze-
ptember második felére halasztotta el.

A keszthelyi kiállítás nem marad el. A Balaton-
vidéki vasut megnyitása alkalmából, Keszthelyen, a
jövő nyáron kiállítást akartak rendezni. Ennek az lett
volna a célja, hogy a Balaton iránt széles körben
főlhívja az érdeklődést. A terv mindenütt nagy tet-
széssel találkozott. A kereskedelemügyi miniszter
Zala- és Somogy megye, a soproni iparkamara és
Keszthely város tekintélyesebb öszzegét aláírtott meg,
ami biztosítja a kiállítás sikerét. Mindemellett a la-
pokban az a hír jelent meg, hogy a kiállítás elmarad.
A tény pedig az, hogy azt csupán elhalasztották
1910-re, mert az ideai szárazság miatt a jövőre elő-
láthatóan oly nagy drágaság lesz mindenütt, hogy a
Balatonhoz tuduló nagy idegenforgalmat nem láthat-
nák el a Balaton-kultusz jó nevének előnyére. A ki-
állítás érdekében az előkészületek folynak.

A vasárnapi munkaszünet. A Budapesti Kereske-
delmi és Iparkamara értesítette az érdekelt köröket,
hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a vasár-
nap munkaszünetéről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. végre-
hajtása iránt kiadott 28.559. számú rendelet II. A. 1.
pontjában foglalt azt a rendelkezést, hogy országos
vásárok napjain az ipari és kereskedelmi árusítás
nemesek a vásártéren, hanem a vásártartó város, il-
letve község egész területén egész vasárnapon vé-
gezhető, Budapest székesfőváros területére nézve hi-
tályon kívül helyezte, illetve úgy módosította, hogy
az ipari és kereskedelmi árusítás országos vásár
vasárnapjain egész napon át kizárólag csak a vásár-
téren végezhető, míg az üzletekből/való árusításra
nézve a vasárnapi munkaszünet öszzes korlátozásai
érvényben állanak. Ellenben a karácsonyi ünnepet
megelőző vasárnapon az ipari és kereskedelmi áru-
sítás egész napon át minden korlátozás nélkül vége-
zhető.

Olcsóbb lesz a cukor? A cukorárak vissza-
esése a nemzetközi piacokon már huzamosabb idő
óta észlelhető. Az árak visszaesése főleg annak tud-
ható be, hogy az amerikai vásárlások teljesen meg-
szűntek s így a cukorkészletek csak nagyobb kínálat
mellétt helyezhetők el. Az angolországi vásárlók is
meglehetősen tartózkodók, mert ott a szeptember
elsőjével meginduló orosz cukorbehozatalra tesznek
előleges bevásárlásokat. A répatermés is meg lehet-
szen kedvező kilátásokkal kecsegtet a répatermő vidé-
keken. A cukorfinomítványok is csak a kartellá-
kon alul értékesíthetők, mert második kézből olcsóbb
ajánlatokat tesznek.

Uj interurbán telefonállomás. A posta- és távir-
igazgatóság közli, hogy Budapest és Orussbach kö-
zött folyó évi augusztus hó 5-én a helyközi távbe-
szelő-forgalmat életbeléptette. A közönséges beszél-
getés díja három perczenkint 3 korona, a sürgős be-
szélgetés díja ennek háromszorosa. Együttal ezen vi-
szonylat életbeléptétől kezdve úgy intézkedett a
posta- és táviridagazgatóság, hogy a budapest-znai
viszonylatban is a beszélgetési díjegység az eddigi
négy korona helyett három korona.

**Az Adria magyar királyi tengerhajózási rész-
vénytársaság gőzösei közül szerdán a Tisza Fiumé-
ből Marseillebe, az Árpád Marseilleből Fiuméba, csüt-
örtökön a Szent László Gibraltárból Fiuméba indult.**

GYÓGYITHATÓ A SÉRVEZ?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót.
Bárkinék díjtalanul zárt borítékban megküldi.
POLLITZER SÉRVAULATORIUM
speziális orvosi rendelő-intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonafőzsde.

Budapest, augusztus 7.

A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyi-
táskor lanyhán és a tegnapi zárlatnál némileg ala-
csonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom fo-
lyamán pedig kedvtelen volt a hangulat és csekély-
séggel még tovább gyöngültek az árfolyamok. Ál-
talában se vételkedv, sem pedig nagyobb kínálat
nem mutatkozott és így csak igen csekély volt a
forgalom és időközönként csak szórványosan for-
dultak elő üzletkötések.

A készáru piacon némi hatást váltott, hogy
Amerikából a tegnapi emelkedés után már 17/8 cent
visszaesést jelentettek. Az időjárás enyhe, csapadé-
kos, a készáruüzlet lanyhább és e tények hatása
alatt a hangulat lassankint visszaesett.

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 81 kg. 23.55 korona,
400 mm. 80.5 kg. 23.45 korona, 400 mm. 80.5 kg.
23.30 korona, 450 mm. 80 kg. 23.45 korona, 100 mm.
80 kg. 23.45 korona, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona,
100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 120 mm. 80 kg. 23.30 ko-
rona, 300 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 300 mm. 79.5
kg. 23.30 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.— korona, kev.
600 mm. 79.5 kg. 22.90 korona, felső, 600 mm. 79 kg.
22.90 korona, felső, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 700
mm. 79 kg. 22.90 korona, sárga, 600 mm. 79 kg. 23.15
korona, 150 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78
kg. 22.80 korona, sárga, 100 mm. 78 kg. 22.70 korona,
sárga, 150 mm. 77 kg. 21.30 korona, üszkös, 100 mm.
77 kg. 22.80 korona, 100 mm. 76 kg. 22.45 korona, kev.
Fejérmegyei: 200 mm. 78 kg. 23.— korona.

Pestvidéki: 200 mm. 81 kg. 23.50 korona, 600 mm.
81 kg. 23.50 korona, 200 mm. 81 kg. 23.45 korona, 300
mm. 81 kg. 23.10 korona, 100 mm. 81 kg. 23.40 korona,
125 mm. 80 kg. 23.50 korona, 600 mm. 80 kg. 23.40
korona, 250 mm. 80 kg. 23.20 korona, 150 mm. 79.5
kg. 23.20 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 1350
mm. 78 kg. 22.30 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.— ko-
rona, 200 mm. 77.5 kg. 22.40 korona, 500 mm. 75.5
kg. 22.30 korona.

T.-Bánsági: 10,000 mm. 79.8 kg. 23.40 korona,
szept. száll., 1500 mm. 79 kg. 23.30 korona.

Bánsági: 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 400 mm.
79.5 kg. 23.30 korona, 400 mm. 79 kg. 23.30 korona,
500 mm. 79 kg. 23.— korona, 150 mm. 76.5 kg. 22.80
korona.

Dunai: 4000 mm. 78 kg. 22.90 korona,
Zentai: 5000 mm. 78 kg. 23.30 korona.

Bácskai: 300 mm. 80 kg. 23.40 korona, 800 mm.
78 kg. 22.95 korona.

Rozs: 800 mm. 18.55 korona, kpt. par., 100 mm.
18.65 korona, kpt., ab Budapest.

Árpa: 400 mm. 15.50 korona, kpt., par.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 5-16i augusztus 6-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	47118	1000
Rozs	6363	—
Árpa	1882	—
Zab	8596	3000
Tengeri	12752	6254
Liszt	315	13784
Korpa	—	3322

A határidőpiacon költetett:

Délelőlt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.14, 11.12, 11.15, 11.10,
Buza 1909. áprilisra 11.51, 11.52, 11.50,
Rozs 1908. októberre 9.24, 9.25, 9.21,
Zab 1908. októberre 8.20, 8.21, 8.17,
Tengeri augusztusra 0.—, 0.—,
Tengeri 1909 májusra 7.30, 7.32, 7.21.

1 óra 30 percig zárulnak:

1908. októberi buza	11.13-11.14
1909. áprilisi buza	11.52-11.53
1908. októberi rozs	9.23-9.24
1908. októberi zab	8.18-8.19
1908. júliusi tengeri	7.72-7.73
1909. májusi tengeri	7.30-7.31

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén néhány nap óta elég barátságos hangulat uralkodott és javult vételkedv következtében naponta emelkedtek kissé az árfolyamok, ma kedvezőtlen fordulat állott be, amit talán a törökországi politikai hírekkel lehetne megmagyarázni. Az előtőzsde még elég barátságos hangulattal és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg, a forgalom folyamán azonban bécsi ösztönzésre egyszerre igen sürgős kínálat állott be, amelynek nyomása alatt az Osztrák hitel 2.25 koronával, a Magyar hitel pedig egy koronával csökkent.

A forgalom mérsékelt maradt. A déli tőzsdén. Tacczára a szilárdabb berlini jegyzéseknek, a spekuláció tartózkodó volt és a forgalomba került értékek árfolyamai csekély megadózások után nyugodt irányzattal zárultak.

Ma az Osztrák hitel az előtőzsdén 629 koronáról 626.75-re csökkent, a déli tőzsdén 626.25 és 627 között ingadozott, a Magyar hitel 742 koronáról 740.75, az Államvasut 692.50-ról 691 koronára gyöngült.

Forgalomba került továbbá: Jelzálog 431 koronán, Rima 558.25-557.50 koronán, Közúti 536.50 koronán, Déli vasut 111.75-111 koronán, Salgó 569 koronán, Szanatórium-sorsjegy 7.40 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 629.—626.75 Magyar hitelrészvény 742.—741.50. Osztrák-magyar államvasut 692.50. Déli vasut 111.75-112.—. Rimamurányi vasút 558.—557.25.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.25-627.25 Magyar hitelrészvény 741.25. Osztrák magyar államvasut 691.—691.50. Rimamurányi vasút 558.—558.25 Magyar Ieszámítoló-bank 470.—. Közúti vaspálya 536.50-535.75. Városi villamos vasut 261.—. Magyar koronajáradék 92.82¹/₂. Hazai bank 276.50. Kereskedelmi bank 3325.—. Központi takarékpénztár 1590.—. Salgótarjáni kőszénbányar.-t. 569.—. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.45-7.50.

Prémium-üzlet: A díjbitosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8.-10.— K, 1908. augusztus hó végére 24-26 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde teljesen üzletelen volt

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 7. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai tőzsdék ma nem jelentéktelen gyöngüléstől adtak hírt, de ez a körülmény épp úgy érintetlenül hagyta az itteni piacot, mint az előbbi erős emelkedés. Buza és rozs 5 fillérrel lett olcsóbb, de ez a hanyatlás nem volt képes a konzumot vásárlásra bírni. Gabonaneműekben egyáltalán nem volt üzlet, épp oly kevésse takarmányárakban. Zab ára változatlan, tengeri pedig még 5 fillérrel drágább áruhiány miatt. Az üzlet árpában igen csekély, nem mintha külföldi érdeklődők nem lettek volna, de sokalták az árakat s be akarták várni a holnapi heitőzsdét.

Jegyezett buza: új tiszavidéki 12.10-12.45 korona, marosi 11.85-12.20 kor., bánáti 11.85-12.20 korona, tótfelvidéki 11.65-12.05 korona, csepeli — korona, új déli vasuti 11.70-12.05, marchfeldi 11.70-12.05 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.75-10.— korona, csepeli 9.75-9.95 kor., pestmegyei 9.75-10.— déli vasuti 9.70-9.95 korona, különféle magyar 9.70-9.85 kor., osztrák 9.75-10.— korona.

Arpa: morvaországi 9.20-10.90 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki 8.30-10.40 kor., csepeli — kor., győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — kor., takarmány — kor.

Magyar tengeri: régi 8.25-8.50, új — korona, cinquantin 8.70-9.—, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.50-9.— korona, elsőrendű — kor., válogatott 8.95-9.30 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai — korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 7. A konstantinápolyi jelentések híatása alatt a mai előtőzsde gyenge magatartással indult és a spekuláció vezető értékei helyi eladásokra kissé csökkentek. Alpesi bányarészvények, melyekben eleinte élénkebb volt a forgalom és javultak, végül újra gyengülésnek indultak. A déli tőzsdén alpesi bányarészvények újabb gyengülésnek voltak kitéve, a többi értékek nyugodt irányzatot követtek. Később az alpesi bányarészvény kissé javult. Berlinből a bányaeértékek szilárd irányzatát jelentik.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 627.—. Magyar hitel. —, Länderbank —, Államvasut 691.50 —, Elbevölgvi vasut —, Déli vasut 111.25 —, Alpesi bányatársulat 671.—. Rimamurányi 558.—. Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.85 Orosz érték —, Török sorsjegy 183.—, Német márka 117.45.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 627.25, Magyar hitel 740.—, Länderbank 435.—, Unio-bank 539.—, Államvasut 691.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 110.25, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 669.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 92.85, Török sorsjegy 183.—, Német márka 117.45, Elbevölgvi vasut —, Rimamurányi 556.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, augusztus 7. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.30, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.80, 1860-as sorsjegy 150.25, Osztrák hitelsorsjegy 492.—, Angol osztrák bankrészvény 293.75, Bécsi Bankverein 520.65, Osztrák-magyar bank 1737.— Déli vasut 107.25 Dunagözhajózási társ. 996.— Dohány rész. 389.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.46 Osztr. Lloyd 499.— 4.2 szász. ezüst. jár 96.30-99.20. Osztr. koronajáradék 96.45, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 627.50, Union-Bank 539.50, Osztrák Länderbank 434.60, Osztrák-magyar államvasut 691.—, Elbevölgvi vasut 452.—, Alpesi részvény 669.—, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 239.47, Lipótkohó 430.—, Töröksorsjegy 182.75. Nyugodt.

Bécs, augusztus 7. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.80, Tiszal és szeg. kölc. sorsjegy 142.60, Magyar hitelbank részvény 739.—, Magyar Ieszámítoló és váltó részvény 467.—, Rimamurányi 556.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 399.—, Magyar koronajáradék 92.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 430.—, Magyar keresk. bank 3320.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, augusztus 7. (Tőzsdejelentés.) A megnyitás tegnapi newyorki tőzsde barátságosabb hangulatának befolyása alatt szilárd irányzat, mindazonáltal az üzleti tevékenység eléggé nyugodt mederben folyt. Bányaeértékek könnyebb árkülönbözöket tüntettek fel, ellenben gelsenkircheni és harpeni értékek gyöngeségre hajlottak. Amerikaiak Newyorkra emelkedtek, a többi vasuti értékek azonban gyöngültek, különösen Lombardok. Prinz Heinrich vasut ellenben javult. Hajózási értékek csökkentek. Bankok mérsékeltén javultak. 3%-os német birodalmi kölcsön és japán értékek 0.01%-al javultak. A további folyamatban a forgalom nehézkes üzletmenet mellett ingadozó irányzatú. Utolsó órában ingadozó árjelentések bánya- és bankértékekben gyöngülést eredményeztek, csak Laura-kohót nem érintette ez. Az utőtőzsde szilárd, lombardok tovább

csökkentek. Magánleszámítási kamatláb 2¹/₂%, napi pénz 3¹/₂%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.40, osztrák hitelrészvény 197.25, Déli vasut 20.80, orosz bankjegyek 214.65, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 175.—, Dinamit-truszt 164.50, Harpeni 199.40, Unifikált török járadék 92.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék 92.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 214.—, Gelsenkircheni 192.60, Laurakohó 211.10. Ingadozó.

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 7. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.55, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.15, Osztrák hitelintézeti részvény 197.25, Osztrák-magyar államvasut 147.50, Északnyugati vasut —, Bustlehradi vasut —, Londoni váltóár 203.85, Bécsi Bankverein 141.20, Villamos részvény 141.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4-2 százalékos ezüstjáradék 9 9.30, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar bank 124.30, Déli vasut részvény 20.70, Elbevölgvi vasut —, Bécsi váltóár 85.70, Párisi váltóár 811.15, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) augusztus 7. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.80, 1860. sorsjegy 147.75, Déli vasut 20.40, 4 százalékos aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 197.20, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.15. Nyugodt.

London, augusztus 7. Angol consol —.

Páris, aug. 7. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.40, Osztr. aranyjáradék 98.70, Magyar aranyjáradék 94.20, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 48.90, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290.—, 5 százalékos marokkói járadék 512.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.90, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.65, 5 szász. Orosz kincstári utalvány 1904. 515.—, 4 szász. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 95.85, 4 százalékos unifikált török jár. 93.15, Török sorsjegy 172.25, Török dohányrészvénye 413.—, Osztrák földhitelintézet 1120, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar Jelzálogbank —, Banque de Paris 1465, Banque Ottomane 676.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 115.—, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 548.—, Rio Tinto 17.61, Sucrerie d'Egypte —, Tula 239.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 155, Chartered 20.—, De Beers 300.—, East Rand 106.50, Jagersfontein 96.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 52.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.22, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 3/32. Csek Londonra 251.40, Magánkamatláb 1/16. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. augusztus 7-én.

Hűvös, esős időjárás befolyása alatt a gyümölcs, főképpen a dinnyéüzlet lanyhult. Jelenleg szép őszibarack, óriási ringló, körte, fajdinnye, nemkülönben csakis érett chasselas és madelaine szőlő felküldését ajánljuk. Zöld és apró érett ringlót el van hanyagolva, éppígy a nyári alma is. Besztercei szilvát egész waggonrakományokban elhelyezhetünk külföldre is. Rózsaburgonya változatlan. Paradicsom élénk, az árak csökkentek; káposzta kereslete elég élénk. Vaj csendes. Méz kilégítő érkezések mellett változatlan jegyzésekkel kerül forgalomba. Tojás csekély helyi forgalom és szünetelő export mellett igen lanya.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 128-136 K, eleje 108-112 K, vidéki borju, bórben hosszan mérve súlylevonás nélkül 70-80 K helybeli borjuhus 84-96 K, sertéshus szalonnával 130-132 K, lehuzott sertés 140-144 K, szalonna friss 128-132 K, szalonna sózott 116-120 K, szalonna füstölt 128-132 K, olvasztani való 132-140 K, hár 144-146 K, sertésszir 140-144 K, mind métermázsanként. Füstölt hús

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-féle Igmándi keserűvíz

Használata valódi áldás gyomorhajcsoknak és székezőrülésben szenvedőknek

az elrovált gyomrot 3-8 óra alatt teljesen rendbe hozza. Nis áveg 40 fillér. nagy áveg 60 fillér.

Szomb

(vidéki) kg
2.— K, szá
1.20-1.40

Vad:
dámvad
egészben, n
— K,
szalonka
kötégje —.

Barom
2.— K, sü
2.50-3.40

360-440
Vágot: szá
—150 K, hi

Pulárd 180-

Tejterm
K, II. —
1.70 K, te
lődi erdélyi
san szállitná

Zöldség
8.—8.20 K
6.— K, kifli
petrezselyem
15.—18.— K,
hagyma 26.—
100 kg.-ként
—80-2.—
K, leves —
K, kifejtett —
— K, ki
16.— K 100 k
K, ecetbe —
100 darabon

Gyümölcs
Alma váloga
ranett, jonath
másodrendű
10-12 K. K
rendű 20-31

Tojás: b
—72 K.

Buza	
tiszavidéki	"
"	"
fehértmegyei	"
"	"
pestvidéki	"
"	"
bánsági	"
"	"
bácskai	"
"	"
"	"
Egyéb	
Rozs elsőrendű	"
"	"
Árpa takarmány	"
"	"
Zab elsőrendű	"
"	"
Tengeri magva	"
Repeze káposz	"
Burgony	
Dunántúli	"
Felsőmagyarországi	"
Nyírségi	"
Erdélyi	"
Halmagyi	"
Pesti	"
Különféle termények	
disznószir	"
szalonna	"
"	"
"	"
szilva készáru	"
"	"
"	"
szilva készáru	"
"	"
heremag	"

(vidéki) kg.-ja 1.30-1.60 K, hazai sonka 1.80-2.- K, szalámi magyar 3.60-3.80 K, nyári szalámi 1.20-1.40 K.

Vad: Öz 1.60-1.80 K, szarvas .70-.80 K, dálnvad . . . vaddisznó . . . K kg.-ként egészben, nyul nagy . . . K, nyul süldő . . . K, fogoly . . . K, fácán . . . K szalonka . . . K, darabonként. Fenyvesmadár kötege . . .

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 1.40-2.- K, sütni való 2.-2.80 K, kacsza sovány 2.50-3.40 K, kacsza hizott 5.-6.- K, liba fiatal . . . K, lud hizott 10.-16.- K, tyuk 360-440 K, pulyka . . . K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30-1.50 K, hizott rucza . . . K, hizott pulyka . . . K, levestyuk 1.40-1.50 K kg.-ként, Pulard 180-2.- darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.10-2.30 K, II. . . K, főzvaj (köpült) 1.50-1.70 K, tehénturó 10-24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vaggonáru) sárga 8.-8.20 K, rózsá ujj 6.80-7.- K, fehér 4.80-6.- K, kifli . . . K, sárgarépa 5.-12.- K, petrezselyem 5.-12.- K, vöröshagyma makói 15.-18.- K, közönséges hazai 8.-12.- K, fokhagyma 26.-30.- K, káposzta 3.-6.- K, 100 kg.-ként. Burgonya, ujj 8.-9.- K, kalarabé . . . K, leveles . . . K, közep . . . K, kifejtett . . . K, paradicsom 10.-16.- K, 100 kg.-ként. Uborka salátának 6.-10.- K, eczetbe . . . savanyítani 1.-1.20 K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő . . . 36.-50 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen ranett, jonathán, törökbalint, batul stb.) . . . K, másodrendű 16-24 K, harmadrendű apró áru 10-12 K. Körte elsőrendű 50-60 K, másodrendű 20-31 K, dió I. 40-60 K, II. 20-40 K.

Tojás: bácskai 72-73 K, erdélyi apróbb áru . . . 72 K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, augusztus 7. Felhajtott: 1317 drb élő borjú (közte 8 rugott), - drb leölt borjú, - drb növendékmarha, - drb élő bárány, - drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 71-80 fillér, kivételesen 82-84 fillér; középminőségű élő borjúkért . . . fillér; leölt borjúkért . . . fillér; silány és rugott borjúkért 50-58 fillér, növendékmarháért . . . fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért . . . korona, leölt bárányokért . . . korona páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, augusztus 7-én. (Hivatalos tudósítás). Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) . . . fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) . . . fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 129-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 130-131 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 133-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) . . . fillér, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) . . . fillér.

Sertéslétszám: 1908. évi augusztus 5. napján volt készlet 37470 drb., 1908. augusztus 6-án felhajtott 284 darab, 1908. augusztus 7-án elszállított 427 darab, 1908 augusztus 7. napjára maradt készletben 37327 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 7. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 82 darab sertés, 1 darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 1404 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz, összesen 1486 darab sertés, 1 darab süldő, 10 darab malacz. Eladott 1391 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 95 drb sertés, 1 darab süldő, 10 drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felüli ételsulyban 103-110 fillér, ételsuly-

levonással - fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig, 96-102 fillér, ételsúlylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül - fillér, ételsúlylevonással 132-135 fillér, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig - fillér, ételsúlylevonással 136-138 fillér, könnyű 220 kg.-ig - fillér, ételsúlylevonással 134-138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül - fillér, könnyű 140-300 kg.-ig - fillér, ételsúlylevonással - fillér. Belföld süldő - fillér, horvát süldő - fillér Malacz - fillér. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

VIZÁLLAS.

Table with columns for 'm é t e r' and 'm é t e r' for 'aug 7. aug 6.' and 'aug 7. aug 6.' listing various locations and their corresponding values.

Felélős szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with columns for 'Buza', 'Egyéb gabonaneműek', 'Burgonya', and 'Faj' listing various agricultural products and their prices.

Table with columns for 'Allamadósság közölcsonók', 'Záloglevelek, Elsőbbségek', 'Bankok részvényei', and 'Takarékpénztárak' listing financial data and interest rates.

Table with columns for 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalom', 'Különléle vállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Pénznekem és váltók' listing insurance companies, mills, and other financial information.

hoz adótitestekkel ideiglenes minőségben, a felsővisói adóhivatalhoz Nemes Mátyás nagyszalontai, a nagyenyedi adóhivatalhoz Spira Armánd kisszebeni, a gyergyószentmiklósi adóhivatalhoz Schweitzer Gyula temesvári, a titeli adóhivatalhoz Bárános Elemér csornai, a zombori adóhivatalhoz Verboszkóy Ernő zombori, a törökkanizsai adóhivatalhoz Tilkovszky Kálmán iglói, a berettyóújfalusi adóhivatalhoz Banovics Koriolán losonczi adóhivatali gyakornokokat adótitestekkel ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Varga Dénes, Pap Domokos, Major Sándor és Kemény Gábor tordai unitárius gimnáziumi rendes tanárokat a tordai állami főgimnáziumhoz, Demeter Dezső tordai unitárius gimnáziumi rendes tanárt a nagybányai állami főgimnáziumhoz rendes tanárokká, Darabant András breznóbányai állami polgári iskolai helyettes-tanítót a nagykarolyi állami polgári fiúiskolához, Török József miskolci állami polgári iskolai helyettes-tanítót az újvidéki állami polgári fiúiskolához, Babescu Viktor körmenyi állami polgári iskolai helyettes-tanítót a breznóbányai állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónak; az ipolysági pénzügyigazgatóság Wagner István selmecbányai lakost a selmecbányai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tordai állami főgimnáziumhoz Barabás Jenő székelyudvarhelyi és Lőrinczy Géza egri állami főreáliskolai és Jány László újvidéki kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárokat, Kellner Fülöp újvidéki állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a felsővisói állami polgári fiúiskolához helyezte át és megbízta az igazgatói teendővel, Clementis Zsigmond pozsonyi állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a hatvani állami polgári iskolához helyezte át és megbízta az igazgatói teendővel, Polgár Alajos paksi állami polgári iskolai segéd-tanítót ugyanebben a minőségében a szekszárdi államilag segélyezett községi polgári fiúiskolához helyezte át.

Pályázatok. A budapestvidéki pénzügyigazgatóságnál iradatok és egy szemlényi állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Schwarz Rezső budapesti lakos Salgóra, Vámoscher Benjámin budapesti lakos Vámosra, Weisz Zsigmond budapesti lakos Havasra, Leitersdorfer Henrik, Leitersdorfer Béla és Leitersdorfer Rudolf (Rezső) budapesti lakosok családi nevének Lajtára kért átváltoztatását megengedte.

IDŐJÁRÁS.
A meteorológiai központi intézet látirattal jelentése.
1908. augusztus 7-én reggel 7 órakor.
Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő tulnyomóan borultra változott és az északi Felföldön jelentékeny eső is fordult elő (Tiszolc 45 mm., Korpona 40 mm.). A hőmérsékletben nincs lényeges változás; a maximum: Egerben 35 C° és minimuma: Boifalun 9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Egyelőre lényegtelen hőváltozás és sok helyütt eső vagy zivatar várható.

Allomás	Legnyomósabb mm.	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Szélirány és erő	Szélsebesség		Hőmérséklet	
				szélsebesség	csapadék	max.	min.
A-Szalonta	61.3	14.8	E	1	0	26	11
Ungvár	60.0	15.0				26	14
Kőszeg	60.2	15.0				26	17
Losonc	58.6	17.9	NV	2	2	26	17
Ógyalla	58.4	21.0	SE	2	4	31	20
Budapest	58.2	23.4		4	ny	29	20
Hévíz	55.7	19.9	S	2	2	30	17
Kőszeghely	57.3	19.6	SW	1	2	30	14
Pécs	58.5	22.9		4	ny	30	19
Zórád	57.3	19.2	SE	2	4	30	18
Püspök	57.4	20.6		4	ny	27	19
Szeged	58.7	24.8		2	4	30	14
Tomcsány	59.8	17.6	SE	1	4	28	14
Nagyvárad	58.3	19.1	SE	1	4	28	17
Kolozsvár	61.5	15.8		1	4	28	9
Nagyvárad	61.1	14.4	SE	3	0	21	11
Szalmár	—	—				—	—
Eger	—	19.0	S	3	4	35	17
Arvafarja	—	14.8				23	11
Solmeksbánya	—	14.8	NE	1	4	27	13
Komárom	—	21.6	SE	2	4	32	21
Magyar-Ovár	—	20.5	SE	1	4	30	15
Sopron	—	21.8	SE	1	3	30	18
Eszék	—	22.2	S	2	3	28	18
Cirkvenica	—	18.9				28	13
Dobozon	—	18.9				28	13
Kocskemén	—	20.8	SE	1	4	31	17
Orosháza	—	21.0	S	2	4	30	12
Arad	—	20.9	SE	2	3	28	18
Zombolya	—	18.2	SE	1	3	30	16
Vorac	—	24.3	SE	1	1	32	18
Orsova	—	17.3				31	14

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MÁTYÁS

Magyar királyi államvasutak
Budapest balparti üzletvezetőség.
23.652. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a Komját állomáson létesítendő lakóház munkáinak végrehajtására.

A tervek, a költségszámítások a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek a magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége építési és pályafentartási osztályában (Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 62. sz. I. em., 10. ajtó) és a nyitrai osztálymérnökség irodájában (Nyitra, Erzsébet-ut 27. sz. I. em.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1908. évi augusztus hó 26-án, déli 12 óráig a Budapest-balparti üzletvezetőség általános osztálya vezetőjénél (Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 62. sz. I. em. 6. ajtó) nyújtandók be.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a komját felvételi épület és a nyitra-ivánkai lakóház munkáira”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe venni.

Az ajánlat bizonyítását megelőző napon vagyis 1908. évi hó augusztus 25-én déli 12 óráig 3000, azaz háromezer korona bánatpénz gyanánt teendő le a magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál (Budapest, VI. kerület Teréz-körút 62. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktözsde legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

A magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megszerezni és annak képesítését igazolni.

Budapesten, 1908. június hóban.

Az üzletvezetőség.

30 f. egy-egy száma regényeknek és elbeszéléseknek.

Ady Endre. Sápadi emberek és történetek. (497.)
Agai A. (Porz.) A Viola Vera és egyéb elbeszélések. (24. sz.)
Ambrus Zoltán. Hajtörőttek. Nyolc elbesz. (56.)
— Arnyékalakok. Het elbeszélés. (204. sz.)
— Berzsenyi báró és családja. Tollrajzok a mai Budapestről. (284—283. sz.)
— Kevélyek és lealázottak. (328. sz.)
Amerikai elbeszélések. I. sorozat. Bret Harie, Mark Twain, Stockton, Fordította Szappanos A. (247. sz.)
Angol elbeszélők tára. I. Phillips, Merrick és Becke. Ford. Marquis G. (218. sz.)
Barnum milliói. Barnum önéletrajzából. Ford. Domokos E. (172. sz.)
Bárony I. Vadász-történetek. (28. sz.)
— Szól a puská. Vadász-történetek. (217. sz.)
Boesky László. Amerikába és vissza. (Utolsó kalendár.) (127. sz.)
Bonedek E. Apró történetek. (228. sz.)
Berkley. (Charles de.) A kis mór. Regény. Fordította Ándor T. (229. sz.)
Boccaccio. Válogatott elbeszélések a Dekameronból. Ford. és bevezetéssel ellátta Radó A. (96. sz.)
Bourget Paul. Három elbeszélés. Ford. Hevesi S. (33. sz.)
Bródy Sándor. Emberfejek. (197. sz.)
— Az automobil. (469. sz.)
Butti E. A. Az erkölcs-telen. Elbeszélés. Fordította Tóth B. (48. sz.)
Capana Castelnovo. Olasz elbeszélők tára. Ford. Tóth B. (99. sz.)
Collins Wilkie. Párba az erdőben. Ford. Mikos L. (366. sz.)

Collins Wilkie. A jóslat. Ford. Mikos Lajos. (403. sz.)
Conan Doyle. Doktor Holmes kalandjai. (Detektív történetek.) (189, 222, 273, 320, 417. és 457. sz.)
— Az Agra kincse. A Sherlock Holmes-estek V. füzet. Ford. Mikos L. (378—9. sz.)
Coppée. Henriette. Fordította Bottlikné Tölgyessy M. (82. sz.)
— Adós hízzel Regény. Ford. Tóth B. (124. sz.)
Csehov. Falusi asszonyok és egyéb elbeszélések. Fordította Szaló E. (60. sz.)
— Elbeszélések. Ford. Barabás A. (326. sz.)
Cyprían. (Andor József.) Margitka szökése és egyéb történetek. (190. sz.)
Daudot Alphonso. Az utolsó leckeóra és egyéb történetek. (A Contes du Lundi-ből.) Ford. Marquis Géza dr. (438. sz.)
De Amicis Edmondo. A bor és egyéb apróságok. Ford. Tóth B. (7. sz.)
Dickens. Válogatok. Ford. Pogány I. és Pogány M. (205. sz.)
Dosztojevskij. A játékos naplója. Regény. Ford. Szabó E. (169—170. sz.)
Droz G. Az ur, az asszony és a baba. Rajzok a családi életből. Fordította Béni Gy. (39. sz.)
Ebner Eschenbach. Mária. Krampampuli és egyéb elbeszélések. Fordította Radó Ágnes. (471. sz.)
Endrődi Sándor. (Gitta.) Az otthon világból. (212.)
Faludi Ferenc. Három elbesz. a Téli éjszakák közből. Kiadja Radó A. (211.)
Farina Salvatore. Erősebb a szerelemnél. Regény. Fordította Tóth B. (119. sz.)
Fáy A. Válogatott mesék. Bevezetéssel ellátta Badics F. (34. sz.)

Francozia elbeszélők tára. I. sorozat. Maupas-sai, Gréville, Ricard, Chavette, Bonsergent. Fordította Ambrus Z. (17. sz.)
— II. sorozat. Daudet, Claretie, Prevost, Coppée, Alis, Ephre. Ford. Ambrus Z. és Bottlikné Tölgyessy M. (98. sz.)
— III. sorozat. About, Lemaitre, Villiers de l'Isle Adam, C. Mendes, M. Par. Ford. Ambrus Z. és Hevesi S. (101. sz.)
— IV. sorozat. Coppée, Maizeroy, Banville. Fordította Dr. Marquis G. (233. sz.)
— V. sorozat. P. Louys, Prevost. Ford. Gábor A. (416.)
Franco Anatole. Régi dolgok. Ford. Ambrus Z. (140.)
— Gallio. Elbeszélés. Fordította Gábor A. (421. sz.)
— A kyméi énekes. Fordította Nyitrai J. (330. sz.)
— Craignebilla. — Patola. Ford. Gábor A. (309. sz.)
Gorkij Maxim. Csudra Makar és egyéb elbeszélések. Fordította Ambruzovics D. (232. sz.)
— Malva. Fordította Yartín. (269. sz.)
— Huszonhat és egy. Fordította Isák M. (299. sz.)
Gorkij Maxim. A tévedés. A khán és fia. Dal a sólyomról. Ford. Ambruzovics D. (334. sz.)
Habberton John. Helén fiaeska. Fordította Gábor A. (362—363. sz.)
Haraucourt E. Léghajón és egyéb elbeszélések. Ford. Gábor A. (358. sz.)
Heltai Gáspár. Válogatott mesék. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Imre L. (90. sz.)
Heltai Jenő. Gerlie és egyéb elbeszélések. (248.)
— A Venus-bűntény és egyéb elbeszélések. (423. sz.)
Herzog Ferenc. Elbeszélések. (198. sz.)

Teljes jegyzéket kívánatra készséggel küld minden könyvkereskedés. Kaphatók minden könyvkereskedésben és nagyobb pályaudvaron vagy Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) részv.-társ.-nál Budapest, VI. kerület, Andrásy-ut 21. szám.

Eladó.
egy Szentbarnáthegy 9 hónapos kutyá kölyök igen szép példány. Rónay István Egyek.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétszövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÜLÖNFÉLÉK.

Napnyugat.

Mindig gyűlöttelek
Fáradt égtáj,
Hol csüggedés lebeg
S pihen a vizsály.
Hol csak álom honol,
Nyugszik az élet,
Napnyugat — dehogyan is
Szeretlek téged!

Küzdés az elemem,
Mozgás érdekel;
Csend — sötétség még a
Sirban se érjen el.
Én a fényt imádom,
Mosolyt szeretem,
Olyan rajongva azért
Csüggek keleten.

És mégis — lelkeembe
Egy idő óta —
Napnyugta hangulat
Magát belopta...
Tán mert arra lakik
Valaki inessze,
Kire ha gondolkodok
Könyvül szemembe.

Szönyi Mihály.

(Az istenháza dobra kerül.) Nem mindennapi esemény készül a bácskai Bácsborsodon. A jó bácskaiak turpisságai s jókedvű kirohanásai világra szólók. Ott történt nemrégiben, hogy egy pénzes bunyeváz széles jókedvében kerekéket csináltatott a kukoriczagoréjának, berendezte szobának s tizenkét ökröt fogva elébe, úgy hajtatott végig a falon, hangos muzsikaszóval. A jó bácskaiak pezsdülő véréből még a komoly bácskai bírakra is átragadt valami. Egy odaváló nábob összes ingatlanait lefoglalták s most el akarják árverezni. A végrehajtók által lefűlt vagyomban egy kis fatornyos, rézkeresztes kápolna is

szerepel, mely szintén a nábob magántulajdona. A jó bácskai bírák bácskai nemtörődomséggel átugrották a tiltakozó paragrafusokat, melyek a kegyes célokra szolgáló épületeket le nem foglalhatóknak írják elő s kiadták a bírói végzést nagy kegyetlenül, hogy a kitűzött határidőben az ingatlanok — a rajtuk levő templommal együtt a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is el fognak adni. A kalocsai érsekség persze nyomban beadta az appellációt s most kiváncsian várják a borsodiak, hogy mi lesz az eklézsiával. A kisbíró is erősen érdeklődik, mert igazán furcsa lenne, ha a templom kapujában mondaná az ünnepélyes jelszót: Senki többet?

(A művész és modelje.) A „Café de Paris“ a következő történetét mondja el: Egy gazdag amerikai hölgy Párisban Rodin mesternél megrendelte életnagyságú arczképét, egész alakban. Tíz ülés után Rodin kijelentette, hogy a modelre többé nincs szüksége s a szobrot maga fogja befejezni. Mikor az amerikai hölgy elment a kész szoborért, meglepődve látja, hogy a fej egy teljesen idegen fej s arról őt ugyan senki meg nem ismeri.

— Igaz — mondá a mester elgondolkozva — az ön feje nem is illett meg engem. Kezdetben arra gondoltam, hogy egyáltalán nem teszek rá fejet, de azután — érettségfontolás után, meg hogy önt meg ne sértsem — inkább Mme de N. fejét tettem rá, ki ezt megrendelte nálam, anélkül, hogy kifizette volna. Különbben ön csak nyer e változtatással.

(Apró tudnivalók.) A most megjelent kétkönyv szerint az angol világbirodalom területe 11,323,000 négyzetmérföld, lakossága pedig 387 millió 991,000 lélek.

Az első kábelvezetékét 1857-ben fektették le Irország és Új-Fundland közt. Sajnos, e munkálatok alatt történt, hogy mintegy 750 kilométer hosszú kábelvezeték a tengerbe zuhant, ahonnan többé nem hozhatták felszínre. A vállalkozók azonban bámulatos kitartással újra kezdték a munkát s végre az 1866-ban lerakott vezeték sikerültnek volt mondható.

Vagy nyolczszáz esztendő óta a sajtókészítés a roquefortiak főfoglalkozása. 1800-ban nem kevesebb, mint 250,000 kilogramm sajt volt elhelyezve e sziklaodukban, 1840-ben pedig 750 ezer, ma évente 4 millió kilogramm sajtot gyártanak a roquefortiak. 450 juhtenyésztő szállítja a szükséges tejet és 5—6000 asszonyt foglalkoztat a sajtgyártás.

(Kínal aforizmák.) Az asszony esze olyan, mint a higany, a szíve meg mint a viaszok.

Okos asszony urát kevés baj éri.
Ritkán szép az okos férfi, ritkán okos a szép asszony.

A szép asszony többnyire szerencsétlen.
Tíz asszony közül legalább kilencz féltékeny.

Ha az eső esni, anyád meg férjhezmeni akar, semmi sem akadályozhatja meg benne.

Az asszony s a buta ember nem bocsájt meg soha.

A férfi azt hiszi, hogy mindent tud, de az asszony mindent jobban tud.

Az asszony sohse dicsér, hogy ne gáncsoljon.
Nincs olyan gyerek, aki csunyának látná az anyját.

A néma gyerek, ha meglátja az anyját, beszélni szeretne vele, de nem tud.

Özvegy asszony háza előtt sok igazat és sok hazugságot beszélnek.

Ha férfiak találkoznak, meghallgatják egymást, Asszonyok, ha találkoznak, végignézik egymást.

Sok asszony háromnegyedrész művészet és csak egy rész természet.

Az asszony szíve s az őszí éj nagyon változó.

A legféltékenyebb asszonynak is van annyi bátorsága, hogy rosszat mondjon másról.

Az engedetlen asszony s a konočí fiu nem szab fiat törvényt.

Az asszony nyelve attól nő meg, amit a lábából elszorítanak (Mennél kisebb a láb, annál fecsegőbb a szája!)

Az ember erőnyes feleséget és szép szeretőt keres. (Kínában megengedett dolog a „mellékfeleség“ és a magasabbrangúknál megszokott dolog.)

Ne bízd a étkaidat a feleségedre, még ha hűt gyermekeket szült is neked.

(Amerikai humor.) Csikágó vidékén megbetegedett egy hányász. Az előhívott orvos nézi a nyelvet, a pulzust s három receptet írva, átadja őket az asszonynak a következő szavak kíséretében:

— Itt van három recept. Előbb az 1. számú orvosságot adja be a betegnek. Ha nem javul, adja be a 2. számút. Ha ettől sem javul, adja be a 3. számút, ettől epileptikus rohamokat fog kapni s ezeket nagy-szerűen tudom gyógyítani.

— Amint akarja — feleltem türelmetlenül, Csak folytassa...

— Második rész. Elbeszélő stílus — jelentette Dexter. Én tehát a kezemen végigmásztam a folyosón és így a déli folyosóra jutottam.

A kis dolgozószoba előtt megálltam. Az ajtó nyitva állt. A szoba üres. A második ajtóhoz másztam, mely Macallanné hálószobájához vezetett. Be volt zárva! A kulcslyukon néztem be. Vajon történt-e itt valami? Nem tudom. Annyit mondhatok csak, hogy nem láthattam semmit. Odabent teljes volt a sötétség. Hallgatóztam. Semmi nesz! Teljes sötétség és teljes csend Macallanné hálószobájában. Tovább másztam férjének hálószobája elé. Itt is benéztem a kulcslyukon. Itt a kulcsot vagy lehúzták, vagy épp nekem alkalmasan elfordították. Ernő ágya az ajtóval szemben állott, semmi felfedezés. Láttam egyedül — mély álomban.

Egy kissé gondolkoztam. A hátulsó lépcső a folyosó végén volt. Lecsusztam óvatosan a lépcsőkön és az egyik lámpa fényénél körülnéztem az alsó folyosón. Az ajtók be voltak zárva és kívülről a kulcs benne volt a zárban. A kapu ajtó bezárva és elrekesztve. Visszamasztam ismét a szobámba. Hol lehetett az az asszony? Mindenestre valahol a házban. De hol? Csak Macallan asszony szobájában lehetett, melyet nem vizsgálhattam meg. Hozzáteszem, hogy a dolgozó szobának, mely Macallanné hálószobájával összekötöttesben állott, a kulcsa az ápolónő vallomása szerint hiányzott és hozzáteszem, hogy Beaully asszonynak egyedüli vágya az volt, hogy Ernő felesége lehessen. Ezeket az adatokat mérlegelve és a további eseményeket várva, iltem ismét szobámban.

Hajnali négy óra tájban elaludtam, mert hiába erőlködtem, hogy ébren maradjak. Nem sokáig volt lehunyna a szemem. Fölríadtam rövid szendergésemből s az órára pillantottam: huszonöt perczel mult négy óra. Vajon visszatért-e szobájába szendergésem alatt. Odacsusztam általa elé és leskelődtem. Semmi nesz. Kinyitottam az ajtót.

(Folyt köv.)

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

38

— Ez egy dráma. Én pedig mestere vagyok a drámai elbeszéléseknek. Meg fog róla győződni. Időpont: október 20-ika. Szin: a folyosó, melyet „vendégfolyosónak“ neveztek Gleninch-ben. Az egyik oldalon egy sor ablak, mely a kertre nyílik. A másik oldalon egy sorban négy hálószoba, mellettük levő öltöző fülkékkel. A lépcsőtől kezdve első hálószoba Beaully asszonyé. Második hálószoba üres. Harmadik Dexter által elfoglalva. Negyedik hálószoba üres. Ez a színpad. Most jön az időpont: tizenegy óra este. Dexter hálószobájában fekszik és olvas. Macallan Ernő belép a szobába és így szól: kedves öregem, légy ma este csendes és ne kocsikázzál annyit a székeddel. Dexter kérdezi: Miért? Ernő felel:

Beaully asszony néhány barátjával Edinburghban dinézett és nagyon kimerülten érkezett haza. Szobájába vonult vissza, hogy kipihenje magát. Dexter még egy kérdést tesz: hogy néz ki Beaully asszony, hogyha kimerült? Olyan szép, mint mindig? Felelet: Nem tudom, nem láttam őt. Bement szobájába, anélkül, hogy beszélt volna valakivel. Dexter harmadik kérdése: Ha senkivel nem beszélt, hogyan tudhatod, hogy nagyon kimerült? Ernő darabka papírt ad Dexternek és feleli: Ne légy olyan hóbortos. Ezt a cédulát találtam a folyosó asztalán. Tehát maradj csendben és jó éjszakát! Ernő eltávozik. Dexter kezébe veszi a papírost és a következő néhány, czeruzával irt sort olvassa: „Éppen most értem vissza. Bocsássa meg, hogy lefekvés előtt nem mondtam önnek jó éjszakát. Heléna.“ Dexter, ki gyanakvó természetű, gyanakodik Beaully asszonyra. Az okok nem tartoznak ide. Ez tehát gondolkozik a dolgok feől. Egy holtra fáradt nő nem vesz magának annyi fáradságot, hogy néhány sort írjon, hanem a sokkal kényelmesebb

utat választja; kopog ugyanis az ajtón és szóval mond jó éjszakát. E mögött lappang valami. Jó. Dexter gondolkodik az eset fölött. Szemlélődése közben kinyitja az ajtót, halkán kigördül a folyosóra, a két üres szoba ajtaját lezárja s a kulcsokkal a zsebében visszatér a saját szobájába. Jó, mondja Dexter önmagának: Most ki fog derülni az egész. Ha éjnek közepén egy ajtót halkan nyitni, az természetesen Beaully asszony ajtaja lehet. Ezek után lezárja saját ajtaját, amelyen egy kis hasadék van, melyen keresztül nézhet. A lámpát eloltja és a hasadék elé gördül. A folyosó az, amelyet látni akar. Ezt egy lámpa világítja meg, mely egész éjszaka ég. Tizenketőt üt az óra. A ház ajtaját bezárják és mi sem történik. Fél egyet üt az óra; még mindig minden csendes. A ház olyan néma, mint egy sír. Egy óra, két óra, ugyanaz a néma csend. Fél három; — végre történik valami. Dexter hallja, hogy egészen közel a folyosón valami nesz támad. Halkan nyíló ajtó zaja ez, ez az ajtó pedig csak Beaully asszony szobájának ajtaja lehet. Dexter lecsuszik székéből kezeire, végig fekszik a földön és hallgatózik. Hallja, hogy az ajtó bezárul és valami fekete elsuhan az ajtó előtt. Dexter halkán kinyitja saját ajtaját, pillantást vet a folyosóra, hol senki sem sejtí őt. És mit lát? Beaully asszony! Ott megy hosszú barna köpenyében, melyet kikocsizásakor szokott magára venni. A következő pillanatban előjön a negyedik hálószoba mögött és gyorsan sarkon fordul az ugynevezett déli folyosó felé. Milyen szobák vannak a déli folyosón? Három szoba van ott. Az egyik egy kis dolgozó, melyet már az ápolónő is említett tanuvalomásában, a második szoba Macallanné hálószobája, harmadik szoba a férje hálószobája. Mit keres tehát a holt-fáradt Beaully asszony fél háromkor reggel a ház abban a részében. Dexter, hogy ezt megtudja, folytatja felfedező utját. Kezein lassan utána mászik.

— Kérem folytassa, folytassa — kértem én, mert Dexter kis szünetet tartott.

— Én épp olyan ügyes vagyok az elbeszélő, mint a drámai stílus — felelte Dexter. Változatosság kedvéért talán most így folytatnók?

Enkös, Iancs
8 felvonásban
Martos Ferenc
Allította
N. Zajtay J.
Bacur Gasz
Tóti Thea
Peler, hoteli
nos Allalkort
Franco, Major
Pavicsok, Pri
Samu, szoroc
Easa
Folokoi polg
or, Dörög
Kokt, Huszár
ány

Kezdete

Vasarnap:

AM

Telefon

4-49.

Eg

Nag

Per

8 Tan

a kinal

és a

A Tab

Kezdete 12 óra

HA

Az előadás

BEKE

Ma

XV.

Nino" a v

fel egyszerű

sulya 1500

párművés

IFJ. S

VI. ker

A sz

Horsélt ár

PÁLMA

Eston

család

kötés

00000

EKAMP

DE

Ma és minden

CI

quartett

Hidog és mele

Leány é

előirt fe

nemü a

Kunz

Deák Feren

Arjegyzéke

Leány és fi

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908, augusztus 8-án.

Király színház

100 év múlva... Enekes, táncos, látványos tréfa...

Fővárosi nyári színház

Csökkirály... Regényes daljáték 3 felv. Kezdeté 10 órákor

Városligeti Nyári Színház

Berta panamája... Enekes bohózat 3 felvonásban...

AMERIKAI PARK

UJ-ÖSBUDAVÁRA... Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig.

Nagy Disz Előadás

a Varietében... Persina 100 idomított állattal. 8 Tan-Kvai 8 | 8 Collin-Clairons 8

BEKETOW CIRKUSZ

Városliget... XV. High-Life-Estély. Az infó ligenzia találkozája.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglő... VI. kerület, Andrassy-ut 39. szám.

"PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM... Estétkint BANDA MAROZI és FIAI zenekarának hangversenye.

EKAMP GYULA

a bikszádi fürdő étterem volt birtója.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán... Ma és mindennap délután 4-5-ig és este 7-10-ig kezdve az európai hírt

CISKOVSKY

Leány és fiu nevelőintézetekben előírt fehérnemű, asztal- és ágynemű a legolcsóbban beszerezhető

Kunz József és Társa

cég új áruházában, Deák Ferencz-utca és Bécsi-utca sarkok.

Leány és fiu ruhák leggyagyobb raktárai

ponyva-zsák

NAGEL ADOLF, Budapest, V, Arany János-utca 10. Vidéki telefon 35-02. Távirat: Nagela Budapest.

TENNIS-RAKET JAVITO

MACHER REZSO sportüzlet... Budapest, V, Koronaharos utca 3. szám.

Butor

készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért... Nagy Imre lakberendezési vállalata.

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű közönséget tiszteltem értesítjük, hogy «KALAP KIRÁLY» üzletét Eskü-ut 6. átvettük és szakszerűleg vezetjük tovább.

Most jelent meg!

VELENCE

Kalauz magyarok számára... Ára 1 korona.

Felsőgödi Családi-Otthon!!

Ház- és villatelkek eladása Felsőgöd állomásnál az újonnan parcellázott

„Család-Otthon“

telepen, mely a Máv-nyugati pályaudvartól induló vasút vonalán fekszik 30 perces távolságra a fővárostól a Duna folyam közelében.

Kertváros telepén,

mely a váci országút és a Duna folyam között fekszik. A nyugati máv. vasút fővonalán, a gödi és felsőgödi állomásoktól pár perces távolságra.

ITT a tavasz!! elmúlt atél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltüntetni azokat az elismert kitűnő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és láb, a testbőrt puhán tőn és tisztán megtartja. A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltüntet szőpőrt, pörsepyt, alkát miltessort patánást...

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal! HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látószék is legolcsóbban kaphatók ingyen árszámvetés bérmentve.

Hirdetmény.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részv. Társ. 1908. szeptember 1-től a folyó hajózási évad végéig Passau és Regensburg bajor hajóállomásokra való szállítás végett hajófuvarlevelenként legalább 10.000 kg-os mennyiségben elfogadott gabona stb. és őrleményküldeményeket (uszályrakományoknál szeptember 1. előtt esetleg feladott részletrakományokat is) az enlített rendelkezési állomásokra a mindenkor érvényben levő díj-telek mellett elszállítja, amennyiben az a nyílt hajózás alatt egyáltalában lehetséges.

Az igazgatóság.

3 hirdetési rovatban minden szo egyszeri beiktatasa kozonséges petit betukbol 4 fillérrel, kompakt petit betukbol szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

5 hirdetési rovatban minden szo egyszeri beiktatasa kozonséges petit betukbol 4 fillérrel, kompakt betukbol szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények használtak és ujak, rend kivül olcsó áron kapható a buapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Szőlőt

Gyöngyös-Visontahegyit 5 kilonkint K 4.-, zamatos körtét, rétes- és asztali almát K 2.50 „Mátragyöngye“ görög, turkesztán, cantalup és ananász dinnyét vasuton 25 kilonkint 7 koronáért szállit Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Balogh Eleknél

Balatonyhénybe 5 kilós postakosár szőlő 3 koronáért kapható. Ugyanott 140 hl. badacsonyvédéki bor eladó.

Csemege-szőlőt

legszebb fehér és piros Chasselas 5 kilonként 3 koronáért, óriási almát, zamatos körtét, nemesfajú szilvát 2 koronáért szállit Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalas.

Butorvevőknek

ajánlom az 1908. évről kitűnő minőségben elkészült mintaberendezéseket asztalos és kárpitos butorokban, melyeket utjabban előállítására miatt 30%-kal olcsóbban míg a készlet tart elarusitom. Barkány J. butoriparos, VII., Erzsébet-körút 26. Zion palota.

Kastély

(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két meléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható: Mosse Rudólnál Budapest, Nador-utca 11. 27809

Műasztalosnál

készen kaphatók sima fényezett hálósobák, cseresznyefa, mahagoni és szürke jávorfából igen jó minőségben raktár tültsufaltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebédlő berendezés és úri butorok is vannak készben. Réti, Lónyai-utca 25.

Modern lakások

III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Ugyanott tágas pinczehelyiség.

Magyar Tanügyi

Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt ugy bel - mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügyi körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beíratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tisztességes családotknál leendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyiból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kéthetenként, illetve havonként körülményesen értesíti, rajuk felügyel. Beszerez a könyveket és taneszközöket. A tanulókat korrepetálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánvizsgálati ügyben. 28849

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámveteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminarium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyitért vették. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Karpitos nyergesek

részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagy-mező-utca E. 46. 27003 F

Vadászfegyver

gyűjtemény, részben brók-szélből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bückellinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélcésvékekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt Görz Zeiss, Voigtlander és más finom fényképezőgépek, egy porzsa-szönyeg és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 49032

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

A legelőnyösebb részleltetésre

zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt

kézpénzből áron a leg-ujabb rendszerű bankhitel

ujján kizárólag csak Reményi nagy magyar hang-szerlelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-utca 58. szám.

Csemege-szőlő

csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mázsánként 40 korért, szegfűkörté, csemege alma, turkesztán és görög dinnye, fejes káposzta, paradicsom, tejes kukorica, kovász-uborka zöld-paprika vegyesen vagy egyenként 2 korért, ismét eladóknak külön árajánlatot küld Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások fizetések feltűnése nélkül megfigyelést s el-tűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-utca 6. L. 15. Telefon 103-52. 28387

BÉLHURUT, (hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PERKETE-AFONYA GYÖGYÖR. gyógyszereszek és füszerezésenként 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáért bórmentva szállit a FELKAI KÖR-ERREVTYAR Felka, Szepes-m. 26971

Csemege-szőlő

csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mázsánként 40 k.-ért, csemege alma, káposzta, turkesztán-cukor dinnye, paradicsom bármelyiknek mázsáját 16 korért, görög dinnyét tíz, szegfűkörtét 23, kovásos uborkának száza kettő, zöldpaprikának 1 korért, fentiekből postakosaranként egyenként vagy vegyesen 2 korért szállitja Szabó Csongrádról.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

A legelőnyösebb részleltetésre

zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt

kézpénzből áron a leg-ujabb rendszerű bankhitel

ujján kizárólag csak Reményi nagy magyar hang-szerlelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-utca 58. szám.

Csemege-szőlő

csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mázsánként 40 korért, szegfűkörté, csemege alma, turkesztán és görög dinnye, fejes káposzta, paradicsom, tejes kukorica, kovász-uborka zöld-paprika vegyesen vagy egyenként 2 korért, ismét eladóknak külön árajánlatot küld Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol bórmentált eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 262 Karáczy-utca sarok.

Telt kebel.

Telt kebel két hónap alatt

Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az egyedüli-lik által, melyek a mellet fel-losztik, szilárdítják s a női mell-nek gráció-zus teltségét kölcsönözik, anélkül, hogy az egészségre ártanak. Garantálva arsenikmentes

Orvosi kiváltságoktól, gyanítva. Abszolút diszkrét. Egy doboz használati utasítással franko 4-45 korona előzetes be-küldés vagy 6-75 korona után-vétel mellett.

I. RATIS gyógyszerész PARIS. Raktárak: Bécs, R. Pserhofer gyógyszerész, Singer-strasse 15 Budapest, Török József gyógyszerész Király-utca 12.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utcasarkán

INGYEN

bórmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás GUMMI-

HALHOLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. teztja NAKIRA valódi indiai férti-különlegesség tucatszta 12 korona.

Uterus - Spray

egyjabb női különlegesség 12 kor. PESSAR OCLUS női szer 3-11 kor.

MINTA-GYŰJTEMÉNY

12 db legfinomabb övszer 4 k. IRRIGATOR 3 koronáért, 10 koronáért.

INGYEN

küldjük műlábak műkezek támgépek sérvkötők

univerzális sérvkötők

stbről szőlő legujabb nagy képes árjegyzékünket

HASKÓTOK,

Gummiharisnyak stb. mérték szerint készíttetnek. MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR - Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Postos címre és a város központjára írvéljünk.

TÁTRAKALAUZ

1908.

Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fürdőkhöz.

A Magyarországi Kárpátgyógyászat közreműködésével szerkesztette: Dr. Szontag Miklós kir. tanácsos.

- Átírtó -

Dr. Jarmay László.

Térképekkel. 4 új kiadás.

Ára 2 kor. 40 fill.

SINGER és WOLFNER

kiadása,

Bpest, Andrássy-ut 10.

Művészies kivitelű és polgári

Butorok

öríasi választékban kaphatók közpénzből és részleltre

Möbutor kereskedelmi Részvénytársaságnál

BUDAPEST.

Aranykéz-utca 5

és

Váci-utca 9. sz.

Butor-album 1 korona.

Asztalosok készítményeire kölcsönt adunk bármely magasságban.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok

Rézagy --- 45.- frt

Vasagy matraczozal 8.50 "

Gyermekágy --- 11.50 "

Sodronyágy-betét 8.50 "

Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám.

TELEFON 57-01.

Stenografai

Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-körút 83. Ingemes gépirásoktatás az összes írógéprendszeren. Díjtalan és biztos allasközvetítés. A „Stenográfia“ országos Gabelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok olkveles gyorsíró- és kereskedelmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosító- és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi csalladi Singer varrógép zárszokonyvel 5 ovi főtállással csakis

SINGER A.

műrepésznel Budapest, főüzlet Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, eladó nagy raktár

Laub Lipót,

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

Koporsó asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítéssel összes lemekezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

FARAGÓ J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő

Bpest, Váci-utca 2.

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindennemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művészli kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből, Költségvetés díjmentes.

Ujdonság!!

NAGY LÁSZLÓ

A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.

Ára 3 korona.

Kapható LAMPEL E. könyvkereskedése (Wodlaner F. és Fiai) r.t.-nál, Budapeston, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN

DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP

NAGYÍTÁSOK

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT

DÍSZES PASZPARTYVAL SS-68 CM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZÍNES

OLAJKEP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISLŐK MINŐBŐTT FELVÉTBEN.

SZAVATOSSÁG

MINDEN IRÁNYBAN RAFEL FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS BUDAPEST, VI. ROTTENBILLER-ÚT 40. KÜTÖNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON DÍSZKÖZLELVÉ: KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.